

LITERARNI IZZIV

konvencije
Na meji nevidnega

letnik
24/25

O LITERARNEM IZZIVU 24_25	3
1. mesto LUCIJA MUŽENIČ - zmagovalka izziva	5
2. mesto GAŠPER KRSTULOVIC	9
3. mesto AJDA BREZNIK	13
4. posebna omemba letnika ROK GOMIŠČEK	16
NMN-LIT01 STANKA ŽITNIK	19
NMN-LIT03 ANŽE KRISTAN	21
NMN-LIT04 SARA PURKAT	24
NMN-LIT05 EMILY MARTINŠEK	27
NMN-LIT06 RENATA CIGLER	32
NMN-LIT07 GREGOR AMBROŽIČ	36
NMN-LIT08 TRINA SELIČ	43
NMN-LIT09 ERAZEM BALKOVEC	48
NMN-LIT10 JAN MLAKAR	52
NMN-LIT11 ALINA ŠPAN	56
NMN-LIT12 NINA BELINGAR	58
NMN-LIT13 SARA VIDMAR	62
NMN-LIT14 ANA VIDMAR	66
NMN-LIT15 MATIC OREHAR	69
NMN-LIT16 EMA VERONIK	73
NMN-LIT17 KA3INA	78
NMN-LIT18 MIHA HADL	83
NMN-LIT19 NEJC TIČ	87
NMN-LIT20 LUKA HADL	90
NMN-LIT22 SANJA GORNJEC	95
NMN-LIT23 AJDA MARKIČ	99
NMN-LIT25 KAJA LENA FENKO	102
NMN-LIT27 NATAŠA BAUMAN	105
NMN-LIT28 ANDREJ SCHÜTZ	109
NMN-LIT29 NATHANIEL KINGSLEIGH	114

NMN-LIT30 ČRT RAJŠTER	116
NMN-LIT31 KRISTJAN ŠIJAN GECEG	124
NMN-LIT32 JURE TIČ	127
NMN-LIT33 ANA ARNEŽ	131
NMN-LIT34 ARIANA HODŽIČ	133
NMN-LIT35 KELLY KOTNIK	137
NMN-LIT36 DOMEN KODRIČ	143
NMN-LIT37 BARBARA VENECIJA	147
NMN-LIT38 EDO KRNIČ	151

O LITERARNEM IZZIVU 24/25

Pred seboj imate zbornik finalnih kratkih zgodb NMN literarnega izziva, letnik 24/25. Vrstni red zgodb je podan naključno, skladno s šifranti, ki jih podelim ustvarjalcem, ko sestavljam skupen dokument žiriji v ocenjevanje. Izjema so seveda prva tri mesta na natečaju in posebna omemba letošnjega letnika. Prispevke objavljamo take, kot smo jih prejeli, v izbranih fontih in poravnava, saj je velikokrat tudi to pomembno za zgodbo.

Literarni izziv žanrske kratke zgodbe se je letos osredotočil na samo formo kratke zgodbe, saj je lanskoletni odziv žirije pripeljal do zaključka, da je tu potrebne največ vaje. Če povzamem, nam sestavljanje fantazijskega sveta in njegovih zakonitosti ne predstavlja težav, izziv pa je vse to preoblikovati v kratko zgodbo, ki deluje kot celota, ne zgolj kot odlomek večjega dela. Kot je žirantka Nina Kremžar lani izpostavila – žanrska kratka zgodba, torej fantazijska ali znanstvenofantastična, je posebno zahteven zalogaj, saj moraš v kratkem formatu predstaviti bralcu nov svet, obenem pa tudi napisati kratko zgodbo, ki stoji kot celota. Izziv so ustvarjalci uspešno sprejeli in veseli smo, da je žirija letos potrdila, da gre trend pisanja navzgor, ne le v številu oddanih kratkih zgodb, temveč, in to je ključno, v kvaliteti napisanega.

Letošnjo žirijo so sestavljali **Veronika Šoster, Martin Justin in Tim Uršič**. Vsem se najlepše zahvaljujem za čas in kvalitetne pogovore ter nasvete, ki so jih ustvarjalci prejeli. Srečanje z žirijo traja dobre tri ure, tako da je podanih nasvetov ogromno, jaz nekaj najbolj splošnih na kratko povzemam spodaj.

Letos je bilo precej zgodb brez naslova. Naslov je obvezen oz. zelo zaželen – tudi ne šteje v omejitve besed. Pri kratki zgodbi veliko lahko narediš z naslovom, veliko pa lahko uničiš. Bralca mora pritegniti k branju.

Ne pozablaj na fantazijske elemente. Če imaš živali, bi lahko bile izmišljene živali? Tudi če pišeš shrljivko, dodaj fantazijske oz. fantastične elemente. Nasploh v več zgodbah manjka več žanra, ker koneckonцев pišemo žanrsko literaturo.

Imej testne bralce, da vidiš, če dobi bralec dovolj informacij iz teksta, da mu je jasno, kaj se dogaja.

Opisi si lahko tudi bolj neposredni – pridevniki so ponavadi najbolj odvečna beseda.

Ponovno: beri v slovenščini, pozna se pri slogu. Konsistenca pri jeziku: če uporabljaš slovnično pravilen jezik, za epsko fantazijo, so pogovorne besede najbrž nepotrebne.

Žirija je tako utemeljila svoj izbor:

1. **LUCIJA MUŽENIČ – Žeja:** Zgodba *Žeja* je postavljena v središče intrigantne spletke, ki se odvija v puščobnem postapokaliptičnem svetu. Z doživetimi opisi tako naravnega kot laboratorijskega okolja ustvari pristno občutje, s postopnim doziranjem razdelanega fiktivnega sveta pa nas do konca drži v napetosti.
2. **GAŠPER KRSTULOVIČ – Zrcalce, zrcalce:** Zgodba *Zrcalce, zrcalce* temelji na preprostem konceptu stave, ki pa v kontekstu pripovednega sveta prevprašuje temelje človeške narave. V ritmu prižigajočega se vžigalnika nas spretno vodi do nepričakovanega preobrata in še dlje.
3. **AJDA BREZNIK – Plamen:** Zgodba *Plamen* klišejsko in pričakovano podobo ujete duše predstavi na premeten način. Skozi dialog glavnih akterjev se odpirajo mnoga vprašanja, ki namestno ponujanja enozančnih odgovorov bralce spodbujajo k razmisleku.
4. Posebna omemba. **ROK GOMIŠČEK – Vesoljska turista:** "Med top štirimi izbruhi" kreativnosti, ki so nas prepričali, se je znašla tudi zgodba *Vesoljska turista*. Pa srečno pot!

Čestitke zmagovalki in najvišje uvrščenim v izzivu, upam, da nadaljujete z razvijanjem svojih svetov.

Najlepša hvala vsem, ki ste sodelovali na literarnem izzivu 24/25, hvala Niki Nikolič za pomoč pri pripravi nalog izziva in hvala tudi LUD Literaturi za gostoljubnost na srečanju z žirijo.

Se beremo na izzivu 2025/2026 in seveda vidimo na NMN 2026!

Nerlisa Osmičević

ZMAGOVALKA LITERARNEGA IZZIVA NMN, LETNIK 24/25

LUCIJA MUŽENIČ

Žeja

Stala je na vrhu sipine in zrla v daljavo. Pripekalo je, vroč zrak je migotal pred njenimi očmi. Z orokavičeno dlanjo si je zastrla oči, da se je lažje osredotočila na obzorje.

Smaragдно modro obzorje.

Za pasom je začutila težo nekaj decilitrov vode v čutari. Uprla se je žeji, ki ji je razpokala že tako presušene ustnice. Raje je v roke vzela daljnogled in z njim prečesala obzorje.

Voda. In kjer ni bilo videti vode, rdeč pesek, ki se je tako rad zavlekel v gube zaščitnih oblek in v špranje štirikolesnika za njenim hrbtom.

Pospravila je daljnogled in si nahrbtnik zavihtela na ramo. Pesek se je valil pod njenimi stopali, ko se je z vajenim korakom spustila s sipine proti morju.

Ustavila se je nekaj korakov od vode. Morje je mirno valovalo, sonce se je bleščalo na gladini. Skozi zaščitne obleke je začutila svež, manj pregret zrak, ki ga je morje nosilo na obalo.

Zaradi tega se ji žeja za trenutek ni zdela neznosna.

Z rame je spet spustila nahrbtnik in iz njega potegnila kovinsko škatlico s potrebščinami za jemanje vzorcev, ki je glasno škrtnila, ko jo je odprla. Del škatlice je zajemal molekularni spektroskop. Naprava je začela brneti in prižigati rumene opozorilne lučke.

Trenutek je pomišljala, nato pa izbrala epruveto in nanjo napisala:

17. januar 2077, vzorec 1/1.

S kapalko in epruveto se je počasi približala vodi, ki je še vedno mirno valovala in spodrivala rdeč pesek obale.

Če bo voda med manj onesnaženimi, jo bodo v Centru prečistili in mesto bo preskrbljeno za vsaj leto dni, če ne več.

Pokleknila je in s kapalko segla k vodi.

Zajela je sapo.

Poskusila še enkrat.

Voda se ji je umaknila, kot da je živo bitje.

*

Butnila je v pisarno: »Gospod, govoriti moram z vami!«

Polkovnik ni dvignil pogleda od tablice. »Kaj pa pozdrav, stotnica?« Vstal je, tablico pa stisnil pod pazduho, preden je dodal: »In niste salutirali.«

»Gospod, odkrila sem morje!« mu je skočila v besedo, med tem ko je površno salutirala.

Ne da bi se zmenil zanjo, se je napotil proti izhodu: »Pet dni dela v menzi.«

Zaprla mu je pot: »Gospod, prosim ...«

Častniku se je pomračil pogled. Skozi stisnjene zobe jo je prekinil: »Ta trenutek se umaknite, sicer vas čaka še disciplinska.«

»Ampak morje, ki sem ga odkrila...« je poskusila, polkovniku pa stopila s poti.

»Z vzorci se ukvarja laboratorij.« Njegovi koraki in besede so odmevali po hodniku.

»Nimam vzorcev,« je pohitela za njim, »morje se umika.«

Nenadoma se je ustavil, da se je skoraj zaletela vanj. »Kaj ste rekli?« je na pol zašepetal.

»Ko sem skušala vzeti vzorec, se je voda umaknila... kot bi se bala dotika.«

Obraz moža je prebledel. Pograbil jo je za nadlaket in potisnil nazaj v svojo pisarno. Za njima je zaprl vrata. Nagnil se je k njej, da je na obrazu začutila njegov dih.

»Kje ste našli morje?« je izpljunil.

»96 km severvzhodno.«

Še bolj se ji je približal: »Če komurkoli samo črhnete o tem ...«

Stotnica je trdo pogoltnila in počasi prikimala. Polkovnik je salutiral in zapustil pisarno.

*

Zavil je okoli vogala, kjer je niša med stenama generalštaba in kompleksa z laboratoriji dopuščala nekaj zasebnosti. Če si se stisnil v skrajni desni kot, si se izognil celo vidnemu polju varnostne kamere. Tam se je ozrl čez ramo, nato pa iz notranjega žepa uniforme s tresočimi rokami potegnil škatlico cigaret.

Močno je potegnil, zaprl oči, ko je zadržal dih, in končno iz pljuč puhnil dim. Ta proces je ponovil tolikokrat, da se mu je tresavica nekoliko umirila, cigareta pa je skoraj pošla. Končno je lahko trezno razmišljal.

Še vedno je jasno slišal njen glas: »Morje se umika.«

Prekleta!

Roke so mu zatrepetale in hitro je potegnil še en dim.

»Kadite, polkovnik?«

Dim se mu je zaletel. Med napadom kašlja se je zazrl v gologlavega moža v uniformi, podobni njegovi.

Polkovnik je v hipu salutiral. »Gospod brigadir,« je rekel s cmokom v grlu.

Brigadir je salutiral nazaj, nato pa stopil k njemu in mu vzel ostanek cigarete, ki jo je še vedno držal med prsti. »Tobak, kaj?« si je nadrejeni pobliže ogledal tleč zvitek.

Polkovnika je oblil pot, tresavica rok se je vrnila. Tobačne cigarete so bile izjemno drage. In prepovedane.

Brigadir je potegnil zadnji dim, ga zadržal v pljučih. Ogorek je vrgel na tla, ga pohodil in izdihnil dim. Nekje v daljavi se je zaslišalo škripanje vrat.

»Razočarali ste me, polkovnik.«

»G-gospod?«

Brigadir ga je trenutek gledal. »Pričakoval bi, da bi mi takoj prišli poročat.«

Cmok v grlu se je povečal. »Gospod, naj pojasnim ...« Ustavil se je, ko je brigadir dvignil roko.

»Ste jo utišali?«

Trenutek tišine. »Zagrozil sem ji z disciplinsko.«

Brigadir je prhnil: »Z disciplinsko!« Višjemu častniku je na sencih vidno utripala žila. »Preletel sem njen dosje, veste.« Iz žepa je potegnil tablico, jo odklenil s prstnim odtisom in funkcijo prepoznavanja obrazov. Nekajkrat je s prstom potegnil po zaslonu. »Zagnana, vztrajna, trmasta ...« je prebiral.

Polkovnik je prebledel. Čutil je, kako se mu majica pod uniformo lepi na prepoteno kožo. Vedel je, kaj brigadir želi od njega, pa je kljub temu vprašal: »Naj jo zaprem, ker je izpolnjevala ukaz?«

Brigadir je zaklenil in pospravil tablico. »Vi ste bili glavni pobudnik eksperimenta, polkovnik. Pospravite nered za sabo.«

Obrnil se je na petah in polkovnika pustil samega v niši.

*

»Kaj potrebujete, polkovnik?«

»Dokumentacijo s številko E31-2067.«

»Eksperiment z nanočipi?« Vodja laboratorija je presenečno privzdignila obrvi. Ustavila se je ob eni od arhivskih omar, preletela oznake in izbrskala trdi disk. Priklopila ga je v svojo tablico.

Disk je zabrněl, na ekranu se je pojavil vrteči se krogec. Tresavica rok se je vrnila, zato je polkovnik roke prekrižal na prsih.

Krogec se je nehal vrteti. Program je prikazal seznam stotin map, v katerih se je skrivalo na tisoče datotek.

»Kaj točno iščeva?« je zanimalo znanstvenico.

Polkovnik se je nagnil naprej, da je še sam lahko bral imena map. »Tukaj, rezultati razsoljevanja vode z vsaditvijo nanorobotov v enocelične mikroorganizme.«

Znanstvenica se je vrgla v iskanje. Polkovnik je čutil, kako se ga polasča nemir. Slutil je, katera skupina čipiranih organizmov se je umikala ljudem, vendar se je želel prepričati.

»Mmm ...« Z očmi je preletela dokument na tablici. »Večina skupin je med eksperimentom poginila ali pa ni bilo zaznati razlike. Rezultate smo dobili zgolj pri štirih skupinah. Dve skupini sta tvorili umetne organele za prečiševanje, a je imel končni produkt prevelik nivo toksinov. Tretja je izolirala solne delce z izparevanjem. V tem primeru so se čipi prehitro iztrošili zaradi termalnih ciklov. Zamuden in zelo drag proces, a kljub vsemu je ta eksperiment v času najhujše suše ostanek človeštva obdržal pri življenju.«

Polkovnik je nestrpno kimal: »Tega se spomnim. Zanima me četrta skupina.«

Znanstvenica je tapnila po ekranu. »Čipi četrte skupine so... tvorili nekakšno kolektivno inteligenco. Na začetku je adaptivni model precej dobro deloval, v nekaj tednih pa je začel popolnoma samostojno prilagajati samega sebe in kompulzivno zbirati vso vodo v svoji bližini.«

Polkovnik ni vedel, kam bi še potisnil roke, da tresavica ne bi bila opazna. »Če se prav spomnim, smo vse vzorce četrte skupine uničili?«

»Uničili smo vse, razen ene same epruvete, ki jo hranimo v arhivu,« je prebrala znanstvenica.

»Kje?«

»V arhivskem trezorju laboratorija.« Znanstvenica je odprla drugo mapo in kliknila povezavo do kamere, ki je neprestano prenašala sliko vsakega arhiviranega objekta. Oba s polkovnikom sta se pričakujoče nagnila naprej.

Posnetek je prikazoval štiri epruvete, stoječe na posebnem varnostnem podstavku in označene z identifikacijskimi številkami. Znanstvenica je približala posnetek. Polkovniku se je na čelu nabral znoj. Tresavice rok ni več skušal skriti.

Na mestu četrte skupine čipiranih mikroorganizmov je stala ohlajena lužica stopljenega stekla.

*

Stala je na sipini in opazovala neskončno morje. Čeprav je sonce zahajalo, je še zmeraj neznosno pripekalo. S presušenimi ustnicami je mrmrala predse in skušala razvozlati številke na svoji tablici. Prepričana je bila, da je bilo dopoldne morje od baze oddaljeno 96km. Zdaj je GPS izpisal koordinate, od baze oddaljene 92km. Tudi števec na štirikolesniku je kazal enako številko na novo prevoženih kilometrov.

Spustila se je po sipini do morja. Z orokavičeno roko je segla proti vodi in ta se je spet umaknila. Torej vsega skupaj ni sanjala. Sprostila je ježke, ki so spajali rokav z rokavico. To je odvrгла in se zagledala v kapljice znoja na dlaneh. Brez, da bi pomislila, je prosto roko podržala tik nad gladino morja.

Morje se je za trenutek umaknilo, nato pa se prav počasi in previdno približalo ponujeni roki. Del vode se je kot nekakšna lovka izoblikoval iz vala in se dotaknil roke.

Stotnica je zajela sapo. Njena dlan je ostala suha, na koži ni bilo niti kapljice – ne morja, ne znoja. Slekla si je še drugo rokavico in tudi to preznojeno dlan pomolila morju.

Morska lovka se je stegnila, ji obliznila dlan in ta je ostala popolnoma suha. Stotnica je za trenutek skušala dojeti, kaj se je ravnokar zgodilo. Nato je kar na licu mesta sedla, iz žepa potegnila tablico in začela manično tipkati poročilo.

Ni opazila, da se je količina vode ob njej začela množiti.

Ni opazila, da se je morje počasi razlilo čez pesek okoli nje in jo obkrožilo.

In dokler ni bilo prepozno, ni opazila niti tega, da je morje enako žejno kot ona sama in se bo odžejalo z vso vodo njenega telesa.

DRUGO MESTO LITERARNEGA IZZIVA NMN, LETNIK 24/25

GAŠPER KRSTULOVIĆ

ZRCALCE, ZRCALCE

Orbitalni časovni indeks: L3911-D2378-U6-M74-S22

Intenzivnost sončnega sevanja, ki je dosegla Zemljo, se je nenadoma dramatično povečala. V nekaj urah so oceani začeli vreti. Ko ocean zavre, se površina spremeni v brbotajočo mehurčkasto gmoto, izpod vročih valov pa se dviga gosti oblak pare, ki zrak napolni z neznosno vročino in vlago, prekrivajoč vse v okolici. Izparina še dodatno okrepi učinek tople grede, kar še bolj pospeši segrevanje ozračja. Tisti, ki so imeli srečo in so bili dovolj oddaljeni od ekvatorja in tudi sami niso v trenutku izpareli, so nemočno opazovali, kako sončeva energija počasi uničuje atmosfero. Vedeli so, da Zemlja v nekaj urah ne bo več sposobna podpirati življenja.

Orbitalni časovni indeks: L3911-D2378-U5-M56-S82

Skozi edino okno vesoljske postaje se je videlo neskončno polje majhnih zrcalc, ki so bila obrnjena proti soncu in ščitila zemljo pred njegovim sevanjem. Marix je v pogledu neizmerno užival. Pogosto je ure in ure opazoval njihov lesk. Bil je res spektakularen prizor. Druge zabave na tej oddaljeni nadzorni postaji skoraj bilo. Kot skrbnik sistema je bila Marixova naloga, da je nagib zrcalc pravi in da zrcalca sledijo zemljini orbiti. Vsake toliko je moral popraviti mehanizem na kakšnem izmed posameznih sestavov, se obleči v skafander in se sprehodit do njega. To je bil njegov najljubši del njegove službe. Sam v neskončni tišini, pod njim pa Zemlja z vsem svojim vrvežem, ki se je z te razdalje zdela kot drobna, bleščeča kroglica. Tako lepa in tako krhka. Naravno zaščito – atmosfero in ozonski plašč – so ljudje s svojo destruktivno naravo uničili že pred stoletji. Zrcalca so zemljo rešila. V zadnjem trenutku je človeštvo namreč uspelo vzpostaviti umetni ščit iz milijonov lebdečih zrcalc, ki je zemljo varoval pred sevanjem in ki je, presenetljivo, deloval bolje, kot bi si kdorkoli drznil upati.

Čeprav se je Marixu pogosto zdelo drugače, na postaji vendarle ni bil sam. Vedno sta bila tam dva – za vsak primer. Pogosteje je namreč odpovedal človek kot sistem. Tokrat je bila na postaji z njim Matilda, ki je bila še bolj odmaknjena kot je to običajno za tiste, ki se odločijo za to samotno nalogo. "Teh nekaj mesecev se bo vleklo." si je mislil Marix.

Videla sta se le redko, običajno v času kosila, ki ga je pripravil avtomatizirani sistem za obroke. Sistem je natančno štel vsak izdan obrok, ki ga je vsak dan izdal ob isti uri – na zaslonu nad razdelilnikom se je sproti zmanjšala številka, ki je kazala, koliko kosil še ostane do konca njune izmene. Marix je preveril številko. 148. To pomeni še 4 mesece in 28 dni.

Običajno sta se z Matildo na hitro pozdravila, nato pa v tišini sedla vsak na svojo stran mize. Jedla sta brez besed, vsak zatopljen v svoje misli. In tako dan za dnem.

Tudi tokrat se je začelo podobno. Matilda je sedela za mizo, njene oči so bile utrujene od natančnega spremljanja vseh potrebnih parametrov. Brez besed sta si izmenjala pogled, ki je zadostoval kot vljuden pozdrav. Marixu se je zazdelo, da je danes nekaj drugače. Namesto da bi, kot običajno, umaknil pogled in v tišini začel jesti, se je nepremično zazrl v Matildo. Matilda sprva ni opazila njegovega pogleda, a ko ga je nenadoma uzrla, se je zdrznila. "Kaj pa počneš?" je skoraj z odporom izgovorila. Marix je počasi segel v žep in nekaj izvlekel. Med prsti se je zasvetil kovinski predmet. Matilda je nagnila glavo in priprla oči.

“To je torej ta slavní vžigalnik, ki nikoli ne odpove.” je rekla Matilda.

“Nikoli.” je rekel Marix.

“No, potem pa staviva. Imaš rad stave?”

“Imam”.

“Odlično, potem staviva!” je vzhičeno vzkliknila Matilda. “Prepričana sem, da ti tvojega slavnega vžigalnika ne bo uspelo stokrat prižgati brez da bi ta zatajil.”

“Prav. Stavim en dolar.” je zbadljivo odvrnil Marix.

“Tako ne gre, staviva za nekaj večjega. Igranje brez pravega izziva je brez pomena. Kaj pa, če bi... na primer... nagnila vsa zrcalca za dve stopinji, če izgubiš? Si upaš?”

Marix se je v stolu nagnil nazaj in se na ves glas zasmel. “In kaj če zmagam? Na tej majhni postaji nisi mogla skriti nič dovolj vrednega, da tvoj predlog ne bi zvenel nor.”

“Nič norega ni v tem. Če vžigalnik stokrat zaporedoma uspešno prižgeš, dobiš ... karkoli si zaželiš.”

“Čisto karkoli? Brez izjeme?”

“Karkoli.” je potrdila.

“Ne verjamem. Ne moreš mi dati česarkoli.”

“Lahko.” je izzivalno odgovorila Matilda.

“Ne vem, ...”

“No, no, praviš, da vžigalnik zmeraj vžge, sedaj pa dvomiš. Potem pozabiva.” je Matilda zafrkljivo nadaljevala. Marix se je za trenutek zamislil. “Vidim, da nisi pravi za stave.” je dodala Matilda.

“Staviva.” je naposled rekel Marix. “Izvrstno!” je vzkliknila Matilda. “Potem pa kar začni, jaz pa bom štela.”

“Zares lahko dobim karkoli?” je ponovil Marix, še vedno nekoliko presenečen nad njenim predlogom.

“Vsekakor, pa tudi zrcalca bova premaknila, če izgubiš.” je dodala Matilda z nasmehom. Marix je vstal in premaknil stol tako, da je imel dovolj prostora. To je naredil naglo, zavzeto, gnala ga je neka nenavadna želja po tem, da čimprej začneta.

“Si pripravljen.”

“Pripravljen.”

“Na glas bom štela kolikokrat si ga že prižgal.”

Marix je s palcem dvignil pokrovček vžigalnika, nato pa z istim prstom hitro obrnil kolesce. Kremen se je zaiskril, vrvica se je vžgala in zagorela z majhnim oranžnim plamenom.

“Ena.”

Marix je zaprl pokrovček vžigalnika. Minilo je nekaj sekund preden ga je ponovno odprl. Ponovno je obrnil kolesce in ponovno je zagorel majhen oranžen plamen.

“Dva.”

Marix pogleda ni odmaknil od vžigalnika.

“Tri.”

“Štiri.”

“Pet.”

“Šest.”

“Sedem.”

Zdelo se je, kot da je imel Marix prav. Kresilo je ustvarilo močno iskro, vrvica je bila ravno prave dolžine. Marix je s palcem spretno zaprl pokrovček. Potem je sledil kratek premor. Ponovno je dvignil palec, odprl pokrovček in vešče obrnil kolesce.

“Osem”. Kresilo se je zaiskrilo. Pokazal se je majhen plamen.

Ko sta presegla polovico – prišlo je do 50 – Marix ni mogel več zadržati rahlega nasmeha. “Če mi tole uspe, ...”

Matilda je gledala njegov obraz. V tistem trenutku se je zdelo, kot da je pozabil, da je v sobi poleg njega še kdo drug. “Stava še ni končana,” je rekla. “Dovolj je, da se plamen le enkrat ne prikaže.”

Številke so naraščale. 60. 70. 80. Marixova roka je postajala utrujena, a vžigalnik ni odnehal. Z vsakim uspešnim prižigom je Marix postajal bolj samozavesten.

“90.”

“91.” Marix je že rutinsko dvignil pokrovček vžigalnika. V trenutku, ko je obrnil kolesce, se mu je roka rahlo zatresla. “Ne sedaj, skoraj sem na koncu.” si je zašepetal, medtem ko je poskušal zbrati misli. Zdelo se mu je, kot da se je čas za hip ustavil. Kolesce se je upiralo, kot da se upira svoji usodi, in Marix je čutil, kako mu znoj polzi po čelu. V trenutku, ko je kolesce vendarle obrnil, mu je vžigalnik skoraj zdrsnil z roke. Marix ga je zadnji trenutek uspel zadržati. Med njegovimi prsti se je prikazal droben plamen, vžigalnik je deloval in zvesto opravil svojo nalogo.

“Šteje!” je zaklical Marix. “Poglej plamen!” Matilda ni rekla ničesar.

Marix je nadaljeval.

“92.”

“93.”

“94.”

“95.”

“96.”

“97.”

“98.”

“99.”

Marix je dvignil vžigalnik in tiho, vendar z odločnostjo, obrnil kolesce.

Klik.

Plamen je poskočil, in Marix od olajšanja glasno izdihnil.

“100.”

Marix ni mogel zadržati nasmeha.

"Zmagal si." je naposled rekla Matilda.

Marix je pogledal vžigalnik. Čutil je kako je vroč zaradi nenehnega prižiganja, vendar je bil prepričan, da bi ga lahko prižgal še tisočkrat.

"Zdaj pa mi povej, kaj si zaželiš," je rekla Matilda, njen ton je bil hladen in miren.

Marix je pomislil na vse možnosti, ki so se mu ponujale. Pomislil je, kaj vse lahko zahteva od Matilde, teh preostalih nekaj mesecev na postaji bi lahko bilo nadvse udobnih. Med vsemi možnostmi pa mu ena sama misel ni dala miru. Kaj bi se zgodilo, če bi stavo izgubil? Kaj bi se zgodilo, če bi zrcalca zares premaknila za dve stopinji?

“Želim si,…” je tiho rekel Marix. “Želim si, ... da bi premaknila zrcalca.”

“To bi se zgodilo, če bi izgubil.” je skoraj posmehljivo rekla Matilda. “Želim, ... ne, zahtevam, da premakneva zrcalca.” je sedaj bolj odločno rekel Marix. “No, Marix, saj veš, da sem se samo šalila,” je rekla Matilda, tokrat z nekoliko mehkejšim glasom. “Tudi če bi izgubil... tega ti ne bi nikoli resnično naredila.” Zasmejala se je, a njen smeh je bil kratek. “Hotela sem te samo malce spraviti v boljšo voljo, to je vse.”

“Zahtevam, da premakneva zrcalca.” Je ponovil Marix. “Marix, vse skupaj je samo šala!” je strogo rekla Matilda. V tistem trenutku je Marix naglo vstal in se pognal proti vratom. Matilda je točno vedela kam je namenjen. Pognala se je za njim. Ko ga je dohitela, je bil Marix že ob konzoli. Njegovi prsti so odločno vpisovali številke, ki so se izpisovale na zaslonu, kot da bi tipkal nekaj vsakdanjega – geslo, opombo, rutinsko poročilo.

“Marix, nehaj!” je rekla ostro, a brez prave moči v glasu.

Ni se obrnil. Njegov pogled je ostal uprt v ekran.

“Saj veš, da to ni bilo mišljeno resno,” je dahnila, zdaj bližje, skoraj pri njem.

“Vem.” Njegov glas je bil tih, vendar jasen. “Ampak stava je stava. In to si želim.”

V trenutku, ko se je zazdelo, da bo morda le okleval, je pritisnil gumb. Matilda je le še stala in opazovala ekran. Skozi solze je komaj razločila številke na zaslonu. Novi nakloni zrcalc so se začeli sinhronizirati s sistemom.

Marix je z zadoščenjem vstal in se odpravil nazaj v jedilnico. Sedel je k mizi in nadaljeval s kosilom. Na zaslonu se je bleščala številka 147.

Zrcalca so se začela premikati. Ena stopinja. Dve stopinji.

TRETJE MESTO LITERARNEGA IZZIVA NMN, LETNIK 24/25

AJDA BREZNIK

PLAMEN

Rdečkast plamenček je neumorno plal.

Hlad, ki se je širil iz žepa njenega novega plašča, jo je počasi spravljal ob pamet. Z roko je večkrat segla vanj in s prsti počasi drsela po hladnem steklu, nato pa jih nenadoma, kakor bi se opekla, odmaknila. Kot hipnotizirana je strmela v gladino jezera pred seboj, vsake toliko ji je kak mimoidoči skazil pogled in prekinil njen tok misli. Trudila se je zbrati in ohraniti prazne misli. Ni bila pripravljena na nevihto, ki bi ji brzela čez glavo.

»Doktorica Villarrubia?« jo je nekdo s presenečenim glasom ogovoril.

Dvignila je pogled iznad jezera. Sploh ni opazila, da bi kdo prisedel k njej na klop.

»Profesorica, pravzaprav,« ga je popravila, že vajena podobnih zamenjav z bratovim nazivom. Nekaj trenutkov mu je brezsramno strmela v obraz, nato pa se zavedla in se opravičujoče nasmehnila.

»Oprostite, se mar pozna?«

»Dvomim,« je odvrnil, »a jaz vsekakor poznam vas.«

Primaknil se ji je bližje in iztegnil dlan. »Archie Biew. Me veseli, da sva se spoznala.«

»Biew?« je vprašujoče ponovila Mārū in segla v ponujeno dlan. »Biew, kot *professor*?«

»Seveda, kot *professor*. Moj stric je.«

Mārū je v trenutku oblila zona. Naenkrat je začutila hlad v žepu, hip kasneje pa je zajel vse njeno telo.

»*Professor* je vaš stric. Počaščena sem.« Glas se ji je zatresel.

»No, pa že,« je pripomnil Biew, ki tega ni opazil, in odvrnil pogled. »Že več let ga nisem videl, najbrž me ne bi prepoznal. A ni važno, kaj mi je *professor*; kdo ga sploh potrebuje.«

Premolknil je in dvignil pogled k Mārū. »Dovolj o meni. Treba bi bilo govoriti o vas.«

Zmedeno je zamežikala. »O meni?«

»Seveda, o vas, Mārū Villarrubia.«

Sledila je daljša tišina, ki je Biewu omogočila, da si je do potankosti ogledal Mārūjin zaskrbljeni obraz. Ko se je nagledal, ji je pustil še nekaj časa, da so njegove besede nanjo naredile dovoljšen vtis, nato je spregovoril. Odkrito, brez ovinkarjenja.

»Rad bi videl kozarec, ki ga hranite v žepu.«

Mārū je zajela groza. Okamenela je, misli so ji panično kričale. Izgubila je nadzor nad telesom. Kozarca ni mogla zanikati.

»Kako?« je osuplo vprašala.

»Prosim?« Pogledal jo je, kakor da se pretvarja, da je ne razume.

Vedela je, da ne bo odnehal. Ni ji preostalo drugega, kot da se prepusti toku. Če se bodo stvari zapletle, bo improvizirala. Segla je v žep in dlan ji je v trenutku oblil hlad. Ni se zmenila zanj. Zgrabila je kozarec in ga ponesla na sonce. Nekaj trenutkov je nepremično zrla vanj, nato dvignila pogled in se obrnila proti Biewu. Zazrla se je v njegove oči.

»Ga smem prijeti?« je povsem brez potrebe vprašal, medtem ko mu je srce razbijalo od zmagošlavja. S prsti je previdno objel hladno steklo in si ga ponesel tik pred obraz, da ga je oblil rdečkast sij.

»Izjemno ... saj to ni mogoče ... a vendar ... naravnost fantastično ...« je mrmral, povsem zatopljen v vsebino kozarca. Prijel ga je za pokrov, pripravljen, da ga odpre.

»Ne! Stojte!« je Mārū kriče stegnila roke proti njemu.

»Ah, torej ga še niste odprli. Ste ga ustvarili z namenom v kozarec ali ste ga naknadno zaprli?«

Po njenem skesanem pogledu je takoj dobil odgovor.

»Nisem ga ustvarila namerno.«

»Nenamerno?« je presenečeno vprašal. Tega nikakor ni pričakoval. »Nastal je po nesreči? Kako neverjetno. Profesorica Villarrubia, vaše delo me zmeraj znova navdaja z neizmernim strahospoštovanjem,« čeprav je njegov glas zvenel povsem iskreno, je Mārū čutila, da se ji posmehuje.

»Smem vprašati, kako se je to zgodilo? Svoje duše ne spremeniš v neusahljivi vir energije kar tako, brez truda.«

»Ne, tega ne storiš niti, če si to želiš,« je odvrnila z grenkim nasmehom. Zaprla je oči, nekaj časa molčala, nato pa ga pogledala z nepričakovano odločnostjo.

»Bila je nesreča. S Seraphinusom sva dalj časa iskala alternative za ohranitev inštituta, saj je v zadnjem času zanimanje zanj močno upadlo. Inštitut nama pomeni vse, ne vem, kaj bi počela brez njega. A po več neuspešnih poskusih se je Seraphinus vdal in sprla sva se. Bila sem tako jezna nanj, da sem se zaprla v laboratorij in ...« glas se ji je zlomil, a njen pogled je ostal neomajen.

»V jezi sem mešala magijo z znanostjo in čarovnijo s fizično materijo, nisem prepričana, a morda sem v besu pograbila celo po coprniji. Prostor je zajel ogenj, medtem pa sem čutila, kako iz mene odteka življenje. A sem preživela, ker je ogenj naji-,« za trenutek je obmolknila, »moja duša.«

»Najina duša? Tudi doktor Villarrubia je ujet v kozarec?«

Mārū je počasi prikimala in iztegnila roko proti Biewu. Vrnil ji je kozarec, ki ga je urno spravila v žep. Previdno jo je pogledal in naposled zastavil vprašanje: »Niste nikoli razmišljali, da bi kozarec odprli?«

»In s tem izbrisala celotno civilizacijo?«

»Pod strogo nadzorovanimi pogoji, seveda. Kaj pa se vam plete po mislih, profesorica Villarrubia?« Rahlo se je nasmehnil in Mārū je v njegovem nasmehu zaznala nekaj srhljivega, da jo je zmrazilo po hrbtu.

»Strogo varovani pogoji, pa naj bodo kakršni koli že, ne bi zadržali tega ognja. Tega se morate zavedati. Je uničujoča sila, na katero smo odporni le jaz, moj brat in lastnik moje duše.«

»Ni več vaša?« To ga je rahlo presenetilo.

Ni mu odgovorila, zato je nadaljeval. »Saj še veste ne, kaj ste ustvarili. Z energijo, ki jo hranite skrito pred svetom, bi lahko odrešili družbo.«

»Ali pogubila.«

Ni se zmenil za njen komentar. »S pravo količino ognja bi lahko vsak posameznik z lahkoto prehajal med magijo in čarovnijo, večina bi lahko dosegla celo coprnijo.«

»Upam, da se poslušate, kaj govorite.«

»Vsi bi bili enaki, imeli bi enake možnosti. Svet bi bil končno pravičen. Saj se zavedate, da se na vsakega nadarjenega, ki prejme mentorstvo vam podobnih eksperimentalistov, stotine muči z močjo, ki ni nikoli dovoljšna, da bi z njo naredili kaj več kot preživeli.«

S to izjavo je stopil Mārū na živec. S celotnim telesom se je zasukala proti njemu.

»Svet ni bil mišljen, da bi bili vsi nadarjeni. V tem primeru ne bi bil nadarjen nihče in prišli ne bi nikamor. Vsak bi delal le zase. Lahko si mislite, kam bi to vodilo.«

»Ampak že samo ščepec te energije ...«

»Če si je res tako želite, jo pojdite iskati na Trenf,« s tem ga je dokončno utišala. Pogovor ji je začel počasi presedati, a tišina, ki je zavladala zdaj, jo je naravnost dušila. Vstala je in že je hotela oditi, a jo je zadržal Biewev glas.

»Sami veste, zakaj je ogenj s Trenfa neuporaben.«

»Seveda vem, in prav zaradi tega nasprotujem vašim nazorom.«

»Tokrat bi bilo drugače. Znanje o ognjeni energiji se je od takrat močno poglobilo in naše razumevanje moči je veliko boljše. Spremenili bi svet, profesorica Villarrubia. Bili bi naša odrešiteljica.«

Mārū mu je stopila tako blizu, da so se njuna kolena dotikala, in se sklonila, da sta bila njuna obraza

na isti višini. Gledala ga je naravnost v oči in se trudila, da ne bi pomežiknila.

»Rekla sem ne. Ne bom dopustila, da bi ta energija prešla v ozračje. Ne glede na to, koliko dobrega bi naredila, lahko naredi do desetkrat več slabega – in moji izračuni so zgolj približni, saj je vse skupaj le teorija. Ne bom se igrala boga in tvegala par milijard življenj. Kozarec bom spravila na varno in svet nikoli ne bo izvedel zanj. Ta pogovor je končan.«

Vzravнала se je in z dolgimi, odločnimi koraki odkorakala stran. Šele ko je bila dovolj daleč, si je dovolila izdihniti. Niti sama ni vedela, od kod ji nenadna samozavest. Roke je sproščeno potisnila v žepe – in prav v tistem trenutku jo je spreletelo: hladu ni bilo več. Obraz se ji je spačil od groze. Sunkovito se je obrnila na peti, a prepozno. Klop je samevala – le šoja je sedela na naslonjalu in hrupno čebljala.

Rdečkast plamenček je še naprej neumorno plal.

POSEBNA OMEMBA LITERARNEGA IZZIVA NMN, LETNIK 24/25

ROK GOMIŠČEK

Vesoljska turista

Qu-lat je krmilil srebrno vesoljsko ladjo med vrhovi in si ogledoval pokrajino, ki se je prikazovala na ekranih. Ko je opazil ozko dolino, je ladjo usmeril v strm spust proti dnu, kjer je nekaj časa je vijugal pod visokimi stenami. Kjer je bila dolina širša in mu ni več predstavljala izziva, se je ponovno povzpел med vrhove. Po nekajkratnih ponovitvah spuščanja in vzpenjanja, se mu je izza hrbta oglasila Xi'bit. "Če nočeš imet napol prebavljenih margonskih žakrojev na ekranih, priporočam, da nehaš." "Barvonski obročki ne pomagajo več?" Obrnil se je proti Xi'bit in sam pogled na njen obraz mu je zadoščal. "Prav, prav," je pohitel. "Kaj praviš na tisto ravnino?" Na ekranu je pokazal na območje med dvema vrhovoma, ki mu je zgledalo dovolj široko, da bi ladja lahko varno pristala.

Ko je Xi'bit na hitro pogledala ekran in prikimala, je Qu-lat vklopil avtomatski pilot in mu prepustil, da ju popelje na izbrano lokacijo. Ladja se je začela obračati in enakomerno spuščati.

"Bolje?"

"Precej," je odgovorila Xi'bit in se zleknila na stol.

Dolgočasen spust je Qu-lat izkoristil za pripravo opreme za izhod z ladje. Pregledal je obe obleki in pripravil prenosni ekran. Ko se je ladja končno dotaknila tal, je zaslišal, kako je Xi'bit zavriskala od veselja. Kmalu se mu je pridružila v predsobi, kjer sta si nadela obleki, da bosta lahko preživela izven ladje na neimenovanem mlademu planetu v divjem kotičku galaksije.

Že med hojo po rampi z ladje na planet je Qu-lat začel tipkati po prenosnem ekranu in s prstom pokazal na odštevajoče številke. "Po izračunih ni več dolgo do sončnega zahoda." Xi'bit ga je igrivo udarila. "Ti in tvoja tehnologija. Samo poglej na nebo in boš tudi sam to ugotovil." Qu-lat jo je pogledal in nato končno zares pogledal okoli sebe. Nasmejala sta se in začela iskati primerno lokacijo, kjer bosta lahko opazovala sončni zahod. Naposled sta našla ploščat kamen na robu ravnice, kamor sta se usedla. Sonce je zahajalo za oddaljenimi gorskimi verigami in spremenilo barvo iz rumene v oranžno.

"Glej," je Xi'bit rekla in Qu-latu pokazala na goro za njima. V barvi zahajajočega sonca se je obarvala živo oranžno in zasijala. Gore za njo, ki so že bile v senci, so še bolj poudarile kontrast med svetlobo in temo. Nebo nad njima se je prelivalo od temnih do svetlih odtenkov.

"Ta planet ima res zanimivo atmosfero in mineralno sestavo kamnin," je pripomnil Qu-lat.

"Oh, kako si romantičen," ga je podražila Xi'bit.

Qu-lat jo je stisnil k sebi. "Vesel sem, da sem tukaj s tabo."

"Tako je že boljše," se je namuznila in se naslonila nanj. "Jaz tudi."

Ko se je sonce spustilo globoko pod obzorje, so se prikazale zvezde. "Bi rada ostala še malo tu in gledala zvezdnato nebo?"

"Imam občutek, da je še prezgodaj v najinem dnevu za zvezde."

"Lahko greva pogledat še en sončni zahod, morda na obalo" je predlagal Qu-lat. "Kaj je pa to?" Qu-lat je opazil obvestilo na ekranu.

“Kaj?”

“Sistem je opazil, da se pripravlja velik izbruh vulkana. Kmalu. Nedaleč od tu.”

S Xi'bit sta se spogledala.

“Greva tja?”

“Greva tja!”

Po hitrem letu, nad katerim se tokrat Xi'bit ni pritoževala, sta pristala na varni razdalji od napovedanega izbruha. Imela sta še ravno dovolj časa, da sta šla z ladje na prosto in si poiskala primerno skalo z lepim razgledom na vulkansko dogajanje. Sistem ju ni pustil na cedilu in tla so se začela tresti ob napovedanem času. Xi'bit se je stisnila h Qu-latu in pogledala sta proti vulkanu. Kmalu je iz vrha vulkana izbruhnil oblak kamenja, pepela in dima. Z daljnogledi, vgrajenimi v čelado, sta lahko opazovala oranžno-rdeče tokove stopljenih kamnin, kako se počasi vijejo z vrha. Ko ju je dosegel zvok eksplozije, sta bila vesela, da sta že sedela, sicer bi ju vibracije lahko vrgle po tleh.

“Mislim, da je ta vulkan med mojimi top pet izbruhi,” je navdušeno vzdiknil Qu-lat, ko se je zvok umiril.

Xi'bit je odgovorila, ne da bi umaknila pogled z vulkana. “Bi morala malo razmisliti, je pa vsekakor zelo veličasten izbruh.”

Oblak dima se je neustavljivo dvigal in zastiral že lep del neba. Pobočje vulkana je bilo že toliko prekrito z žareče oranžno lavo, da je skorajda sijalo.

Qu-lat je pogledal na prenosni ekran. “Imava še nekaj časa, preden se bo oblak spustil in bodo pogoji za let nemogoči. Greva pogledat bližje?”

Vedel je, da se bo Xi'bit strinjala, saj so bili vulkanski izbruhi ena njenih najljubših stvari. Takoj za margonskimi žakroji.

Po vzletu je Qu-lat prevzel vodenje ladje in jo usmeril proti vulkanu. Poskrbel je, da sta s Xi'bit letela nizko nad oranžnim pobočjem vulkana, po katerem se je stekala lava. Krožno sta se vzpenjala proti vulkanskemu kraterju, le vsake toliko je Qu-lat moral malo zaviti, da se je izognil nenadnim izbruhom pare. Naenkrat se je na ekranih pojavilo opozorilo in Qu-lat je kolnil. “Sekundarni izbruh prihaja, morala bova—” stavka ni uspel dokončati, ker je streslo ladjo. Xi'bit je vrglo po tleh, oglasili so se alarmi. “Pojdi na stol in se pripravi!” S kotičkom očesa je videl, kako je splezala na stol in se ponovno posvetil krmiljenju. Naprave so ga opozarjale, da dva motorja na levi strani ne delujeta več. Ladjo je preveč zanašalo v levo. Če ne bo česa ukrenil, se bosta kmalu zaletela v pobočje. Poleg tega je še vedno ostajala nevarnost, da ju ponovno kaj zadane.

“Kaj se dogaja? Bruhala bom,” je izza njega zakričala Xi'bit.

“Drži se, to bo še treslo.” Qu-lat je povečal moč preostalega motorja na levi strani in zmanjšal moč ostalih. Uspel je pridobiti nekaj nadzora nad ladjo in ustalil njeno krožnico okoli vulkana. Pritiskal je po ekranih in gumbih, premikal različna stikala, da bi čim bolje ocenil stanje ladje. Ugotovil je, da v trenutnem stanju motorji nimajo dovolj moči za let na varno. Po hitrem premisleku je izbral najboljšo, morda edino realno možnost za preživetje. “To ti ne bo všeč,” se je obrnil proti Xi'bit. “Ampak je boljše od alternative.”

Ekrani so začeli prikazovati opozorilo pred novim izbruhom s kratkim odštevanjem. Ko sta priletela do točke, ki jo je izbral, je izenačil moč motorjev, da sta ponovno letela naravnost, nato pa močno potisnil krmilo, da se je ladja naglo spustila. Slišal je Xi'bitin krik, a ni imel časa, da bi se menil za to. Ladja je pridobivala na hitrosti in drvela navzdol, le malo nad pobočjem vulkana. Tik pred dnom je povlekel krmilo in spremenil naklon letenja. Hitrost, ki sta jo pridobila, ju je hitro odnesla čez polje lave.

Qu-lat je sedel na kamnu in gledal črto dima na nebu, ki je jasno prikazovala njuno pod od vulkana proti varni ravnini, kjer sta pristala. Xi'bit je takoj po pristanku stekla do stranišča, kar je bila posledica vsega premetavanja in nujnih manevrov. Takrat mu je bilo žal, da ni vrat stranišča nadgradil z zvočno izolacijo. Morda pri naslednji ladji, je pomislil.

Sled dima se je že skoraj povsem razblinila, ko je Xi'bit naposled prišla z ladje. Majavo je prikorakala do njega. Ponudil ji je kozarec toplega čaja iz nekih rastlin, ki sta jih nabrala na enem prejšnjih izletov. Brez besed ga je vzela in hlastno popila. "Hvala, prijalo je," je rekla čez nekaj trenutkov. "Kako kaže?"

"Slabo. Na levi strani deluje samo en motor in še to ne s polno močjo. Na drugi strani pa jih je nekoliko poškodoval pepel. Trenutno nimava dovolj moči za vzlet s planeta."

"Si poklical asistenco?"

"Oddajnike nama je scvrlo."

Nekaj trenutkov sta v tišini gledala v daljavo, proti vulkanu, ki jima je pokvaril dopust.

"Nekam miren si. Verjetno se nisi udal v usodo in imaš nekakšen načrt?"

"Kot sem rekel, *trenutno* nimava dovolj moči za vzlet. Več moči sicer ne bova mogla pridobiti," za trenutek se je ustavil in zavzdihnil. Nato je nadaljeval, "lahko pa zmanjšava potrebno moč za vzlet. Sem že vse preračunal."

Na Xi'bitinem obrazu je lahko videl, kako je premlevala njegove besede in kako se je njen izraz spremenil v grozo, ko je ugotovila, kaj sledi.

"Pa ja ne misliš..?"

"Ja, asteroid bo moral ostati tukaj."

"Dobro, mogoče lahko pobereva še kakega na poti nazaj."

"In karionsko pahištvo."

"Kaj? Ne! Saj veš, koliko sva plačala! In kako težko ga je dobiti!"

"Res ga je težko dobiti," se je strinjal Qu-lat. "A je tudi zelo téžko. Tudi če bi vse ostalo odstranila, ne bi bilo dovolj. No, razen.... Ne, tega ne smeva."

"Kaj?" je zahtevala Xi'bit.

"Prepovedano je. Kaznjivo."

"Povej že!"

"Odpadna voda. Greznica, po domače. Na tako dolgem potovanju se je je nabralo kar dosti. Po teži skoraj kot karionsko pahištvo. Toda veš, da ne smeva. Da ne bi vplivalo na avtohtono življenje."

Xi'bit ga je roteče pogledala. "Daj no. Saj nihče ne hodi sem. Nihče ne bo izvedel. Poleg tega na tem planetu ni življenja in z vsemi temi vulkani, ga verjetno tudi ne bo."

Ne dolgo zatem je Qu-lat zagnal motorje in ladja se je počasi dvigala. Ko sta letela nad oceanom, je pritisnil gumb za izpraznitev odpadne vode. Odločil se je, da bo bolj varno, če se greznica nekoliko razredči. Ko je bila ladja primerne teže, je navil delujoče motorje in dvignila sta se v vesolje.

Skoraj štiri milijarde let kasneje, na približno istem kraju.

"Še danes ne vemo zagotovo, kako se je začelo življenje na Zemlji," je profesor razlagal zdolgočasnim učencem. "Edino, kar lahko rečemo je, da je nastanek prvih enoceličnih bitij v ekstremnih okoliščinah našega planeta pravi čudež, ki ga nismo opazili nikjer drugje v vesolju."

Vinko se ti ni oglasil...

...na telefon že več kot teden dni. Enkrat je zvonilo v prazno, spet drugič je bil nedosegljiv. Večkrat si ga poskušal priklicati. Nekoliko te je skrbelo, vendar nisi imel kaj storiti.

Ravno si pisal zgodbo, potopil si se vanjo, ko ti je po več kot tednu dni zazvonil mobilni telefon in na njej se je izpisala neznana telefonska številka. Oglasil si se zadržano, ker si pričakoval neznani glas, ki ti bo ponujal novo zavarovanje ali novo vzmetnico ali nov sesalec na paro.

Vendar si v daljavi zaslišal njegov glas: »Darko si ti? Vinko tu. Sem v bolnici. V umobolnici. Pridi do mene. Prinesi mi kaj za obleči. Prinesi majice, pulover, hlače, nogavice, spodnje hlače. Nič nimam.«

»Danes ne morem. Pridem jutri,« si odgovoril, saj je bila ura že pozno popoldne.

Pogledal si v omaro, ali je v njej kakšen pulover, ki ga že dolgo nisi oblekel. Uvidel si, da mu lahko odneseš trenirko rdeče barve, ki ti jo je podarila babica in je nisi nikoli oblekel. Nekaj majic, spodnjih hlač in nogavic si šel kupit v trgovino z oblačili pod stanovanjem, kjer si živel.

Naslednji dan popoldne si se odpravil k Vinku, saj si vedel, da imajo v dopoldanskem času dejavnosti in obiski niso bili zaželeni. Vidno shujšan in s pogledom omamljenega človeka te je pričakal na hodniku. Objela sta se redko, tokrat je bila izjemna priložnost. V roke si mu pomolil veliko vrečko z oblačili. Pogledal je vanjo: »Hvala ti, prijatelj. Se grem kar takoj preobleči, sam sebi že smrdim v teh cotah. Pridi z menoj. Ti pokažem sobo.«

Stopil si za njim in ko je odprl vrata sobe, je zaudarilo po zdravilih, čistilih, ki so se mešale z vonjem urina. »Njemu večkrat uide,« je pokazal Vinko na spečega v postelji, s katerim si je delil sobo.

Preoblekel se je pred teboj, v sveže spodnje hlače, v sveže nogavice, v majico in v trenirko. »Greva ven, da ga ne zbudi,« je dejal Vinko in peljal te je ven na zrak, na klopco, pod lipo na koncu parka.

»Zakaj se nisi oglašal?« si ga z zadržanim besom vprašal.

»Da ti razložim. Zadnjič sem šel k zdravniku, ker me večkrat boli glava, naj mi da kaj proti glavobolu. Vpraševal me je, zakaj me boli glava. Razložil sem mu, da se je veliko zvalilo name. V službi pritiski, doma pritiski, vsak dan pod pritiskom. Potarnal sem mu, da se bojim, da ne bom vzdržal, da ne bom zmogel. Retorično sem mu rekel, da bi najraje vse pobil, da bi se rešil te kletke, v katero sem se ujel. Očitno me je razumel narobe, zato je zavrtel številko. Pome so prišli reševalci in me odpeljali sem. Zaprli so me na zaprti oddelek. Vzeli so mi vse, tudi telefon.«

»Zdaj razumem,« si mu prikimaval, kot že tolikokrat, ko sta skupaj pila viski. »Je krivo tudi, ker si že bil predhodno zaprt?«

»Seveda, enkrat zaprt, vedno zaprt. Psihiater me je spraševal, koga sem imel v mislih, da bi pobil. Nič nisem rekel, ampak imel sem v mislih, da bi ubil tudi njega, če bi ga lahko... ha, ha, ha,« se je začel smejati naglas.

»Darko, Darko, Darko...« te je premotil glas medicinske sestre. »Povsod vas iščem. S kom se pogovarjate? Čas je za večerjo. Ura je že sedem. Pripravila sem vam tableto.«

Zdrznil si se in jo pogledal z motnimi očmi: »Vinko mi je povedal en štos.«

»Pridite z menoj... Spet ste oblekli rdečo trenirko, saj veste, da ni dobro za vas, ker vas rdeča spravlja v čudno voljo...« te je prijela pod roko in skupaj sta stopila proti vratom umobolnice.

Kraljevi agent

Znajdem se pred vhodom v jamo in ogovori me robotski glas iz moje čelade. "Pozdravljeni. Situacija je-" ob tem govor preskoči, kot bi začela govoriti druga oseba, a glas je isti. "Grdobci so napadli skladišča hrane v kraljestvu in odnesli plen v svojo jamo."

Kotiček ust se mi zaviha v nasmešek. "Oh! Vedno me je zanimalo, kako se znebi grdobcev."

"Ne, že en sam grdobec bi bil preveč za vas. Vaša naloga je, da se vtihotapite v njihove spalne prostore in prinesete nazaj pošiljko, ki je bila namenjena kralju," mi odgovori s hladnim glasom.

"Kako-" želim vprašati, a me glas prekine.

"Preko čelade bomo spremljali vašo pot in vam svetovali kako se jim lahko izognete in neopaženo izvršite svojo nalogo."

"Aha," odvrnem.

Glas me spet ogovori: "Svetujemo, da grdobca zamotite in spravite izven sobane. Kralj vam želi srečno misijo in pričakuje vaš uspeh." S tem glas utihne in na zaslonu čelade se mi začnejo risati podatki, kako se lahko lotim misije. Obdajata me mešanica razočaranja in nelagodja, a kljub temu nimam druge izbire, kot da zakorakam naravnost v jamo.

Vstopim v veliko sobano in takoj me zadane vonj goveje juhe. Ker ni nikogar na spregled, se malo sprostim in stopim izza vogala.

Na modrikavih plamenih sedi ogromen lonec v katerem brbota juha. Poleg ležijo raznorazna ostra, bodičasta in zaobljena orodja. Malo naprej je v steni vhod v sosednjo sobano iz katere se sliši glasno smrčanje. Zagotovo sta grdobca tja notri skrila pomemben plen. Potihoma smuknem za škatle moje velikosti ob nasprotni steni, medtem ko pripravljam načrt.

Še enkrat se prepričam, da je zrak čist, nato stopim proti loncu. "Imam idejo," rečem v čelado, "zagotovo je v vseh teh škatlah kaj, kar lahko stresem v lonec. Kakšen močen vonj, ali pa strup, da grdobca trdno zaspita."

Na vizirju čelade se mi pokaže rdeč križ in čelada se oglasi: "Ne. Rokovanje s hrano je za vas preveč nevarno. Svetujemo vam, da si izberete drug pristop."

Ni mi všeč, da je bila moja ideja zavrnjena. Ampak imam pripravljeno drugo: "ja, potem pa lahko vržem škatlo v lonec, da se prevrne in naredi hrup!"

V mojem vidnem polju se pojavi slika velike rdeče lobanje s prekrizanimi kostmi in

glas iz čelade reče: "STOP! To dejanje ima 100 odstotkov možnosti, da vas poškoduje. Tega vam ne moremo dopustiti. Poglejte raje-"

"Ne! Nočem pomoči! Mojo idejo hočem," zabičam v odgovor in iz zaboja vzamem stekleno posodo z rjavim praškom in odvihram do lonca. Primem zamašek steklenice in potegnem, a se ta ne vda.

"Pozor. Niste izurjeni za rokovanje s hrano. Odložite steklenico nazaj v škatlo."

Spet potegnem za zamašek in z velikim naporom začne škripati. "Če je vse, kar predlagam narobe, pa naj bo narobe."

"Pozor. Prenehajte s tem dejanjem. Kmalu vam bo zmanjkalo časa." Vizir mi začne utripati rdečo in rumeno.

"Vem, da nimam prav. Ampak vseeno hočem vsaj enkrat narediti nekaj po svoji!" s temi besedami zamašek končno popusti. Roki odletita vsaka v svojo smer in skozi novonastalo odprtino prileti oblak cimeta, ki obarva okolico in mi pride v nos. Dvakrat kihnem.

Kmalu zatem se ob vznožju lonca prebudi za eno pest velik čarobni kamen in se dvakrat zadere kot petelin.

"Čas je potekel, juha je skuhana. Svetujemo, da se čim prej skrijete za škatle," mi pojasni glas iz čelade. Ne vem, kaj naj storim, zato spustim vse iz rok – steklenica se k sreči ne razbije – in sledim nasvetu.

V sobano vstopijo težki koraki in zadoni globok glas: "Juha je skuhana! Čas za večerjo!"

Zamižim in se s hrbtom stisnem ob zadnjo stran škatle, stran od grdobca, ki vstopi. Če jaz ne vidim njega, upam da tudi on mene ne.

"Opala! Vidim, da se je tu igrala ena mala miška," zadoni glas grdobca. Zvok korakov se bliža sredini sobe in nato oddaljuje proti vhodu v jamo. "Kje se skrivaš, mala miš? Pridi ven, da se skupaj poigramo!"

"Pozor," mi s tihim glasom šepne čelada. Na vizirju se pojavi puščica, ki zavije levo izza škatle in izgine za mojim hrbtom. Zraven je števec, ki odštevava čas. Glas iz čelade nadaljuje: "čez točno 10 sekund boste imeli čas, da neopaženo vstopite v sobano. Samo sledite puščici."

Grdobčeve stopinje se približajo nazaj na sredino sobe, nato pa obrnejo h kotlu: "kako velik nered za tako malo miš- ojoj, juha!" Stopinje po hitrem postopku stečejo do kotla.

V počepu se odpravim do roba škatle in čakam na števec. "Zdaj," mi šepne glas v čeladi in števec se ustavi na nič. Še vedno čepe, s tihimi koraki prebrodim razdaljo med škatlo in vhodom v naslednjo sobano. Niti za trenutek se ne obrnem.

Skrijem se za kot in poslušam za zvok stopinj.

Ena sekunda.

Dve sekundi.

Nič.

Oddahnem si in vstopim v sobano. Na sredini ima eno gromozansko posteljo, ob stenah pa tako velike omare, da se mi zdi, kot da bodo vsak hip padle name. V nasprotnem kotu sobane pa opazim manjšo omarico, na kateri stoji prižgana sveča. "Tista omarica tam – tam notri mora biti kraljeva pošiljka," vedro rečem v čelado in začnem hoditi okoli postelje.

"Pozor-" mi začne govoriti glas iz čelade, a ga ne poslušam več. Zdaj sem na cilju, ne rabim več namigov.

Eden izmed predalov ni zaprt do konca. Roki vtaknem v špranjo in potegnem. Drgnenje lesa ob les povzroči nekaj hrupa, a na to sploh ne pomislim, saj je pomemben le dragoceni paket v predalu.

"Pozor-" za glas iz čelade se sploh ne zmenim več, saj je pomembna le podolgovata škatlica s kraljevim grbom. To je cilj. Začnem se hihitati.

"Pozor, v tej sobi je še drugi grdobec!" se spet oglasi čelada, ko me okoli trebuha primeta dve gromozanski roki in me dvigneta v zrak.

Zaklad primem z obema rokama in ga trdo stisnem k sebi. "Ne! Izpusti me!" zakričim, a zaman. Roki me še naprej dvigata v zrak, dokler me grdobec ne posede v naročje in sname mojo čelado.

Parkrat pomežiknem, da se privadim svetlobe v spalnici, medtem ko roke odložijo naglavni aparat na nočno omarico. Nato me z obema rokama začne žgečkati: "si spet pretentala eVaruško? Ti mala miška se smukaš okoli. Sem ti rekla, da ni sladkarij pred večerjo?"

Roki sta veliki in hitri, žgečkata me pod pazduho in ob trebuhu, dokler ne izpustim škatlice čokoladnih keksov in se ju začnem otepati. "Haha- ne, mami, ne več- hahaha- ne bom več-"

Odloži me nazaj na tla, potreplja po glavi in reče: "Pojdi pomagat očetu. Zdaj bo večerja."

Danes je Adrianin zadnji dan. Po letih ima dovolj umazanije, premraženosti in nenehne praznine v želodcu. Dovolj ima tega, da na obrazih svojih prijateljev že več mesecev ni videla nobenega čustva razen obupa. Dovolj ima tega, da se vsak dan sprašuje, čigav obraz bo naslednjo noč videla v sanjah. Na kakšen način bo umrl naslednji znanec. Danes, na dan zmage, se vse konča.

Za trenutek preneha pisati in se zazre v točko pred seboj. Morala bi prenehati s pisanjem tako turobnih tem. Vojne bo vendarle konec in ne bi si smela dovoliti, da vpliva nanjo. Ampak kako naj to naredi, ko pa vsakič ko zapre oči vidi razpadla trupla, razkosane dele telesa, raztresene po poljih. Kako naj se pretvarja? Ko se ozre k svojem pismu sestri, se zaveda, da si njena sestra zasluži boljše življenje, kakor ga je bila deležna sama. In z vojaško plačo, ji bo to lahko končno omogočila. Osredotoči se, kako bi pismo dokončala na bolj pozitivni noti. Kljub temu, da je njeno olajšanje, ob koncu vojne neizmerno, ga enostavno ne more spraviti na papir. Morda bi ji Adriana lahko napisala, kako je 6 dni nazaj v taborišče prišla delegacija Ignizev in njen nadrejeni – poveljnik Akuanske vojske. Skupaj so razglasili zaveznitvo med tremi narodi – Ignizi, Akuani in Telusani. Tako bodo v premoči nad agresorji, Aerižani, ki zadnja leta zatirajo Telusane. Bolj pozno kot nikoli, vendar vseeno, skoraj so bili prepozni. Telusani so bili praktično iztrebljeno ljudstvo. Njihova zemlja, bogata s številnimi minerali in redkih kovin, je bila že stoletja razlog za vojne, vendar nikoli v tej obsežnosti. Nekoč ljudstvo bogato s kulturo, znanjem in materialnimi dobrinami, je sedaj le senca tistega, kar je bila. Česar vojni spopadi niso uspeli, sta lakota in bolezen dokončali. Ko so tri leta nazaj Akuani Telusanom stopili v bran, se je podobna zgodba začela tudi na Adrianinim ozemlju. Preveč nedolžnih je pristalo med dvema ognjema in raje niti ne razmišlja, koliko civilistov je umrlo, ne samo s strani nasprotnikov – Aerižanov, temveč tudi z njihove, Akuanske strani. Toliko nepotrebne smrti, samo zaradi pohlepa tistih, ki vlečejo niti. Ob misli, da so Akuani tako blizu iztrebljenega stanja kot Telusani, Adriano oblije hladen pot. S premočenim in z umazanim rokavom si obriše čelo. Pri tem ji kaplja znoja, prevlečena z umazanijo in krvjo, pristane na pismu. Ko opazi packo, izpusti dih in se neha pretvarjati, da lahko pismo dokonča kakorkoli drugače kot morbidno. Vdana, ga pospravi v prsni žep.

Vstane s svojega koticčka v jarku ter pretegne roke. Ravno, ko je začela premišljevat, kdaj je nazadnje jedla, se iz severnega jarka začne viti vonj po hrani. Sicer nič gurmanskega – razkuhana kaša, vendar ji ob misli na hrano vseeno zakruli v želodcu. Ob preskakovanju blatnih luž se napoti v smeri vonja in po nekaj minutah zasliši smeh. Zvok jo tako presune, da za trenutek obstane in se z roko podpre ob steno lesenega podboja. Tako nerealno se ji zdi, da je v tej bedi preživela tri leta. Pri tem, so okoli nje umirali ljudje na dnevni ravni. Sedaj pa kot da bi odrezal, je naenkrat konec vojne?

Z drugo roko pomiri svoje srce, ki ji je začelo nabijati v ušesih, zamiži ter naredi globok vdih in izdih. Ter ponovno. Počasi, kot jo je to naučil Xander. Ob misli nanj, ji trzne ustni koticček. Njen najboljši prijatelj, katerega je spoznala v skupnih bitkah in patroljah. Z nikomer, razen svojo sestro, ni bila tako sproščena. Druženje z njim je bilo lahko kakor dihanje. Ko končno umiri utrip ter se pripravi na napad objemov in vriskanj, stopi naprej in naposled pride do največjega Stičišča jarkov. V središču Stičišča je zakurjen kres, okoli katerega so zbrane mnoge grupe tovarišev. Pripovedujejo si zgodbe, nekateri žalostne, v spomin tovarišem, nekateri vesele, da se ponovno zasliši smeh. Prvič se zdi, kakor da pijače ne primanjkuje, saj je vina skoraj da več na tleh kot v kozarcih.

»Adrianaaa!« se zasliši desno od nje. »Vedel sem, da boš prišla iz svojega pisalnega klub in se nam pridružila,« ji reče Xander ter ji vrže roko čez ramena. Z drugo roko pokaže proti njuni skupini tovarišev.

»Faris in Ruhn sta stavila, ali se boš sploh pojavila,« nadaljuje Xander in glavo nagne bližje njenemu ušesu in Adriana otrpne. »Ampak jaz sem vedel, da boš prišla,« dokonča Xander. Adriana presenečeno povzdigne obrv v njegovo smer.

»Aja? S svojo briljantno in toplo osebnostjo, res ne vem, kako bi lahko zamudila socializiranje,« mu sarkastično odvrne Adriana. Kljub temu, se ji kotiček ust vseeno dvigne in ko dvigne pogled visoko k njegovim očem, opazi, da so njegove oči obstale na njenih ustih. Ko začuti njen pogled, se mu čez obraz razleze nasmešek. Xander je bil sicer hitrega nasmeha, kljub razmeram okoli njega, vendar je nasmeh z leti postal vse manj iskren. Zato jo je presenetilo, da je bil njegov nasmeh iskren, prav tako je lahko opazila kako so se mu oči hudomušno iskrile. Videti je, da je pripravljen pozabiti vojno ali pa vsaj globoko v svojih možganih zakopati vse grozote, ki jih je dal čez. Xander se še bližje skloni k njej.

»Seveda. Kljub tvoji asocialnemu življenju, vem, da ne moreš dolgo brez hrane,« ji zašepeta. Adriana prhne skozi usta, vendar se vseeno nasmeji ter ga z dlanjo udari po prsih.

»Kreten,« mu odvrne Adriana.

Xandrov pogled še nekaj sekund obstane na njenem obrazu, kot da si želi zapomniti, kako je videti njen nasmeh. Zagrabi za roko in jo odvede do skupine njenih tovarišev. Ruhn Farisu v roko porine srebrnik, slednji več kot očitno zmagovalec stave. Komaj se jim pridružil, že ji v roke potisnejo hrano in pijačo. Ja, njeni tovariši so vedno za njo skrbeli kot za sestro. In tudi dražili so jo tako. Ruhn je bil ravno sredi zgodbe, kako so ji neko noč zavezali noge in ko se je zjutraj zbudila, je z padla s svojega ležišča na pogradu. Adriani se je ob pripovedi zataknila pijača, ki ji je skoraj pritekla nazaj skozi nos, kar je samo še podžgalo krohot okoli nje. Adriana je sicer ostala tiho, vendar se je na svoje presenečenje že drugič v istem dnevu nasmejala. Ni si mogla pomagati, ampak dobro vzdušje njenih najbližjih tovarišev je bilo nalezljivo. Morda bo vseeno dokončala tisto pismo sestri.

Do sedaj si ni upala sanjati o prihodnosti, ampak sedaj, ko je ta na dosegu rok, si ne more pomagati kot, da ne bi razmišljala o Xandru. O njegovih pogledih, konstantno prisotnostjo in oporo. Od kar sta se spoznala, sta držala skupaj in si ščitila hrbet. Kako je ves ta čas njegovo flirtanje vedno vzela za šalo in kako je vedno ignorirala zbadanja njenih tovarišev, ko so ga dražili z »Ohhh moja Adriana,« ali jo klicali »Xandrova«. Pogled ji uide k njem in njegovi roki na njenih ramenih. Vedno se je do nje obnašal drugače kot drugi tovariši. In sedaj, ko si Adriana končno dovoli, lahko vidi, kaj več kot očitno čuti do nje.

»Adriana, kdaj boš meni dovolila, da te objemam, kot Xander? Obljubim, da bom, predan, nežen, vse kar si želiš,« reče Ruhn. Še preden uspe dokončati stavek in preden ga Xander udari, mu Adriana v glavo vrže žlico. Ruhn zarjove in se začne krohotati. Faris in drugi tovariši ne vedo komu bi se smejali, Ruhn, kateremu je na obrazu ostal obris žlice skupaj z ostanki kaše, Xandru, ki je osuplo gledal Ruhna ali Adriani, ki je obraz postala popolnoma rdeča.

Skozi smeh se nenadoma zasliši brnenje letal in kot bi odrezal, celoten tabor utihne. Vsi obrazi se obrnejo v smeri letal, ki so prihajala v njihovi smeri. Čez nekaj trenutkov, jim je postalo jasno, da so bila to Igliška vojna leta. Osupli, nekaj sekund niso vedeli kaj naj rečejo. Igliška letala niso bila usmerjena proti Aerizanskemu ozemlju. Ne, njihova letala, polno opremljena z bombami, so bila usmerjena direktno proti njim, Akuanom.

»Vedno sem vedel, da so Ignizi zahrbtni in pohlepni. Nikoli pa si nisem mislil, da so sposobni zariti nož v hrbet,« ga je prekinil Faris.

Adriana ni vedela kaj naj reče. Besede so bile odveč. Njihovi zavezniki, so jih izdali. Nikoli niso nameravali pomagati ne Akuanom niti Telusom. Ignizi so čakali, da bodo preostali narodi tako oslabljeni, da bodo z enim napadom prevzeli nadzor nad vsemi ozemlji. Popolna nadvlada.

Po nekaj minutah nemočnega opazovanja, mučne tišine in zvoka približujočih se letal, se skozi jarke dvigne pesem. Zadnja pesem njenih tovarišev, njenega ljudstva. Pesem o prijateljstvu, pogumu, življenju, smrti in nazadnje v slovo.

»Tovariši,« reče Xander, »v čast mi je bilo.« Svojo pest dvigne k prsim, ter se rahlo prikloni. Kot eno, vsi dvignejo pest k prsim in mu vrnejo gesto najvišjega spoštovanja ter jo ponudijo preostalim. Adriani po licih končno stečejo solze in v tem trenutku jo Xander obrne k sebi in ji z dlanmi objame obraze.

»Ne glej,« ji reče. »Jaz in ti. Midva. Od najinega prvega dne, vse do zadnjega.«

S svojimi dlanmi in očmi, ji drži pogled stran od neizbežne pogube, s palci pa ji medtem briše solze. Adriana poizkusi, vendar se ji besede zataknejo v grlu. Toliko neizrečenih besed, neuresničenih sanj in vse kar ji je ostalo, so trenutki. Nazadnje le prikima in uspe izreči:

»Do zadnjega.«

Xander sedaj prvič izpusti solze ter prisloni svoje ustnice k njenim. Okoli njiju se v nebo dvignejo pesti tovarišev. Še zadnje slovo posameznika prijateljem, družini in domovini. In ko na obzorju zrastejo prve gobice in ko jo Xander še poslednjič prime za roko in pade zadnja solza, takrat jih zajame val.

In vse kar ostane, je pismo, podpisano s znojem, umazanijo in krvjo.

Emil se je spotaknil, ko mu je blato spet ujelo nogo. V tem groznem vremenu se je bilo že tako težko premikati, še posebej z napol zaspanim vilincem, ki ga je držal okoli ramen.

»Ostani z mano, Rodri, ostani z mano. Skoraj sva že tam.«

»Kdo bi si mislil,« je Rodri zakašljajl v smehu, »da bom tako končal. Nikoli si nisem želel, da bi se končalo tako.«

»Nič se ne bo končalo, vse bo v redu. Samo ostani buden. Ali imaš rad želve?«

Vilinec se je odzval z molkom, Emil pa ga je stresel in znova vprašal: »Montero, imaš rad želve?«

»Kolikokrat ti moram še reči? Da, rad imam želve.«

»Zakaj?«

»Ne vem,« se je spet odkašljajl. »So ljubke. In majhne. In zelene.«

»Povej mi o svoji najljubši vrsti. Kakšna je?«

»Če vprašaš mene, so želve pižmovke zelo dobre,« je glasno odgovoril.

»Zakaj misliš tako?«

Emil je spet naletel na molk, zato je prijatelja še enkrat stresel in mu zastavil isto vprašanje.

»Ne vem, imajo celo to drugo ime, smrdokavra,« je izdihnil v smehu. »Kdo bi poimenoval pasmo 'smrdokavra'?«

»Zakaj misliš, da se tako imenuje?«

»Oh, to je očitno, saj ob nevarnosti sprošča grozen vonj.«

»Kot dihurji.«

»Ja... ampak dihurji niso tako kul,« je rekel Rodri, ko ga je spet zagrabil kašelj. Strelna rana in strupeni plin, ki ga je zadel na bojišču, sta se odrazila na njegovih pljučih. Emil je vedel, da nima več veliko časa, da bi ga spravil na varno, toda kaj drugega bi lahko storil? Hodili so že več ur, pred njimi pa je bilo še nekaj kilometrov poti.

»Rad bi počival ...« je rekel Rodri in se sklonil, da bi sedel, vendar ga je Emil dvignil in protestiral.

»Ne, Rodri, nadaljevati moramo. Če ne, boš umrl.«

»Ali ne bi bilo to najbolj smešno...« Rodri se je nasmehnil: »Ironija je smešna stvar... in če pomislim, da sem celo rekel, da bom moral biti jaz tisti, ki ti bo rešil rit...«

»Že večkrat si jo rešil. Ampak to zdaj ni pomembno, odpeljati te moramo do najbližje zdravstvene postaje.«

Rodri je nato padel na tla, saj ga noge niso mogle več držati pokonci. Emil je pokleknil ob njem in ga položil na hrbet.

»Ne bom obupal nad tabo.«

»Vedno si bil tako resen, *mi comelo*. Moral bi se bolj sprostiti,« je Rodri utrujeno rekel.

»Rad sem tak, kot sem, hvala,« je rekel Emil, ampak po teh besedah za trenutek premislil. »Toda poskušal se bom malo bolj sprostiti, če boš ostal buden zame, kaj praviš?«

»Zveni kot nepoštena menjava.«

»Kako naj bi bila to nepoštena menjava? Zaradi tebe bom dobesedno spremenil del svoje osebnosti!«

»Lahko mi priskrbiš vsaj želvo...«

Emil ni vedel, zakaj ga je to nasmejalo, in je nejeverno zmajal z glavo.

»...všeč si mi takšen, kakršen si,« je končal vilinec, naslonil glavo na Emilovo ramo in zaprl oči.

»Priskrbeli ti bomo toliko želv, kolikor jih boš želel. Samo ostani z mano in ne spi.«

»Poskusil bom...«

»To je ukaz, vojak.«

»Ja, gospod...«

Emil je želel, da bi njegov prijatelj ostal živ. Ni vedel, kako, govorjenje ni bila njegova najmočnejša lastnost. Vedel je, da če ga bo pustil zaspati, bo možnost, da se spet zbudi, nična. Česa ne bi storil, če bi imel Dalilo zdaj ob sebi. Ko je pomislil nanjo, ga je obšla misel.

»Rodri... Vem, da si utrujen, a bi rad slišal kakšno zgodbo?«

Rodri se dolgo ni odzival.

»Montero!«

»Seveda... Lahko poslušam... O čem je zgodba?«

»O Dalili in meni.«

»Ali je to tvoja punca?«

»Ja... to je ona.«

»Kaj pa?«

»Nekoč me je prisilila, da sem tekel ob njenem konju, ker je želela preživeti nekaj časa z mano, in kobila me je v nekem trenutku skoraj do smrti poteptala. No... Dalila se tega ne spominja tako, vedno pravi, da konji niso bili krivi, vendar od takrat nikoli več nisem tekel s konjem.«

Vilinec se dolgo ni odzval, kar je Emila razjedalo.

»To je precej smešna zgodba,« je končno rekel Rodri.

Emil si je na kratko oddahnil.

»Kako dolgo sta že skupaj?« je vprašal Rodri, njegove besede pa so bile počasne in zaspane.

Zdelo se je, da se je Emil zatopil v misli, preden je odgovoril: »Pravzaprav nikoli nisva bila uradno 'nekaj'...«

»Zakaj ne?«

»Ker sem bil strahopetec...«

»Emil Schüttmann? Strahopetec? Drevesom rastejo modri listi,« se je počasi in previdno zasmel Rodri, bolečina v prsih pa je bila z vsakim vdihom vse večja.

»Ja...«

»Kaj se je zgodilo?«

»Nisem ji povedal, da do nje gojim čustva, vse do dneva, ko sem odšel v vojno.«

Rodri je za trenutek pomislil, nato pa odgovoril: »To je precej žalostno, *mi comelo*.«

»Ja, ni mi treba govorit...«

»Prepričan sem, da komaj čaka, da te spet vidi.«

»To bomo še videli...« Emil je odsotno odvrnil.

»Zakaj?« je Rodri vprašal, preden je spet zakašljal.

»Napisal sem že nešteto pisem... a nobeno ni dobilo odgovora...«

»To je kruto...«

»To je življenje.«

»Ni treba, da je tako.«

Emil je hotel nekaj odgovoriti, ko je Rodri začutil, da mu gorijo pljuča in prsni koš. Nenaden vilinčev gib je Emila prisilil, da se je ustavil in pokleknil, čeprav je vedel, da tega ne bi smel storiti.

»Rodri, nadaljevati moramo...«

»Ne! Ne. Poslušaj me,« je rekel Rodri, ko se je spustil na tla in legel na travo, ki so jo počasi prekrivale lužice, saj je dež padal na zemeljsko površino. Emil je nejeverno pogledal navzgor in si zaželel, da bi se ustavil. Na sredini prsnega koša je začutil poteg za srajco in pogledal nazaj navzdol, da bi videl Rodrija, ki mu je z eno roko stiskal prsi, z drugo pa držal suknjič uniforme.

»Ne bom se izmazal, Emil.«

»Ne, ne govori tako, saj smo že skoraj...«

»Naredil si, kar si lahko. Ne morem več tako naprej. Vedeti, da je nisem mogel rešiti, da je odšla in da je ne bom nikoli več videl.«

»Ampak rekel si, da je treba živeti še za druge stvari!«

»Zagotovo so. In živel bi za vsako od njih, če bi lahko.« Rodri je popustil prijem na srajci, a jo nato spet močno zgrabil in nadaljeval: »Toda ne morem. Ti pa lahko.«

Takrat je Emil prvič videl popoln poraz v Rodrijevih očeh, ki so se v nekaj sekundah spremenile v upanje. Upanje, usmerjeno vanj in namenjeno samo njemu.

»Nekaj mi moraš obljubiti.«

»Rodri...«

»Emil, prosim te, obljubi mi!«

»Dobro ...?«

Vilinec ni mogel več nadaljevati, odkašljal se je in se spet spustil na tla.

»Rodri Montero, ne drzni si umreti tukaj. Ne zdaj,« je rekel Emil, stisnil zobe in zgrabil umirajočega za ovratnik, kot bi mu ukazoval.

Nato je na desni strani zagledal par utripajočih luči in obrnil glavo ter ugotovil, da je končno prispelo reševalno vozilo. Adrenalin, ki mu je prav v tistem trenutku eksplodiral po žilah, je bil dovolj, da je vstal in z zadnjim kančkom moči dvignil prijatelja ter pomahal vozilu, ki se je ustavilo, ko je prispelo k njima, luči pa so oba zaslepile, čeprav je bil Rodri že na pol zaspan. Emil je globoko vdihnil, medtem ko so vojaki pripravljali potrebno opremo za pomoč.

»Rodri...« je tiho poklical, zaradi česar je njegov prijatelj dvignil glavo. »Dežuje.«

Rodri se je nasmehnil in skušal potisniti roko ob bok drugega, tako kot sta to vedno počela. Toda zdelo se je, da je to izčrpalo še zadnji delček njegove moči, in udarec, ki mu ga je zadal, je bil bolj podoben božanju.

»Tako je,« je odgovoril.

Dvignili so ga na zadnjo klop vozila, Emil pa jim je pomagal na vsakem koraku.

»Ne upaj si umreti, Rodri. Vse bo v redu.«

»Jasno... vodja...«

Emil se je spomnil njunega pogovora izpred nekaj minut.

»Rodri, moja obluba. Kaj moram obljubiti?«

Rodri je obrnil glavo, medtem ko je ležal na odejah in nekaj umazanih blazinah, ter se mu nasmehnil. »Preživi. Preživi to vojno. In se vrni k njej. Naredite tisto, česar nisem mogel storiti za mojo ljubezen. Reši jo. Naj se počuti varno in ljubljeno.«

Emil bi lahko prisegel, da še nikoli v življenju ni občutil takšne bolečine, pa je bil že ustreljen, imel je zlomljene kosti, razbita zapestja, poškodovano glavo, občutil je bolečino in obžalovanje; a nič ni bilo tako boleče, kot obljubiti umirajočemu prijatelju nekaj, kar morda ne bo nikoli uresničeno.

»Obljubim.«

To je Rodriju na obraz narisalo zaspan nasmeh, tako da je bil videti miren in kot da se po dolgi noči zabave ravno odpravlja spat. Emil in Rodri sta bila za kratek trenutek spet v Elvarénu, še preden se je to vse skupaj začelo. Preden sta se sploh zares spoznala, preden sta vedela, kaj lahko izgubita.

»Dež je lep,« je rekel Rodri in dvignil glavo, da bi pogledal sive oblake na nebu.

»Ti sovražiš dež,« je Emil odgovoril nekoliko osuplo. »Rekel si, da se ob njem počutiš čudno in kot da je svet tako brez humorja in temačen.«

»To je bilo, preden sem spoznal, koliko miru lahko v resnici prinese. Zdaj vem, da v dežju najdem mir. Želim si, da bi to vedel prej.«

»Preživi to, Solmarénski idiot, v Elvarénu in Thurnwaldu nas čaka še veliko nedokončanih poslov.«

»Potrudil se bom,« je rekel Rodri, a Emil je videl, da je to lažno upanje, s katerim je njegov prijatelj poskušal olajšati položaj, v katerem sta se znašla.

»*Vanea suelto, mi comelo.*«

»*Skolterthal, mein' hertfror.*«

Vrata so se zaprla in vozilo se je odpeljalo, Emilu pa ni preostalo drugega, kot da je opazoval in upal, da to ni zadnjič, ko sta si izrekla te besede.

V predsobi je zazvonil telefon.

»Nika, a se lahko oglasiš, prosim? Sem ravnokar pri mesenju testa, ...« je zaklicala Andreja iz kuhinje.

Nika je spustila muco na tla in dvignila slušalko.

»Alfredo je,« je rekla na glas, obrnjena proti kuhinji. »pravi, da se lepo zahvaljuje za vabilo na kosilo, vendar ima pomemben razgovor s stranko, tako da ga ne bo.«

»Počakaj,« se je prikazala iz kuhinje Andreja, medtem ko si je s praznično krpo brisala roke.

»Sori, je že odložil.« je rekla Nika.

»Kakšen razgovor vendar? Še včeraj zvečer mi je rekel, da je danes prost. Zaradi njega sem se lotila priprave njokov.« Zagledala se je v prijateljico. Se ji je samo zazdelo, ali pa je res videla preblisk zadovoljne privoščljivosti na Nikinem obrazu?

Morje je bilo hladno, nemirno. Valovi so se valčkali ob temno rjavi mivki na plaži. Njeno srce pa je bilo toplo, polnilo se je z vsakim novim valom. Potrebovala ga je – vsakega.

Odložila je ohlapne oranžne hlače iz svoje indijske garderobe. Kazalci na njeni ročni uri so se počasi pomikali proti dvanajsti; najprej se je hotela okopati.

'Alfredo, ta bedak,' je razmišljala Andreja 'sem mislila, da bo najina zgodba za vedno. 'Le zakaj me je Nika izdala?' oddaljila se je od obale.

Nenadoma jo je zgrabila bolečina v desnem stegnu. Krč, je ugotovila z grozo. Pričela je brcati z nogo kot utrgana. Voda je bila hladna in jo je posrkala.

Alfredov brlog je bila ogromna sobana v prvem nadstropju stare graščine: francoska postelja iz predpotopnih časov, dva fotelja sedemdesetih, sredi sobe klubska miza, blizu nje pa bela starinska kad z odtokom na travnik pod graščino. Tam, kjer je bila kuhinjska niša, je kraljeval plinski štedilnik z električno pečico. Krožniki in lonci v plastičnih zabojih, knjige v sobi pa v gajbicah.

Andrejino pozornost je pritegnil skoraj nov HI FI stolp ob vznožju postelje. Zelo se ga je razveselila. Imela je majhno zbirko CD-jev od Led Zeppelinov, Grand Funkov, Temptations, pa vse do Sade. Vse skupaj je delovalo malce smešno, a urejeno.

Alfreda je spoznala v Jesenicah na Dolenjskem, kjer je bila zaposlena v dnevnem baru. Bil je visok, suh in plečat mladenič pri tridesetih. Všeč ji je bil.

Ko jo je povabil k sebi, je prinesla je svoje stvari. Razmišljala je, da bi si ustvarila družino skupaj, da bi v tem kraju pognala korenine. Pomislila je tudi, da bi povabila Niko, ki je še vedno stanovala v sobi pri Dasiju. To je bil možakar pri sedemdesetih, imel je dvonadstropno hišo z devetimi sobami, ki jih je oddajal dijakom, delavcem, študentom, skratka, osebam, ki so imele malo denarja in niso imele kam.

V graščini je nasproti Alfreda živel Nejo, upokojeni poštar. Bil je čokat možki, z gostimi brki pod nosom. Z Alfredom sta bila prijatelja še iz časov, ko je še živel Alfredov starejši brat, ki se je utopil v Savi. To je bila za Alfreda uganka, saj je bil Milan odličen plavalec. Ko so ga poklicali, da bi prepoznal bratovo truplo, je bil šokiran. Bratovo telo je bilo napihnjeno, modrikasto, iznakaženo od vode. Edini znak, po katerem ga je prepoznal, je bil tatu zelenega pajka na desni strani vratu. Ker je bil za časa svojega življenja nezaželen osebek, policija ni uvedla nikakršne preiskave, na hitro so opravili obdukcijo. Ta je kot vzrok smrti ugotovila utopitev, brez znakov nasilne smrti, Nejo in Alfredo pa sta še vedno ugibala, kaj se je v resnici zgodilo.

Bilo je 1994, čas začetka Evropske unije. Alfredo je prišel v lokal s prijatelji. Pripeljal se je z nekaj kubičnim motorjem, mešanico med težkim kalibrom in skuterjem. Bil je izredno ponosen nanj. »Kupil sem si ga s svojo prvo plačo.« ji je zaupal.

»Kaj boste pili, fantje? Hiša časti!« se je izprsila Andreja.

Zvečer se je Šerifi namuznil, ko je delal obračun:

»Torej, pijačo si častila?« plačeval ji je vsaki dan sproti in seveda je takoj poravnala račun. Proti domu je bolj odplavala kot hodila. Bilo ji je, kot bi ona sama popila tista štiri piva.

Za možnost najema sobe pri gospodu Dasiju je Andreji povedala prijateljica Nika, ki je tudi sama tam živela. Ob vikendih se je zaradi družinskih obveznosti vračala v Ljubljano, spoznali pa sta se v bolnišnici, potem, ko je Andrejo mati postavila pred vrata.

Tako se je torej preselila v Jesenice na Dolenjskem. Menjala je več delovnih mest, na koncu pa se ustalila za nedoločen čas v dnevnem baru, katerega lastnik je bil Makedonec. Posebej se ji je vtisnil v spomin strop lokala. Šerifi, kot so ga imenovali prijatelji, je dal v sobi, kjer so stali fliperji, napeljati

raznobarvne plafonjere, pod njimi pa belo platno, ki se je dotikalo stropa v treh stičnih točkah. Rezultat je bil disko efekt.

Za razliko od drugih lokalov, tukaj niso razgrajali pijanci. V dopoldanskem času so prihajali na prevoz čakajoči dijaki, igrali na fliper, po kosilu od dela utrujeni delavci, občasno so prihajali tudi otroci cvetja, tako imenovani hipiji, ostareli modeli iz konca 70-ih, začetka 80-ih.

Ob večerih in popoldnevih pa so v lokal prihajali Šerifijevi prijatelji.

Ko je Andreja prvič vstopila v Nejoovo domovanje, se je zgrozila. Smrad je bil neznosen. Vse, kar je posedoval, je bila iz različnih lesenih desk zbita postelja, omara, peč na drva in klop ob neobtesani leseni mizi, na njej svinčniki.

Na tleh ob peči je ležal velikanski nemški ovčar, pravzaprav je bila psica. Zanimivo je bilo, da se Nejo s temi stvarmi sploh ni obremenjeval. Rad se je smejal, pripovedoval je zgodbe o tem, kako je vozil poštarski motor dvajset let brez izpita in ga nikoli niso dobili. To je bilo še v časih, ko so poštarji v svojih poštarskih torbah nosili pokojnine v šopih bankovcev in jih dostavljali upokojencem na njihove domove. O, in kako so jih le-ti bili veseli. V vsaki, še tako revni hiši je zadnjega v mesecu stala na mizi steklenica domačega žganja, če pa žganja ni bilo, pa vsaj štefan vina. In tako, od hiše do hiše, se je Nejo pozno popoldan vijugasto pripeljal domov in zasmrčal do naslednjega jutra.

Ko sta Andreja in Nika prispeli v lokal, je bila že tema. Notri je bilo nekaj gostov, v ozadju se je slišal ušesu prijeten jazz.

Šerifi je bil sam. Sedli sta za šank in naročili tonik. Nato mu je Nika predstavila Andrejo in povedala, da išče delo. Zagotovila mu je, da je resna, da ne bo kar odletela po enem mesecu in da se lahko zanese nanjo.

Šerifi si je natočil whiskey in se udobno namestil na visokem barskem stolu.

»Če mi ti garantiraš zanjo, Nika, bi se morda lahko zmenili.«

Srknil je iz kozarca.

»Ampak, bo en mesec na uvajanju, da vidim, kako se bo ujela.« in tako je Andreja dobila delo.

Nekega dne, je Nejo potrkal na Andrejina vrata, kar je bila redkost. Nikoli ni vstopil. Odprla mu je in ga povabila naprej. Alfredo je bil odsoten, odpeljal se je na festival druženja motoristov v Brežice in se bo vrnil šele naslednji večer.

Nejo je to vedel. Sedel je, ponudila mu je kozarec vina.

»Andreja, rad bi te narisal, ko uživaš.« je rekel.

Presenečeno ga je pogledala:

»Kako?«

»Daj, ne delaj se nune. Hočem videti tvoj izraz, ko ti pride. Še nikoli nisem videl dekleta v ekstazi. Zato tega ne morem, ne znam narisati. Pa bi rad. Tako prekleto rad.«

»Ampak, to ni mogoče. Saj menda ne misliš svetiti nama z Alfredom medtem ko se ljubiva?« se je zasmejala.

»Nisi me razumela, ljubica.«

Zvok njegovega glasu je postal grozljiv.

»Saj sploh ne potrebujeva Alfreda. Ti in jaz, sva dovolj.«

Zaslutila je neposredno nevarnost. Bila je kot srna v pasti. Kakšna ironija. Ravno teden dni nazaj je Nejo iz gozda, kamor je zahajal s psico, na ramah prinesel mladega srnjačka z zlomljenim vratom: 'Tole moramo pojesti. Najkasneje do jutri. Če pridejo gozdarji, bom plačal, pa še psa mi bodo ustrelili. Kar naenkrat je srnjak skočil na travnik, psica ga je zgrabila, nič nisem mogel storiti.'

Počutila se je kot tisti srnjaček. Samo, da je bil njen vrat še cel in hotela je, da takšen tudi ostane. Pognala se je proti vratom, a je Nejo bil hitrejši. Ustopil se je med njo in vrata, jo ukleščil z rokami, ki so bile kot iz jekla. Ni mogla dihati. Potne srage so ji prekrile obraz, soba se ji je zavrtela pred očmi. Izgubila je zavest. Vrgel jo je na posteljo in pričel trgati obleko z nje. Ko je odprla oči, so kosmi blaga ležali na tleh, bila je razgaljena, z ogromno pojavo moškega nad sabo. Ostra bolečina ji je presekala dimlje. Nič ni mogla.

Ko je končal, si je pripasal hlače, s hripavim glasom dejal:

»Hvala« in zaprl vrata za sabo.

Strmela je v strop. Bilo ji je, kot da se nikoli več ne bo mogla vstati iz tiste postelje. Tudi jokati ni mogla. Občutila je samo jezo. Jezo in stud. Pričela je tolči z rokami okoli sebe, kričati, dokler ni izkričala vso bolečino. To ji je povrnilo nekaj moči. Sedla je. Bila je mokra, umazana, gabila se je sama sebi. Pobralla je strgano obleko in se drgnila z njo po telesu, kot da bi tako lahko izbrisala umazanijo. Nato je napolnila kad in se potopila v ledeno mrzlo vodo. Dobro ji je delo. Naslonila je glavo na rob kadi. Razmišljala je. Tukaj ni mogla ostati. Ta soba ne bo nikoli več njen brlog, zatočišče, ljubezensko gnezdo. Kaj lahko naredi? Gre na policijo in znova in znova obnavlja zgodbo in gleda njihove pomilovalne obraze? Ne, hvala. Drugače se bo lotila stvari.

V potovalko je zložila svoja oblačila. Vzela je list papirja in napisala sporočilo za Alfreda: »Odhajam v Ljubljano.«

Rdeči šum

Glavobol, slabost in mravljinca na konicah prstov se pojavijo v hipu. Znaki marsičesa, a ničesar, kar bi pojasnilo stanje. Stopnjuje se. Kot da bi ga kaj na silo iztrgalo iz resničnosti. Zaman se poskuša zbrati.

Kaj se dogaja?

Simptomi izzvenijo, nenadno, kot so se pojavili. Nadaljuje.

Cop, cop ... cop.

Počasi, z neodločnimi koraki. Kot bi stal na visečem mostu v neurju, visoko nad prepadom. Hodi po neskončno razvejanih podzemnih jaških živo rdeče barve, ki ga spominjajo na gigantsko mehansko ožilje.

Zakaj bi kdorkoli tako pobarval predore?

Rdečina mu šumi v glavi. Zdi se mu, da ga požirajo stene. Nima izbire. Ne, dokler ne konča. Jašek se razcepi. Dvakrat preveri zaslon ročnega terminala in zavije kot načrtovano. Spreleti ga srhljiv občutek že videnega. Strese z glavo, da bi zbistril misli. Kot da je to že komu pomagalo.

»Sterilni servisni jaški. Brez madežev, brez najmanjšega tujka. Razen mene,« neslišno izgovori Agent. »Kako lepo pospravljen in čist mora biti šele dnevna soba,« zamrmra, kot bi se norčeval iz lastnega strahu.

Ogromne utesnjujoče cevi se vijejo globoko v notranjost. Bele oznake, brežhibno odtisnjene. Ne razume jih, vendar bi želel. Tako tuje in neživo, brez vsake vonjave. Jašek je videti gladek, a prstom da občutek trde gume. Njegove že tako previdne korake posrka, da za sabo pustijo samo neugledni *cop*.

Cop ... cop ...

Ni bil rojen za to niti dovolj pripravljen, a zdaj je tu. Pred njim je bila veriga drugih, on je zadnji člen. Misli se zbistrijo in dajo priložnost optimizmu.

Mora mu uspeti. Zaradi njih.

Drugi uporniki so bili pred njim in obtičali. Kot lava, ki izgubi moč in potemni. Kot zadnja in odločilna je njegova naloga najpomembnejša. Je res? Vsaj toliko so žrtvovali. Ne počuti se junaško.

Nenadoma se opoteče. Spet ta občutek. Kot ovoj česa, kar redči zaznave in upočasni razmišljanje. Jašek zavije desno. Tukaj je že bil. Ne, ni to. Terminal potrdi – ne hodi v krogu.

»Tale zdaj je že bil,« počasi izgovarja. Ve.

Ta šumeča krvava rdečina. Prikrade se panika in ga počasi objame. Nato – hrup.

Kje? Za mano!

Srčni utrip mu v trenutku naraste, vidno polje se skrči. Zgrabi ga adrenalin. Sunkovito se obrne, da zaškripajo vretenca. Jaška ni več. Nikjer ni ničesar. Stoji na ničemer.

...

Bela, hitro utripajoča svetloba. Presušen zrak, izčrpanost. Tako kot že nešteto prejšnjih noči. Kot kislina v očeh.

»Dovolj je.« Oseba v obrabljeni delovni opravi vstane s škripajočega stola, si poravna rokave in zamišljeno pogleda proti drugi osebi. »Preveč je zanj.« Popravi se: »Preveč je za to instanco.«

Na mizi za njima leži pokrita postava, priklopljena na instrumente. Podplati rahlo štrlijo čez rob. Pregrinjalo se premakne, ko plitko vdihne.

»Kako potem naprej?« sprašuje druga, mlajša oseba v preveliki, malo manj obrabljeni opravi.

»Časa ni več veliko ...« Pregrinjalo se ob izdihu spusti.

Hoče še nekaj pripomniti, si hitro premisli in se ugrizne v jezik. Hvaležen, da ni sam tisti, ki mora izbirati med slabimi možnostmi, opazi naslednji izdih. Premori med njimi so tako dolgi, da si oddahne vsakič, ko se pregrinjalo zgane. Mešanice vonja po znoju, postani hrani in pregreti elektroniki se še ni navadil.

»Tako je. Imamo še nekaj poskusov, potem pa bo, kar bo,« zamrmra nadzorna. »Če bova preveč mečkala, bo propadlo celotno delo zadnjih let.«

Vdih.

Vstane, stopi proti vratom in naroči pomočniku: »Pripravi nov posnetek. Za nekaj minut stopim ven.«

...

Zasliši zvok. Nekaj se je vklopilo.

Glas ga nagovori: »Poslušaj, Agent, preden se nadzorna vrne ... Žal mi je, da se ti to dogaja, ampak verjemi, da opravljaš pomembno delo.«

»Žal? Misliš nalogo, za katero sem bil izbran? Kdo sploh si?« negotovo vpraša in se obrača po ničemer.

»Tako je, bil si izbran, vendar nisi edini,« izdavi glas.

Agent se loti razumsko, a konča zmedeno: »Misliš ... bili so pred mano, veliko jih je bilo? Kdo si? In kam so izginili jaški? Saj sem že blizu nadzorne sobe?«

»Poslušaj, bili so pred tabo in še vedno so. So drugi ... ne drugi. So – ti. Tale instancia bo kmalu ugasnjena, prav tako njen spomin,« hiti glas.

»Instanca? Spomin? Kaj, hudiča, se dogaja? Kaj pa naloga? Kaj sploh pomeni, da jo boste ugasnili?« Misli mu begajo kot pokvarjen kompas. Stiska pesti, da bi umiril tresoče se roke.

Glas poskusi znova: »Nimava več dolgo. Ti nisi zares ti, ampak primerek posnetka zavesti. Na stotine jih zdajle teče v simulacijah in zbira ...« Ve, kako bo to zvenelo, a vseeno reče: »Zbira instinkte.«

»Instinkte? Kaj pa bom z njimi?«

»Instinkte za tvoj izvirnik, da bo opravil nalogo.«

»Izvirnik?«

»Žal mi je. To trpljenje, ki ga moraš znova prenašati. Vsaka instanca nosi težo prejšnjih.« Glas se brez vsakega odmeva ustavi.

Agent molči. Ne dohaja.

»Ne vem, kaj naj še rečem,« poskuša nadaljevati glas, ko ga Agent prekine:

»Zato, da bo moj izvirnik boljši ... Me ... nas ... boste znova in znova mučili, vsakič huje in nato ugasnili ... Vse naše boje boste izbrisali, potlačili v pozabo ...«

Vrata na hodniku zaškripajo. Nadzorna prihaja.

»Razen enega mogoče Res mi je žal. In res morava končati!« želi zaključiti glas.

»Počakaj!« poskusi Agent.

»Oprosti. Ne boš se spomnil. Žal mi je.«

Praznino spet zapolni tišina.

...

Vstopi in se pretvarja, da ga ni poslušala. Kot vsakič, ko se je od njih poslavljal. Nekaj hoče reči, nato spusti pogled. Hvaležna je za glasna vrata.

Izdih.

Pomočnik se obrne nazaj k terminalu, ko ga izstreli s škripajočega stola, da se ta zavrti. Steče k mizi in pred indikatorji na zaslonu prebledi.

»Sranje, ne odziva se!«

»Kako misliš? Saj si instanco nameraval ustaviti?«

Pomočnikov stol se ustavi.

»Ne instanca, Izvirnik!« spravi iz sebe in se požene proti nadzorni plošči. »Nekaj je šlo narobe pri zadnjem nalaganju instinktov. Nekaj sva spregledala ...«

Brskata, kopljeta. Vsak v svojem nerednem ritmu, oba pod težo istega pritiska. Podatki drviyo po zaslonih, medtem ko prsti dežujejo po tipkah. Napak in popravljanja je več kot običajno.

Vdih.

»Vitalni znaki so v mejah normale, možganski valovi pa kažejo nepričakovano fluktuacijo,« ugotovi nadzorna. »Napaka je samo pri zavesti.«

»Kaj bova?« vpraša pomočnik.

»Kaj, če bi ga preprosto ... prepisali!« predlaga nadzorna.

»Prepisali celotno zavest Izvirnika z eno izmed instanc? Ampak instance so v groznem stanju, izmučene, si prepričana?« se zgrozi pomočnik.

»Kaj pa naj drugega? Dve sekundi ti dam za boljšo idejo ... Nič? V redu, naloživa tega zadnjega, bil ti je posebno pri srcu.«

Pomočnik zardi.

Izdih.

Nadzorna doda: »Razloži mu, kakšno srečo je imel. Naj ga hvaležnost motivira.«

Drvita po postopku, vsaj za svojo postajo. Dokončata konfiguracijo prenosa, počasi izdihneta in se dokončno sesedeta. Škripanje stolov ju prizemlji. Nadzorna požene protokol, začne se čakanje. Tri ure, 42 minut, 18 sekund.

Zaslon prikazuje uspešnost prenosa. Ona kaže znake nasmeška. Ko to opazi, se nasmeje še on.

»Še je živ! Ga pošljeva na preizkušnjo?«

Pomočnik se prime za brado in jo pogleda: »Kako misliš? Izvirnik bi poslala v simulacijo? Ali ne bi ustavila vsega skupaj in se pobrala od tod?«

»Čas se nam izteka, dobili nas bodo,« mu odgovori. »Dajva! Zadnja instanca mu je dala več kot samo instinkte. Ne bova brisala teh spominov.«

Nekaj hitrih dotikov zaslona, kratek postanek, nato pa še zadnji pritisk. Šum v ozadju se zgosti, temperatura v prostoru zraste za nekaj stopinj.

Vdih.

...

Rdečerdeči jašek ... Pričakoval sem te! Pa dajmo!

Ne da bi spustil pogled, vzame v roke pištolo in se hitro, a oprezno začne pomikati naprej. Pride do razcepa, zavije, za sabo zasliši gibanje. Zasledovalec! Skrije se za vogal, umiri dihanje.

Tri, dve ...

Iztegne roko za vogal, sproži, počaka na cop. Skomigne z očmi, če ga kdo opazuje, nato odhiti naprej ...

...

Pridušen šum delovne sobe, nasičene z računalniško in medicinsko opremo. Pol laboratorij, pol delavnica. Zaslone z vseh strani pršijo hladne fotone v sredino prostora, kjer stojijo tri osebe v belih oblačilih. Prva si podpira roko in gladi brado, druga ima roke na bokih, tretja ob njih.

Ne da bi odmaknila oči zaslona, prva oseba počasi prikima: »Spet si zmagal.«
Klinično.

Druga oseba si pomane roke: »Dobro sta se znašla. Zaenkrat ju obdržimo.« Za trenutek postane, nato doda: »Naslednjič jih oblecimo v kaj izvirnejšega. Ideja teh cunj je bolj oguljena kot cunje same.«

Po kratki tišini prva oseba nadaljuje, tokrat zamišljeno: »Po vseh teh letih ... Zakaj ne bi preprosto vzeli najboljšega in ga podvajali? Razumem, da raznovrstna množica bolje funkcionira. Razumem, da vsak posameznik prinese rahlo drugačne vzorce odločanja in nepričakovane rešitve. Ampak s podvajanjem bi hitreje in brez težav dobili neskončno vojsko tehnikov za vzdrževanje simulatorjev.«

Druga oseba ostaja resna: »Bova nehala s to debato, prav?«

Tretja oseba ju presliši. Tiho se obrne in zamišljeno stopi proti zadnjemu delu sobe. Opazuje lastne korake, se ozre proti zgornjim vogalom, malo postoji in stopi naprej. Ustavi se med dvema posteljama, na katerih sta priklopljena ženska srednjih let in mlajši moški. Zdi se, da njuni pregrinjali popolnoma sinhrono valovita ob plitkih dihih. Pogleda na še en zaslon in ustnice konkavno ukrivi. Redko je zadovoljen, a tokrat je.

Skozi nepopolno zastrto okno se prikrađejo rdečkasti sončni žarki. Konice prstov dvakrat sunkovito potegne po rjuhi, kot bi hotel odstraniti mikroskopsko majhen, vsem drugim skrit delec prahu.

JAZ IN ON

Sedela sva na robu neskončnega praga, kjer se konča življenje in začenja smrt, kjer obstaja le tišina. Hodnik, kjer oba obstajava. Jaz in On. Tam, kjer tkanina časa pleše okoli naju, kot sanje, ki se nikoli ne končajo.

Ob meni je sedela Smrt. Nepremično Tiho. Hladno. Brez čustev. Vedno na svojem mestu. Nič ne zahteva, ne ponuja. Samo bil je tam; nikoli izginula senca, s polnimi očmi nočne praznine, brezkončnega dna in zatrtega odseva.

Njegova prisotnost me je hkrati dušila in potrjevala moj obstoj; kot senca, ki ne more obstajati brez svetlobe. Brez njega sem zgolj prazna misel, brezoblična, brez pomena.

"Zakaj vedno tako, brat?" sem vprašal. "Zakaj ne pustiš, da živijo?"

"Ker tako mora biti," je odgovoril. "Tvoj dar je začetek. Moj dar je konec."

"Ravnovesje," sem zamomljal. "Vedno ista pravila. Jaz ustvarjam, da ti porušiš. Ampak kaj, če ne želim več samo gledati."

Njegove prazne oči zazrte vame so sevale neskončno težo sveta.

"Pazi," opozori.

"Hočem, da nekateri ostanejo," sem zahteval. "Naj se izvijajo iz kroga. Dajem jim življenje. Zakaj ne bi dal več? Zakaj ne bi dal večnost?"

"Večno ni več. Večno je manj"

"Tako praviš ti," sem dejal. "Ampak jaz hočem več."

Ukradel sem nit tkanine časa in jo raztegnil v eno dolgo, neskončno zgodbo.

JAZ IN ONA

Ogenj je gorel povsod.

Slišal sem škripanje lesa, vonjal dim. Ogenj je jedel svet okoli mene. Vse, kar sem poznal, je bilo tam, in je izginjalo v ognjenih razpokah. In sredi vsega tega uničenja, stoji ona, Lira.

Ogenj je lomastil povsod.

Lirino telo je bilo obdano z ognjem, kot da bi vse, kar je bila pred tem, zgorelo. Postala je kamen, ki ga ni mogoče premakniti. Oči so bile široko odprte. Brez strahu, polne neizrečenih misli. Sila, ki je presegla vsakršno oznako "čarovnice". Pomembna je bila samo ona. Samo Lira.

Ogenj je požiral vse povsod.

Lasje so goreli, telo se je krčilo in poskušalo pobegniti. Ampak iskrica v očeh je bila drugačna. Počasi, z izrazom bolečine, vendar tudi odločnosti, je stopila naprej. Bolečina? Ja. Toda ni se zlomila. Ni padla na kolena. Niti za trenutek. Njen obraz je žarel od jeze, vendar še nikoli ni bila videti tako polna življenja.

Kričala je, ko so njene roke, tiste lepe roke, začele goreti. Ni se ustavila. Šla je naprej, kot bi vedela, da mora to storiti, da mora preživeti. Ni se pustila. Hodila je skozi plamen, edini način, da se reši.

Nekaj dni po tem, ko je izginila iz mojega pogleda, sem še vedno čutil njeno moč. Telo je trpelo, vendar duša je sijala, svetla kot nikoli prej. Njen cilj ni bil zmaga, niti maščevanje. Bilo je nekaj več, nekaj, kar sem razumel šele, ko sem jo ponovno srečal.

"Kaj ji pomeni življenje, če trpi?" me je vprašal brat, ko je prišel po ostala dekleta na grmadi.

"Preživela ni kljub trpljenju, temveč zaradi njega. Vidim, da bo blestela." Sem odgovoril.

Minila so leta, ko sva se, globoko v gozdu v majhni vasici, ponovno srečala. Lira in jaz. Njene roke so bile še vedno polne brazgotin, obraz porisan s sledmi ognja. Nič ji ni bilo pretežko. Vedno je pomagala vsem, ki so jo potrebovali. Bila je angel, negovala je ranjene, pomirjala duše in lajšala telesne bolečine. Ni le zdravila telesa, ampak tudi srca. Skrbela je za ljudi, za tiste, ki so bili v stiski, kot da je v njih videla del sebe in ko je srečala nov obraz, je vedela, da ni treba samo zdraviti telo – zdraviti je treba tudi dušo.

Ko sem jo videl naslednjič, je minilo že skoraj sto let. Roke, čeprav polne brazgotin, je imela še vedno nežne. Držala je dečka za roko in ga pospremila k smrti, a mu hkrati dala upanje, da se lahko reši, da se lahko zaceli, da ozdravi. In on je odšel z nasmeškom na obrazu.

"Vse to je za dobro," mu je govorila. Toda v njenih besedah je bilo nekaj, kar-

"To ni več tista deklica, ki jo poznaš. Spreminja se, tako kot se tudi čas." mi dejal brat, ko je pobral dečka iz postelje in ga sprejel v svoje hladno naročje.

"Rešila ga je,- bil je v bolečinah, ne bi preživel do naslednje zime," sem dejal, a sem vedel da nekaj v moji besedah ni bilo prav.

"Mogoče," je odvrnil.

Njena pot ni bila samo preživetje; bila je izbira življenja, prav zato, ker je bolečina njen vsakdanji sopotnik. Za njo ogenj ni bil zgolj preživetje. Bilo je življenje – trpljenju navkljub, ni nikoli zares opustila iskanja cilja. Maščevanje? Ne. Bila iskanje nečesa – nekaj, kar ji bo dalo mir, nekaj, kar bo dalo vrednost njeni zgodbi, in bo hkrati še vedno ostala ona – Lira, tista, ki se ne boji stopiti naprej, ne glede na to, kako je težka pot.

Prehojeno in preživeto trpljenje jo je oblikovalo v boginjo. Postala je svetnica, dokaz, da tudi v najtemnejših trenutkih obstaja pot naprej. Upanje je postalo njeno drugo ime.

In jaz? Bil sem vedno tukaj, z njo. Vedel sem, da bo še naprej iskala, še naprej hodila – ne glede na to, kako močno jo je bolečina držala v objemu.

"Vse za dobro," je pravila.

Smrt se moti. Življenje ni kazen. Življenje je darilo.

Minilo je tisočletje. Svet je postal drugačen, vendar Lira je ostala ista za zunanjega opazovalca. A bil sem tam, ob njej, in čutil, kako se je nekaj v njen spremenilo. Lasje so bili krajši, telo je še vedno nosilo brazgotine, vendar njen pogled je bil temen. Njen glas poln prepričanja, kot da je ona tisto, kar svet potrebuje, kar mora imeti. Pomagala je, a moralna cena za tiste, ki niso sprejeli njenega načrta, je naraščala.

Svet je postal njen, jaz nemočen opazovalec.

Štiristo osemindeset let kasneje, na videz ista Lira, tista ki sem jo videl v ognju, a hkrati neprepoznavna. Kot da je čas izbrisal tisto, kar je bila.

Ni bila ženska, ki sem jo poznal.

Njena moč, njen vpliv, je preraslo v odvisnost sveta. Večnost – njeno darilo je postala cena nikoli končanega prekletstva. Bolečina je postala njena moč.

Jaz sem ostal ob njeni strani, nemi gledalec. Dvomil sem – v njo, v njene odločitve, v smer, ki jo je izbrala. A bolj kot to, sem dvomil vase. Ali sem slep za resnico? Ali preprosto nočem videti, da je prav to, kar počne, tisto, kar mora biti?

Pogledal sem v ogledalo na steni njene palače in zagledal brata. Nemo je sedel ob postelji, in nežno božal obraz Lirinega ljubimca.

"Ne boš zmagal," sem mu rekel, a glas je bil poln obžalovanja. Moje oči so se omehčale, vendar Smrt, dvigajoč fanta v svoje naročje, se je samo žalostno nasmehnil.

"Včasih," je tiho odgovoril, *"ni zmage. Obstaja le pot."*

Naredil sem korak proti bratu, še vedno čutil njegov pogled. *"Vsak ima možnost, da začne znova, da najde svetlobo. Morda je v njej še upanje."*

S pomirjujočim tonom, skoraj neslišno, mi je Smrt odgovoril: *"Včasih je največja moč v tem, da preprosto pustiš, da stvari odidejo."*

Nato je izginil. Kot senca je za sabo pustila le tišino.

Jaz sem sopotnik, brez moči, da bi karkoli spremenil. Še vedno zgolj opazujem, kako uničuje življenja, kot da je vse del igre, ki jo vodi. Nekoč ženska, ki je iskala odgovor, zdaj tista, ki

postavljala vprašanja. In tisti, ki ne želijo odgovoriti, izginejo v njeni senci. Za vsakim uničenim življenjem je bila cena duše vedno višja. Morda še zdaj ni prepozno, vendar vem, da bo enkrat – in takrat bo cena previsoka.

Nisem je več obiskal. Moja prisotnost v njenem svetu je izginila, vendar sem čutil njen vpliv, njeno moč, ki je preplavila vse.

EPILOG

Stolpci so padali, svet se je spreminjal in razpadal, mesta so bila porušena, ljudje so postajali zgolj sence, blede spomini. In ona je ostala, nepremična kot kamen, ki ga valovi časa ne morejo omajati.

Ljubila je, sovražila, pozabljala in se spominjala, izkusila vse, kar ji je življenje ponudilo – a vse ji je bilo odvzeto. Nazadnje je sedela na obali, kjer se srečata življenje in smrt, opazovala duše, lahkotne in svobodne, kako so odhajale nekam, kamor nikoli ne bo mogla priti.

"Zakaj ne jaz?" me je vprašala.

Nisem ji odgovoril. Odgovor ni bil pomemben.

Sedela je in čakala.

Čakala nekaj, kar ne ve, da nebo nikoli prišlo.

A ko sem se ozrl nazaj – ali je bil to sploh pogled nazaj? – sem v zlatem plašču videl senco. Svetlobo v temi. Vročino v mrazu. V listju, ki je padalo z drevesa, sem videl nekaj, kar sem poznal že od začetka.

Videl sem smrt.

Videl sem sebe.

Videl sem življenje.

Videl sem sebe.

In jaz sem bil tam, z njo, saj brez smrti življenje ne najde svojega začetka in brez življenja smrt ne more vzeti svojega slovesa.

Piš vetra, osvobojen skalnih okov, se je pognal mimo stopinj v mehkem snegu, ki so vodile iz tézni v dolino, pozdravil ostarelo smrečje, otresel snežna pokrivala s klesanih obrazov, izpod oglavnice izvabil pramen belih las in odvršal naprej, prek strmih pobočij.

Korak za korakom je, pokončna in osamljena v hladni vihri, stopala mimo vrst v sneg pogreznjenih kamnitih pomnikov. Njihova brezoblična sivina je obljubljala enakost kostem, ki so počivale pod njimi, in mir tistim, ki so jih postavili.

A eden med enakimi izstopa, nemiren jo kliče v dolgih nočeh.

Vidi dež in veter, ki bičata zbrane starešine, svojo drobno ročico, ki se skriva v odrasli dlani, z drugo se igra z zapestnico, zrak duši tiha resnoba, takrat ni razumela, ampak zdaj...

Iz prstov izpusti zapestnico, da kamen in kost v stiku zapojeta, in potisne misel na stran.

Z naporom, večjim, kot bi ga od nje zahteval dvig s krznom obrobljenega škornja stori korak dalje. In nato še enega. In še enega. Dalje v vzpon, kjer se žrelo doline krči v goltanec, dalje mimo lic prednikov v balvanih, dalje mimo obrazov Starodavnih v pečinah, dalje, kjer se pod vrhom Gora odpre njenim ukazom in jo pogoltne tema.

Brazgotina v gladkem kamnu je njen sopotnik v temi podzemlja, vodi jo globlje po ozkih žilah v srce Gore, dokler je črnina dokončno ne izpljune v polkrožno jamo. Svetišče je nekajkrat prostornejše od velikih koč poglavarjev, osvetljeno z žarom modrih plamenov, ki oblikujejo robove jarka, speljanega ob robovih prostora. V lahnem spustu vodijo kamnita tla do drugega polkroga v središču, z belo rano ločenega, na katerem počiva bazaltna gmota pred steno črnega ledu.

Nepregledna množica napolnjuje sobano, mrmrajoč ob njenem vstopu. Spoštljivo, s

Izobčenje v brezčasnost neobstoja. Dolgi vek v hladu lastnih soban, nekoč, pred pomnjenjem palača, zdaj pa njena ječa. Svoboda v zaporu, ničkolikokrat preoblikovani ledeniški zidovi, oboki, ki izginjajo v višave, brezkončno omizje. Kot zver v kletki je raztrgala snovno kopreno, pa se vrnila, ponovno zgradila stene znotraj sten in jih znova zavrgla. Ostali so ji zgolj cikli lastne norosti in Sive dveri, vrata v svobodo, iz duha v telo, v obstoj. Bila sta sama, v morju praznine, usojena ljubimca, sprta sorojenca. Svojčas je bila njih gospodarica, zdaj so bila njen ječar, nemi opomnik vseh njenih izgub, odprta rana. Če

pogledom na tleh, se ji približata služabnika, rada bi se jima uprla, a nima poguma. Z vajenimi gibi jo spremenita v svečenico blede polti in črnih ust, oči ji skriva maska sivih peres. Vranje lase s pramenom beline ji prepleteta v dolgo kito, vrh glave ji krasi krona rogov, zapestje azur in kost.

bi onstranstvo dopustilo bi krvavela, vendar to ni bila več njena pristojnost.

Morda so že pozabili njena imena, ko je med svetovi našla prvo špranjo. Morda so snovalci njenega padca dremali na svojih prestolih. Morda so v svojem zlatem veku pozabili na Najstarejšo, ki spi pod Goro.

Starodavna Tisočimena Gospodarica vrh Gore

Šepeti občudovanja v odmevih valovijo krog nje, zdaj mora pozabiti kdo je, ne želi, a mora postati Ona. Služabnika se odmakneta in ostane sama, za trenutek negotova, nato pa z ustnicami v tanki črti stori prvi korak navzdol. Množica se odpre, ob njenih nogah grabijo obupani z Materinimi poljubi na ostankih prstov, drugi verniki jih grobo vlečejo s poti. Je otok v morju, nedotakljiva in zaželena.

Z zlatimi usti je šepetala v sanjah pohlepni in s trdo roko spodbujala bodala zahrbtnih. A najrajši je imela obupance, klečeplazne in objokane, ki jim je z medenim jezikom obljubljala svet. Kaj bi ji mati odrekla za življenje svojega otroka?

Kraljica zime Bela botra Hladvešča

Sama prestopi mejo in se vzpne na oltar. Kleči in ob sebi čuti prisotnost Prejšnjih. Temni led zlomljeno odseva njeno podobo, ko z globokim vdihom razpre roke, vzame vase bučanje ljudstva in ga z glasom kot zven kristala zaveže sebi.

Ko je jokala v zibelki, ji je z viharji pela uspavanke, ob prvih korakih ji je s snegom blažila padce, z mrzlimi prsti megle sušila solze, v ledu nudila uteho. Pod svoja krila je vzela njeno kri in ji poslala na veščah obljub in v kameno modrino vkovala prisego.

Bledolična snega prinašalka Vranjeklica kresalka Siva starka

V poltemi nestrpnost črede narašča, ritmična
topot stopal in rjojenje imen elektrita zrak,
njihova vnema jo spodbuja dalje, kjer bi sama
oklevala. V coprnijo plete njihovo strast, zanos
hlasta ob niti uroka in grozi, da jo bo prevzel,
raztrgal krhko magijo, skazil podobo, poteptal
prisege in ukradel obljube. Iz bledih prstov ji
polzi moč, po obrazu solze.

*S tisočerimi očmi strmi v svojo izbranko, od ledu
ožigosano sovjo svetnico, s tisočerimi rokami
išče dotik sebe, s tisočerimi telesi drhti, s
tisočerimi jeziki kliče in s tisočerimi odzvanja,
razpihuje iskro v njenih prsih, oblizuje plamene,
pije ogenj.*

Ledolasa Ivjesrčna Gorjereka

V globinah ledu se zganejo sence, svečeniki
davnih dni vstajajo pred njenimi očmi. Odvrne
lice v strahu, ko en po en stopijo naprej in
prebijejo vel med mrtvim in živim, hladom teme
in hladom templja, vendar ledene stene sence ne
zdrobijo. Vstopijo med živeče in izginejo vanjo,
njihova srca se usidrajo v njeno, njihove dlani
poprimejo ob njenih za tapiserijo vstajenja.

*V neobstoju se vname dih. Iz njenih verig se
dvigajo najzvestejši, dimnih obrazov in žarečih
oči, prvi vklenjeni, da ji izklešejo pot, prvi
poklicani, da prestopijo prag in ji stopijo v bran,
prvi svobodni, da znova služijo svoji gospodarici.*

Duhov vodnica Grobov vladarica Nemirnih duš glas

Z nemrtvimi v sebi je prerojena. V varstvu
krepih rok in ostrih misli Prejšnjih pusti prejo
urokov obujenja in s prelestnim petjem začne v
polsnovno tančico pred sabo vpletati rune
razdora. Ruši temelje in maje stebre, s vlakni
starodavne magije pa gradi, zarisuje nove ločnice
in meje, dokler mogočne duri ne zavezajo, odprte
v Najtemneje.

*Sive dveri ječijo pod udarci stoterih rok v eni
dlani, pred pozivi k obujenju, ona pa hlepi v
praznini, zvija se v jarmu kaznovanja, okuša dih
svobode, prižema se ob tančico, ki jo ljubi in
sovraži, ob njeni smrti jo prosi odpuščanja.*

Šepetalka v noči Sovjeoka sojenica Mati mrtvih

Vihar bežečih duhov ji iztrga dih iz prsi in magijo
z jezika. Žreci starih dni jo zapustijo, sama je
ptica brez kril, omahne na oltar, krvavega perja,
s tisoč žvenkljaji se zdrobi zapestnica. Tulež
razjarjene drhali ne preneha, ne vedo in ne vidijo.
S kotičkom kalnega očesa zre v mrak
onstranstva, prek prebitega ledu in vršečih duš
vidi vstajenje, nato pa omahne v črnino.

*V reki svojih varovancev izbruhne v snovno,
potepta pred sabo vse sanje in obljube, svobodna
je blazna, njeno ime je Najstarejša, njen meč led,
njen oklep tema, mrtvi sledijo zgolj njeni besedi
in njena beseda je maščevanje.*

Zastrta Krivično kaznovana Strahospoštovana

Prebudi se z licem na od krvi in solz mokrem kamnu, svetišče sameva v tišini. Mukoma se povleče na komolce in ozre okrog, po praznem prostoru, edini spomin na ritual, na žrtvovanje, je preklana stena, po kateri poplesujejo sence plamenov. Počasi vstane in se zazre prek zobovja smrti-sveta. Vanjo iz suhe struge umrlih, z drobnim, žalostnim nasmeškom na obrazu, strmi osamljena senčna postava. Plašno ji vrne nasmeh in jo z gibom roke povabi k sebi.

V oči ji ponovno stopijo solze, ko podoba stori korak bližje in se v sivino vplete odtonek barve. Še en korak in dim pridobi snovnost, še en korak in senca postane meso, še en in v brezvetrju brezdiha vihrajo vranji lasje, še en in iz sivih jezerc derejo slani potoki. Z zadnjih korakom se ženska opoteče čez prag in omahne v njene roke, sesedeta se na črno skalo, hlipajoč, objemajoč in smejoč, ponovno združeni mati in hči.

Kdo te je naučil krasti

Arno je svoje ogromne dlani zvijal nad razmočenimi zemljevidi, kakor da bi jih hotel posušiti z nekakšno magijo. Obrnil se je in obraz nastavil soju stropne svetilke. »Ti nisem rekel, da nehaj s tem?« je vprašal in z mize pobral ukradeno mošnjo cekinov, s katero je Nejra zadela njegovo skodelico kave. Skozi linasta okna se je privleklo grmenje in se razvalilo po prostoru.

»Rekel si, da zamujava z najemnino,« je Nejra odgovorila in nad preprogo ožela svoje goste rdeče lase.

»Se ti zdi, da imaš preveč rok?«

»Ko so tebe odročili, je bilo pa vse v redu? Sicer pa lahko še sebi eno tako zbijem skupaj,« je rekla in z glavo pokazala na Arnovo protetično desnico, ki je s pridušenim žvižgom pokrčila kovinske prste, kakor da bi želela pozdraviti svojo stvarnico. »Mimogrede, zaribala ti bo, če je ne boš naoljil.«

»Kradel sem, da nisi stradala, če si pozabila.«

Nejra se je namrdnila in s spačnim obrazom ponovila bratove besede, nato pa je zavihala rokav in na zapestju razkrila uri podobno napravo. Njen okvir je zavrtela tako, da je dvakrat kliknilo. »Glej zdaj to,« je rekla in roko usmerila proti mizi.

Počilo je, kot da bi strela udarila naravnost mednju. Nejro je zagnila črnina in zazdelo se ji je, da je potopljena globoko v morju. Poskušala je vdihniti, ampak ni šlo. Nekaj je tiščalo vso to temo vanjo. Ni razumela, kaj je šlo tokrat narobe. Začenjala jo je grabiti panika.

Svetloba se je nenadoma vrnila in na mizi razkrila posušene zemljevide ter polno skodelico kave, iz katere se je lenobno valil belkast dim.

»Vidiš? Kot novo,« je Nejra olajšano zasopihala.

Arno je vzel skodelico in skrnil požirek. »Zaradi takih bedarij si letela z Akademije,« je dejal in kavo odložil na mizo.

»Prosim?« Koža okoli Nejrinih ustnic je pobledela.

»Kava se je prej že shladila.«

»Ja, in?« Stisnila je pesti.

»Nejra, časovanje...« Za trenutek je okleval. »Se ne spomniš maminega kričanja?« Stresel je z glavo. »Ne, ne. Premajhna si bila.«

Nejra mu je na iztegnjeni roki predočila svojo najnovejšo iznajdbo. »Moj kronosuk je popolnoma varen. Že dva tedna ga preizkušam. Poglej me. Se slučajno derem?«

Med kronosukom in njenim komolcem je kot vroče oglje žarela dolga in sveža brazgotina,

ki je Nejra ni opazila. Arno je prste previdno položil nanjo, Nejra pa jo je takoj povlekla k sebi in se komaj zadržala, da ni zavpila. Desetletje bolečine se je stlačilo v drobtinasto luknjo časa in eksplodiralo. Žareča bol se je z vsako sekundo zažirala globlje v preteklost in maličila njene spomine, Nejra pa si je grizla ustnice in se skušala osredotočiti.

»Kadarkoli rešuješ problem, ustvariš dva nova,« je zaslišala od daleč, kot da bi bila pod vodo.

Arno je molčal in izgledal, kot da vidi duha, vendar se je Nejre polastil občutek, da so besede nekako prišle od njega. Pograbila je skodelico in jo zabrisala v steno. »Poberi se že,« mu je zabrusila. Z mize je vzela ukradeno mošnjo in odkorakala do vrat. »Bom sama poskrbela zase.«

»Mojo zadnjo kavo si polila,« je priplaval za njo.

Z vso silo je tresnila z vrati.

Dež je medtem ponehal, hrumenje neba pa je grozeče odgovarjalo ladijskim topovom, ki so od daleč streljali v zidove Koifosa.

Med hojo do Ladjarskega trga je Nejra besno bolščala v tla, na katerih se je nenadoma izrisal prizor, ki je ustavil njen korak. Na posteljo priklenjena ženska je skušala kričati, čeprav ji je zmanjkovalo glasu. "Zgini! Nehaj!" je ponavljala, medtem ko so se ji kodri ognjeno rdečih las lepili na prepoteno čelo, njene oči pa so se obračale povsod in gledale nikamor.

Nejra je dobila občutek, da gleda v spomin, ki se ga ne spomni zares. Prste je pritiskala v brazgotino, da bi se z nečim zamotila, bolečina pa jo je vrnila v sedanost.

Odrinila je težka lesena vrata in vstopila v Sidro, ki je bilo osvetljeno še slabše kot običajno. Nekaj gostov je smrčalo v kotu lokala, za pultom pa je Henrik brisal umazan kozarec. »Ne strežem beračem,« je rekel in se veselo nasmehnil. Na debelih ceveh za njegovim hrbtom so ležale prazne steklenice.

»Kdo drug pa še pride sem?« je vprašala Nejra. Sedla je na sod in na pult pred sabo stresla kovance iz ukradene mošnje.

»To pokrije polovico tvojega dolga.«

»Nimam drugega.«

Henrik je na plano potegnil steklenico maringovca. »Nimam drugega,« je ponovil za njo in ji nalil.

V Sidro je vstopil moški s sivo kapuco in sedel dva soda desno od Nejre. Pokimal ji je in naročil enako kot ona.

Nejra si je zatiskala nosnici in izpila. »Imaš kavo?« je vprašala Henrika.

»Niti glasbe ne smem spuščat po zadnjem dekretu, ti bi pa kavico? Sploh veš, da smo

oblegani?»

»Ni zame.« S kozarcem je potrkala po pultu, Henrik pa ji je dolil.

Ozrla se je na molčeč gramofon. »Varčujete, kot da ne bi elektrike dobesečno z neba vlekli. To pač dobiš, če poslušas samo ljudi z diplomo. No, kava?»

»Nekoč sem imel tudi jaz brata,« je Henrik tiho rekel in jo pogledal z očetovsko naklonjenostjo.

»Te je tvoj tudi pustil samega kot neko smet zaradi raztrganih zemljevidov? Zato gniješ tukaj?»

Henrik je obmolknil, svoje tolsto telesce posedel na stol in izginil za naslovnico časopisa s poročanjem o trenutnem stanju vojnih prizadevanj.

Odprla je usta, da bi se mu opravičila, vendar se je na njegovem mestu spet prikazala ženska s posteljo in brez glasu kričala, njeni roki pa sta segali proti Nejri in jo skušali prijeti.

Nejra je brazgotino pritisnila ob rob pulta in tiščala, dokler pojava ni izginila, potem pa je odmaknila roko in si z lica obrisala solzo. Pomežikala je in ugotovila, da je Henrik izginil.

Neznanec s kapuco je prisedel k njej. »Vse v redu?» je vprašal.

Nejra mu ni odgovorila.

»Mogoče ti lahko jaz pomagam s kavo.«

»Koliko pa stane taka pomoč?» je vprašala.

Kapucar je položil dlan na njeno stegno. »Po dogovoru.«

Vstala je s soda in mu neopazno segla pod plašč, kakor je vedno storila. »Prav. Počakaj me,« je šepnila in odkorakala. Ko je izginila za vrati stranišča, si je ogledala cekine v kapucarjevi mošnji, nato pa je splezala skozi okno in pristala na stranski ulici.

Udarec pod rebra ji je vzel sapo, koifoška gardista pa sta jo zgrabila pod rameni. Čez minuto se je izza vogala prikazal kapucar in se zmagoslavno sprehodil do njih.

Takoj za njim je prisopihal Henrik, planil k Nejri in jo prijel za glavo. »Kaj je to?» je zaihtel in ji s prsti pritisnil ob zatilje.

»Okradla je poveljnika koifoške garde,« je rekel kapucar in z revolverjem potrkal po Henrikovem čelu. »Poberi se, stari.«

Nejra se je medtem skušala iztrgati iz prijema gardistov. Nekaj jo je zbodlo v ramo, na zatilju je začutila brnenje, nato pa ji je zmanjkalo filma.

Prebudila se je na hrbtu pod bliskajočim nebom.

Glavo je obrnila na desno in zagledala škrlatno skalovje Brezvršcev, ki je več tisoč sežnjev višje izginjalo v oblakih. Vsake toliko ji je zatilje zabrnelo. Z velikim naporom se je spravila v klečeč položaj. Kapucar je brez kapuce sedel na stolu podobni skali pred velikim srebrnim

dvigalom in jo opazoval.

Po vseh štirih se je splazila do prepada na njeni levi in spoznala, da se je znašla na Kronski ploščadi. Dvesto sežnjev pod njo se je razlegel Koifos z desetinami mostov preko Lyrne, ki je za mestom začela vijugati v gromozanskih meandrih, dokler ni izginila za obzorjem. Na severu so se razlegala maringova polja. V srebrne roladijske stolpe, ki so prebadali pokrajino Kardilone, so butale strele. Nejri je zatilje vedno pogosteje brnelo.

Kapucar se je pojavil ob njej. »Tatovi ste poguba obleganih, pravijo. Do konca vojne ne sekamo več rok, samo še glave. Konzilij je dal tak dekret, kaj hočem.« Skomignil je z rameni. »Ampak meni je v resnici žal take lepoticke.« S škornjem jo je sunil v trebuh, da se je zvalila na hrbet. »Veš kaj, malo se bova pozabavala, potem pa te mogoče spustim, prav?« Odpel si je pas na hlačah in si obliznil ustnice.

Nejra se ni ganila. »Prav ti je,« je tiho priplavalo iz razpoke v kamnitih tleh, na katerih je ležala. Njeno zatilje je brnelo brez premora.

Dvigalo je začelo glasno škripati. »Obkrožen sem z idioti,« je skozi zobe rekel kapucar. »Vama nisem rekel, da ne hodita gor?«

Takoj, ko so se srebrna vrata odprla, je Nejra ugotovila, da ji je Henrik na zatilje nalepil slednik.

Arnova gromozanska postava se je pognala proti njima. Kapucar je z grozo na obrazu pograbil revolver. Nejra je zakričala in se pognala na noge, da bi mu ga iztrgala. Arno jo je prijel za zapestje in jo potegnil proč, hkrati pa je s svojimi kovinskimi prsti kapucarja zgrabil za vrat in ga dvignil visoko v zrak.

Odjeknil je strel.

Kapucarjev vrat se je z glasnim pokom zlomil. Arno je izpustil njegovo truplo, da je zletelo v prepad, potem pa se je opotekel in padel na hrbet. »Obljubi mi, da boš nehala,« je rekel.

»Do Henrika te spravim,« je rekla Nejra in iskala nekaj, s čimer bi povila rastoč krvav madež na bratovem trupu.

»Nimam dovolj časa,« je odgovoril.

Nejrine oči so se široko odprle. Segla je po zapestju, vendar je bilo prazno. Obšla jo je grozljiva misel. Nagnila se je preko roba. V mislih je preklinjala kapucarja in dejstvo, da ji je ukradel edino stvar, ki bi lahko rešila Arna.

Obrnila se je k bratu. Smehljaj se je, na njegovi razprti dlani pa so počivali zmečkani in polomljeni ostanki kronosuka. »Ne pozabi, kdo te je naučil krasti,« je zaječal in izdihnil.

Nejra je ostala sama z bratovimi zadnjimi besedami in grmenjem, ki jo je objemalo, kakor da bi jo hotelo potolažiti.

Vojaki so nemirno čakali na besede svojega poveljnika. Nihče ni vedel, da je njihov namen umreti v imenu revolucije. Mirna je opazovala njihove nasmejane obraze. So se sploh zavedali, kaj je vojna? Ne, bili so premladi, da bi razumeli, kaj jih čaka. Njen stric je rad govoril, da je ona premlada za vse, kar se ji je zgodilo. Včasih ga je ujela, ko jo je opazoval s pomilovanjem. Nož na njenem boku je čakal, da ga uporabi. Srbelo jo je, da bi nekomu prerezala vrat. Poveljnik je začel s svojim govorom, spodbujal je vojake, naj se borijo za svojo domovino, za svojo princeso. Ob zadnji besedi je Mirno stisnilo pri srcu. Že leta ni bila več princesa. Naziv je padel z nje na dan, ko je zbežala z gradu, umazana in pretepena. Toda, če je to nekaj, kar bo pomagalo vojakom verjeti v zmago, potem naj mislijo, da je njihova princesa. Čakala je, da poveljnik konča in s pogledom iskala znane obraze. Njeni prijatelji so stali na robu, skorajda ločeno od ostalih. Klarini rdeči lasje so bili speti v tesne kite in od daleč je lahko videla Marijin nasmeh. Simon je stoično čakal poleg njiju. Edini, ki je manjkal, je bil Ror. Toda on je imel drugačno nalogo. Poveljnik je končal svoj govor o pravici in boljšem jutri ter ji namignil, naj se pokloni. Vsaj to je Mirna razumela, toda dnevi njenega klanjanja so že prešli. Dvignila je dlan, stisnjeno v pest in zakričala: »Za svobodo!«

Vojaki so ji sledili. Vsa ta leta za ta trenutek. Vsi atentati in vse spletke njenega strica zato, da lahko te mlade može popelje v smrt. Toda vse bo vredno, če mi uspe, si je mislila Mirna. Pustila je, da ji je kapuca padla z glave in razkrila njene dolge rdečkasto rjave lase. Veter jih je razmršil, toda njena podoba se bo vojakom usidrala v spomin. Če to potrebujejo, potem bo ona njihovo upanje. To je najmanj, kar je lahko storila v zameno za njihovo žrtev. Čez eno uro so že korakali proti gradu.

Pot se je vlekla kot še nikoli, Mirna je počasi privedla svojega konja do poveljnika in ga vprašala o nasprotni vojski. Poveljnik jo je pogledal z mrkim obrazom in ji povedal, da čeprav imajo večje število vojakov, obstaja velika možnost, da jih bodo nasprotniki nadvladali. Kraljevi vojaki trenirajo leta, preden sploh vidijo bitko in so eni izmed najbolj izurjenih na tem kontinentu. »Poslovi se, dokler se še lahko. Truplo te ne bo poslušalo.« Mirna je počasi odjahala do svojih prijateljev. Klara in Marija sta se smejala in stavili na to, kdo bo ubil več kraljevih vojakov. Stisnilo jo je pri srcu. Vedela je, da so njeni prijatelji dobro izurjeni, toda vseeno ji poveljnikove besede niso dale miru. Kaj če jih zadnjič vidim? Besede so ji zamrle na ustnicah, ko se je Marija obrnila in ji pomahala. Preživeli bodo. Morajo preživeti.

Grad se je dvigal nad dolino, kjer jih je čakala kraljeva vojska. Kralja seveda ni bilo, strahopetca. Za trenutek je vse objela tišina. V naslednjem se je zaslišalo vpitje ukazov in potem, klanje. Kričanje za njenim hrbtom jo je spodbujalo, da končno zaključi to grozljivo poglavje svoje domovine. V sencah je zagledala Rora, ki jo je čakal pri vhodu na skrito stopnišče. Vojaki poleg njega so imeli prerezane vratove. Začela sta vzpon.

Mirna je opazovala, kako se je sonce spuščalo za gorovje. Njeno ime se ni skladalo z njenim razbijajočim srcem, ko je poslušala krike vojščakov v dolini. Toliko mrtvih in zakaj? Prijela je bodalo na svojem pasu in globoko vdihnila. Še malo pa bo tega konec, še malo pa bo njena kri prelita.

Ror jo je povlekel proti stopnicam, ki so vodile v klet gradu. Njen prijatelj je veliko tvegalo, toda lesk v njegovih očeh ji je povedal, da mu ni žal. Še zadnjič se je ozrla proti zahajajočemu soncu in modrini, ki se je tihotapila po nebu. Spustila je bodalo in se povzpela po stopnicah. V kleti ju niso pričakali stražarji, toda glede na glasove so postavali na hodniku. »Preklete, mislil sem, da bodo že zaspali,« je zaklel Ror. Mirna je vzela bodalo izza pasu in se priplazila do vhoda. Na hodniku so stali trije možje, bolj fantje, ki so se nevarno zibali sem ter tja. Še nekaj minut pa bodo zaspali. Odkimala je Roru in pospravila orožje. Teh minut ni imela. Priplazila se je prvemu za hrbet. Pritisnila je na točko na vratu, tako kot jo je naučil stric in ga pustila, da pade na tla. Še preden sta se druga dva obrnila proti njej, je prvega brcnila v glavo in skočila drugemu z rokami ovitimi okoli vratu. Fant se je boril na vso moč, da bi jo spravil s sebe, toda njene dlani so le še močnejše stisnile, dokler ni padel v nezavest. Roru je naročila, naj jih zapre v klet in odide pomagat rojakom..

Vedela je, da jo čaka. Sedel je na okenski polici in opazoval mesarsko klanje v dolini. »Dobro si zamotila bratranca. Kdo bi si mislil, prerokinja je imela prav. Jabolko tvojega ponosa bo tvoj strup. Že takrat bi te moral dati ubiti,« kraljeve besede so bile šepet, toda slišala je vsako izmed njih.

»Pozabljaš oče. Saj si me dal ubiti,« se je nasmehnila Mirna. Dovolil jim je, da so si jo vzeli. Stric jo je našel pretepeno in skoraj mrtvo pred svojo lastno hišo. Rešil ji je življenje in zdaj je prišla maščevat njegovo. Prijela je bodalo in se približala svojemu očetu. »Nikoli ne boš pozabila, kar sem ti storil in nikoli ne boš pozabila, kar boš ti storila lastnemu očetu,« se je zasmel kralj. Bodalo je zarezalo v njegov vrat in Mirna je gledala, kako je življenje teklo iz njegovih oči. Truplo se je sesedlo ob njenih nogah, a zmagoslavje ni prišlo. Prerokinja je imela prav. Jabolko je bilo strupeno in njen ponos je bil pokončan, ko se je spomnila noči, ki je vse začela.

V krutem svetu bodo ljudje vedno trpinčeni in če svet želi pošast, mu jo bo dala. Lunin mrk je bil njen prijatelj tisto noč. Pretepena se je zvlekla iz majhne sobice, v katero so jo zaprli očetovi vojščaki. Ne dovoli jim, da te ubijejo. Misel se ji je zajedala v možgane, ko je s krvavimi rokami odprla vrata hleva. Njena kobila jo je čakala osedlana za njen pobeg. Ror se ji ni izneveril. Ječaje se je potegnila na kobilin hrbet in mukoma odjezdila v noč. Na srečo se straža ni menila za njo ter trumo odhajajočih plemičev. Nihče ni opazil njenih otečenih lic in solz, ki so lile po njih. Nikoli več. Ko je prispela do gozda, je žival vzpodbudila v galop. Topot kopit je miril njeno razbolelo dušo, medtem ko je v njej tlelo. Nekoč se bo vrnila. Nekoč se bo vrnila in zarila nož v srce tega izdajalca. Toda danes bo trpela in bila trpinčena. Bogovi so se odločili in nastopila je doba pošasti.

Mirna je opazovala vojake, ki so prepevali in plesali, medtem ko so jim vaščani postregli z dobrotami. »Kralj je mrtev, svoboda je naša,« je odmevalo po dolini. Toliko bolečine, toliko trpljenja, vse, ker je njen oče pozabil na svoje podanike.

Obdržala je spokojen izraz in se počasi sprehodila do svojih prijateljev. Končno je bilo vsega konec. Vsa leta in delo je končno obrodilo sadove. Vse travme so bile maščevane. Mirna se je nasmehnila. Jutri jih čaka njihov prvi dan kot svobodni ljudje. Slišala je šepete o njenem nasledstvu in o tem, kakšna kraljica bo. Mirna se je zavedala, da ji bo teža krone zlomila hrbet. Toda ali je res pošteno? Stari kralj je mrtev, morda je čas za nov začetek, stran od njene preklete rodbine.

Pivo je teklo v potokih in vonj alkohola ji je dražil nos. Počasi se je odmaknila in se sprehodila do gorečih grmad. Od njenih prijateljev je ostal le še pepel. Njihov prvi dan svobode je moj zadnji, je pomislila.

Na robu čistine, kjer so stale grmade jo je čakala starka z belimi očmi. Pomahala ji je ter pomignila, naj pride bližje. Starka je počakala, da je prišla do nje in jo grobo zagrabila za roko. »Ti je vseč, kaj vidiš?« Starkin glas je bil visok in piskajoč in začel je parati nebo nad njo. Mirna se je otepala in kričala, da ne razume. Zmagali so. V naslednjem trenutku se je svet okoli nje začel rušiti. Ponosna drevesa so se spremenila v pepel in nebo je kapljalo na tla poleg nje. *Ti je vseč, kar vidiš?* Bolečina, kot da bi ji nekdo presekala lobanjo, je šinila skozi njo in v naslednjem trenutku se je zbudila na tleh stare koče na obrobju vasi, kjer je živela s stricem.

Starka jo je še vedno držala za roko in njene bele oči so prodorno zrle vanjo. V naslednjem trenutku je v sobo stopil njen stric in jo začel vleči stran. Čarovnica se je nasmehnila in ji zašepetala: »Priznaj si dekle, tvoja žrtev ne bo rešila tistih, ki so namenjeni za Smrt in tvoj ponos ne bo spremenil, kar mora biti.« Stric jo je spravil iz hiše in ji prigovarjal, da bo vse v redu. Toda Mirna je vedela in njeno srce se je zlomilo, še preden se je bitka začela. Temu svetu bo vladala strta in sama.

Na poti sta bila že 7 dni. Maks in Sonja. Človek in vila. Vajenca ene najmočnejših vilinskih čarovnic, Karine. 7 dni sta že lovila drevesne palčke in ujela niti enega. Medtem ko sta se skozi prostrani vrt utrujena vlekla proti verandi zapuščene vilinske kočice, kjer sta nameravala prenočiti, se je Maks spraševal, kako je šla lahko ta sicer enostavna naloga tako zelo narobe. In kmalu si je moral priznati, da mu je za drevesne palčke pravzaprav čisto vseeno. Imel je veliko pomembnejše skrbi. Maks je bil namreč eden od ugrabljenih človeških otrok. Karina ga je kot sedemletnega dečka pripeljala s sabo v vilinski svet Onkraj, kjer je živel kot njen vajenec. Jutri pa, ko bo dopolnil devetnajst let, bo končno smel zapustiti vilinsko deželo in se skozi portal vrniti nazaj domov, v svet ljudi. Kakšno bo to slovo? Ga bo Karina pospremila domov, do hiše, izpred katere ga je ugrabila? Bo rekla njegovi mami, očetu in mlajšemu bratcu: "oprostite, vzela sem ga, ker je takrat predrzno kukal skozi sosedovo okno, ampak zdaj zna malo čarati in pripravljati odlične uspavalne napoje"? Mu bo pripravila poslovilno zabavo? Ob tej misli se je nasmehnil. Bo pogrešal svet Onkraj in vse njegove zmešane magične prebivalce? Z ljudmi se je vilinski svet znal kruto poigrati in to, da si moral bivati v čudovitem dvorcu mogočne čaravnice in se od nje učiti o magiji, je bilo daleč stran od grozot, ki so jih izkusili nekateri. In Karina ... Karina, ki mu je prirasla k srcu. Kako se bo poslovil od nje? Brez da bi opazil, kdaj, je zaspal.

"Maks ... Maks! MAKSI!"

Svetlolasa vila ga je glasno klicala in ga obenem grobo stresala.

"Sonja?... Kaj ... Kje je palček?" si je zaspano mencal oči.

"Pusti palčke! Stran morava. Takoj!" ga je prekinila in ga za roke preko travnika pričela vleči proti izhodu iz vrta.

Le da se izhoda ni več videlo. Obdajala ju je gosta megla, skozi katero je pronicala medla svetloba. Maks ni vedel, v kateri del dneva ga je prijateljica sploh prebudila. Bilo je tiho. Mrtvo tiho. Edina zvoka, ki sta glasno odmevala skozi pošastno tišino, sta bili njuno dihanje in lomastenje skozi posušeno travo.

"Gluha loza! V gluho lozo sva zašla," je, brez da bi se ozrla ali upočasnila, s tresočim glasom izdabila Sonja.

Maksa je zmrazilo do kosti. Slišal je že za gluhe loze. Premikajoče se, fantomske gozdove, polne prividov in neopisljive groze, kamor zvoki živega sveta ne segajo. A jih tako dolgo nihče ni opazil, da je mislil, da pravzaprav niso resnične, da so samo zgodbe, namenjene strašenju neprevidnih popotnikov.

Pospešil je korak. Slišal je lahko glasno razbijanje svojega srca, Sonjin tresoč vdih, zadržan izdih, kapljice slin, ki polzijo in mehko padajo na tla, lenobno podrsavanje, pridušeno grleno renčanje ...

"Beži!" je zavpil Maks. Nekaj je bilo za njima. Ni hotel vedeti in niti slučajno ni hotel videti. Tekla sta in skakala čez korenine ter podrta gnila debla, vijugala skozi posušeno rastlinje, izhoda pa ni bilo nikjer. Samo trnje, trava in renčanje iz megle. Niti tega nista vedela, ali ju preganja eden ali več stvorov. Sedaj je vendarle pogledal nazaj. V megli je zaznal obris, ne ... več obrisov. Prikazni iz teme in gnilobe sveta. Brez nosu in z belimi očmi ter luknjo s čekani na trebuhu. Usta, je pomislil v grozi.

Nenadoma se je zaletel v Sonjo in jo skoraj podrl na tla.

Začutil je, kako se je pričela tresti. Pred njima je stal največji od stvorov, ogromen kakor skala. Ni se mu mudilo. Ni mu bilo treba. Bilo je, kot da bi pošast vedela, da se Maks in Sonja ne bosta borila, da se ne znata. Bojne magije Karina namreč ni želela učiti, bila je

prepričana, da je ta vrsta magije destruktivna in s sabo nosi obljubo pogube. Menila je, da ni v njej nič lepega in Karina je ljubila lepo. Onadva pa bosta sedaj zaradi tega umrla.

Pošasti so planile nadnju. Maksu se je v navalu adrenalina zazdelo, da je čas prišel teči počasneje. Slišal je Sonjo, kako je kriknila, ko jo je veliki stvor zgrabil. S pogledom je poiskal njen obraz. Njene oči so bile polne groze ... in nejevere, kakor da bi hotela reči: "Res? Tako bova končala? Kako neumno!" Prešinilo ga je, da nikdar ne bo izvedel, kaj je v resnici hotela reči. Stvor je odprl svoja gigantska usta na trebuhu, istočasno so nanj skočile tri manjše pošasti in ga zbile na tla. "Res ... kako neumno," je še pomislil in zaprl oči.

Potem se je zatresla zemlja in silen veter ga je osvobodil napadalcev. Prišla je.

Sonja je nepoškodovana sedela na tleh, pred njo je z iztegnjenimi rokami stala vilinska čarovnica. Izgledalo je, kakor da žari. Njeni dolgi turkizno modri lasje so plapolali v vetru, ki je sedaj hrumel okoli njih. Stvor je z magijo držala v zraku in ga z prefinjenimi gibi rok na daleč, kakor dračje, počasi pričela lomiti pod različnimi koti. Pošast je vreščala. Vreščal je tudi njen podmladek, ki čarovnici ni mogel priti niti blizu. Odvrgla je zdaj že negibno veliko pošast in se lotila malih. Tokrat je uporabila ogenj.

To je bila torej bojna magija. Videl jo je prvič in zaželel si je, da ne bi bilo zadnjič. Bila je namreč absolutno grozljiva, a obenem fascinantna.

Ravno taka je bila tudi Karina, ki je sedaj mirno stala med trupli pošasti in gledala nekam v daljavo.

Veter je odpihnul meglo in z njo gozd prividov ter se polegel. Sonce je obsijalo prostran vrt, ki je sedaj prekipeval od življenja. Cvetlice so omamno dišale in okoli njih so brenčale različne žuželke in trume malih cvetličnih vilinčkov. Izza zavetja dreves jih je opazovala lisičja družina. Karina, ki se je ponavadi premikala graciozno in lahkotno, je sedaj odtopotala do prvega štora, se usedla, prekrižala roke ter ju prav grdo in izpod čela pogledala.

Bila je besna.

"Kaj pa sta vidva mislila?!" je rekla in Maksa je prešinilo, da zašuštrana naloga ni edini vzrok njene jeze.

"Torej ..." je izustila Sonja.

"Midva nisva ... no ..." je dodal Maks. Močno se je potil. Takšne je ni bil vajen.

"Em ... midva sva ..." se je mučila Sonja.

"...spala na pragu zapuščene kolibe?" je preteče dodala Karina.

"Kar je zapuščeno v tem svetu, je zapuščeno z razlogom. Imela sta zelo enostavno nalogo in ta ni vključevala spanja na sumljivih krajih in pohajkovanja po gluhih lozah! Medtem ko je govorila, so njene rdeče oči vrtale vanj. Zazdelo se mu je, da je v središču njenega besa pravzaprav samo on.

"Tega, kar je bilo v tej gluhi lozi, ne bi smelo biti tam. Če ne bi prišla pravočasno ..." je nadaljevala.

"Nisva ravno planirala izleta tja, veš," jo je prekinil Maks. "Ti si naju poslala na to misijo! Briga me za drevesne palčke in gluhe loze! Danes je moj rojstni dan in ti le izpolni svojo obljubo." Sedaj je bil jezen tudi on.

Čarovnica je za trenutek izgledala osupla ... in prizadeta? A se je hitro zbrala in tlesknila z jezikom.

"Vse najboljše. Srečno pot domov," je trdo rekla.

Maks jo je zaprepadeno pogledal. To je bilo to?

"Hvala," je suho rekel, se obrnil in odkorakal.

Ni videl, da je, ko ji je obrnil hrbet, Karina zakopala obraz med dlani in ni več slišal Sonje, ki je vpila za njim, naj se ustavi. Tako zelo je bil razočaran. Mislil je, da bo slovo drugačno.

Lepše. Z velikimi besedami, objemi in obljubami o obiskih, čajih in kavah, ki jih bodo skupaj spili, medtem ko bodo obujali spomine na kratek čas, ki so ga preživeli skupaj.

Zapustil je Onkraj, kakor je le mogel hitro. Imel je dovolj vsega vilinskega in čimprej je hotel priti domov, k svoji pravi družini. Morda bo mamin objem zapolnil rastočo praznino v njegovem srcu.

Ko je tako poln upanja in grenko sladkih občutkov hitel domov, niti zaslučil ni, da ga bo hiša, izpred katere je bil ugrabljen tiste kresne noči, pričakala prazna, polna prahu in starih porumenelih fotografij. Ni vedel, da je ugrabitev sedemletnega otroka zdrobila srce neke matere in očeta. Ni mogel vedeti, da bo zato njegov takrat štiriletni bratec zrasel v enega izmed najboljših lovcev na viline in da ga bo ponovno srečal postaranega in na smrtni postelji. In niti v najhujši nočni mori si ni mogel predstavljati, da ga bo v naslednjih treh tednih pokopal. Maksova pot domov je trajala 74 let. Čas je skrivnostna reč in niti v dveh svetovih ne teče enako.

Maks si je prižgal bratov cigaret, zadnji, ki mu je še ostal. Kadil ga je počasi in z verande svoje hiše opazoval zaraščen vrt. Karina mu je vzela družino, preteklost in prihodnost. In to mu bo plačala. Odšel bo nazaj k njej v svet Onkraj. Učil se bo in vsrkal vsako kapljico znanja in magije, do katere se bo lahko dokopal, pustil bo, da mu prepoji telo in dušo. In če se v procesu spremeni njegova bit, naj bo tako. Postal bo mogočen čarovnik. Močnejši od nje. Sila, ki bo zatresla temelje okrutnega vilinskega sveta in ga podredila svoji volji.

Vse, kar je bilo, vsa lepota, ki jo je doživel, vsa ljubezen, ki jo je prejel ... vse je bilo kakor dim, ki ga je ovijal. Vdih. Izdih. In že se je končalo. Ogorek je potisnil v čudovito porcelanasto skodelico, napolnjeno s tekočino barve njenih oči. Na površini so zaplesali majhni plameni, ki bodo v kratkem času njegov dom spremenili v pepel. Nato si je čez glavo poveznil kapuco in počasi odšel.

Zadnja stvar, ki jo je slišal, preden je stopil skozi portal nazaj v svet Onkraj, je bila glasna eksplozija.

Kako je nastal sneg

Zima se je z mrzlimi očmi zazrla v daljavo. Misli so ji neprestano uhajale k Levu in njegovim dejanjem. Tokrat je bil pederzen čez vse meje – njegovo sonce je ogrozilo njeno ledeno planjavo.

“A si prepričana, da je to pametno?”

Zima je dvignila pogled in opazila, da se ji je približala zvezda Severnica. Njen svetleči obraz je odseval mešanico skrbi in negotovosti. Zima je nejevoljno skomignila z rameni in se vrnila k svojemu delu – izpopolnjevanju uroka, s katerim je želela Levu vrniti milo za drago.

“Tokrat se mora zavedati, da je šel predaleč,” je siknila. Ko je zaprla oči, je še vedno lahko videla pretrašene severne medvede in njihove pretresljive krike, ko so bežali pred razpokajočimi se ledeniki.

Severnica je spet zavzdihnila, tokrat glasneje. “Res je šel predaleč,” je priznala, “ampak si prepričana, da je odgovor poledenitev njegovih cvetnih popkov?”

Zima je za trenutek oklevala. Vedela je, kako se je Lev trudil, da bi cvetni popki preživeli muhasto obdobje na prehodu iz Ziminih mesecev v Levove. A tega ne bo nikoli priznala – ne Severnici in še manj Levu. Stisnila je zobe in si dovolila, da jo spet prevzame jeza.

“Lev se mora naučiti spoštovati pravila,” je nazadnje dejala z ledeno odločnostjo v glasu. “Najini cikli šestih mesecev mu ne dajejo pravice ogrožati mojih prebivalcev.”

Ko je Zima začutila očitek v Severničinem pogledu, ji je odgovorila z ledenim in širokim nasmehom.

Severnica je zmajala z glavo, še zadnjič zavzdihnila in se počasi vrnila na svoje mesto na nebu.

**

Od nekdanj sta bila Zima in Lev. Lev in Zima – skupaj, ločena.

Onadva.

Čeprav Lev trdi drugače, je bila Zima prva na svetu. Takrat je neizpodbitno kraljevala. Veliki ledeniki so segali v višino kot najvišja drevesa in morja so bila tako mrzla, da bi te speklo, če bi se želel potovati vanje.

Potem je prišel Lev in z njegovo toplo sapo otoplil del sveta do te mere, da na nekaterih območjih praktično ne poznajo več hladnih obdobj.

Zima je od nekdanj sovražila, če je nekdo nespoštljivo posegal v njen del sveta. Z Levom sta se pogosto dregala, si kazala zobe, preizkušala, kdo bo prvi popustil. Čeprav si tega ne želi priznati, je Zima včasih skrivaj hrepenela po njegovih izzivih, po toploti, ki jo je prinašal Lev.

Ampak tokrat bi mu najraje zasadila svoje ledene dlani v njegovo požrešno srce.

Zima opazuje, kako njen urok ovija nežne popke v ledeni objem. Led se kot mrzel šepet širi s cveta na cvet in z drevesa na drevo. Ob tem Zimo rahlo zbode v prsih. Ampak kmalu začuti vročo jezo, kako ji povesi kotičke ust. Vedela je, da jo bo Severnica spravila v slabo voljo. Bolje bi bilo, da se ji sploh ne bi približala.

Žal ji je za nedolžne cvetove, ki so komaj pokukali ven, ampak dovolj ji je bilo Levove bahavosti. Zakaj morajo vedno drugi trpeti za njegovo nepremišljenost?

Led se še naprej širi in postaja debelejši. Zmrzal je tako prekrila pokrajino, sivi oblaki so zastrli pogled na jasno nebo in mrzel veter je začel pihati kot opomin na neizbežno. Kljub nelagodju v prsih se Zimi prikrade nasmešek na obraz – Lev tega zagotovo ne bo pozabil.

Počasi se dvigne v zrak in nadaljuje s svojim urokom, dokler niso vsi cvetovi in vsa pokrajina zaviti v ledeno odejo. Takšno, ki je niti Lev ne bo mogel zlahka staliti.

Ko konča, je izčrpana. Tak obsežen urok je zahteval več moči kot je pričakovala. Odloči se, da se vrne v svojo ledeno kraljestvo na skrajni sever.

Zima si lahko že predstavlja, kako bo Lev pobesnel. A na njeno presenečenje, odziva ni od nikoder. Čaka in čaka, a še vedno nič.

Je mogoče, da še ni opazil poledenelih cvetov? Zmedena se odloči, da ga poišče.

Ko leti z ledenim vetrom, opazi nekaj nenavadnega. V Levovih oceanih se širi črna gmota, madež, ki prekriva gladino. Ni prisotna le v Atlantskem oceanu – črnina se nahaja tudi v Pacifiku, Indijskem oceanu in vseh manjših morjih. Vsepovsod, le Severno morje je za zdaj še čisto.

Naenkrat jo zaskrbi. Kaj se dogaja z Levom?

Išče ga po vseh njegovih najljubših krajih, kjer navadno brezskrbno preživlja svoj čas – v tropskem gozdu, na otokih. Nikjer ga ni. Šele, ko preleti obširno puščavo, zagleda eno majhno, samotno piko, ki sedi v podolgovatih sencah palm.

Ko se Zima spusti k njemu, ne dvigne niti pogleda. Namesto tega se še bolj zapre vase. Zimo preplavi strah. To vsekakor ni Lev, kot ga pozna.

“Kaj pa je, Lev?” ga vpraša, ko se usede poleg njega. Nič.

Po nekaj mučnih minutah tišine poskusi ponovno: “Kaj je narobe?”

Še vedno nič.

Začuti, kako ji tesnoba ledeni srce. Nekaj je hudo narobe.

“Si videla črnino v mojih oceanih?” Levov glas je tresoč in prežet z žalostjo. Zima začuti, da komaj zadržuje solze. Stisne jo v prsih.

“Sem, povsod je,” odgovori, nežno.

Levova ramena zadrhtijo. Končno se obrne k Zimi, njegove oči so rdeče od joka.

“Širi se kot virus in ne vem, kaj narediti,” zajoka in si pokrije obraz z dlanmi.

“Nisi ti tega naredil?” vpraša Zima, zmedeno.

“Seveda ne! Kako bi lahko oskrunil svoje lepe oceane?” njegov glas drhti od obupa.

“Kdo pa je potem kriv?”

Lev globoko vdihne, si obriše obraz in izgovori nepričakovano ime: “Snaga.”

Zimi začne odzvanjati v glavi.

Snaga.

Čisto je pozabila nanjo. Vedno je bila v ozadju, nepomembna in šibka. A očitno se je spremenila.

“Kako je to storila?” vpraša Zima, zaskrbljeno.

“Ne vem. A zdaj je uničila vse moje oceane,” zasmrka Lev.

Zimo naenkrat preplavi bes. Snago mora ustaviti in to mora storiti na način, ki ga ne bo pozabila.

**

Zima se je usedla na breg smaragdno zelene reke in potrpežljivo čakala. Ni trajalo dolgo, da se ji je približala tista, ki je bila odgovorna za kaos po svetu.

»Čakaš na konec sveta?«

Snago je Zima prej zavohala, kot jo je slišala, a se je zadržala, da se ne bi namrdnila. Zdaj je potrebovala njeno sodelovanje.

Obrnila se je proti postavi, odeti v črno. »Lahko bi temu tako rekla,« mirno odvrne. »A v resnici sem čakala nate.«

Snaga se ji približa in jo sumničavo pogledala. »Zakaj pa?«

»Da se ti zahvalim,« ji odgovori Zima. »Levu si podala lekcijo, ki jo je dolgo iskal.«

Snaga se zasmije. »Preveč samovšečen je.«

Zima si dovoli rahel nasmešek. »Pa še kako. V zahvalo ti želim nekaj podariti.«

Snaga tokrat radovedno nagne glavo proti Zimi. »Kaj pa?«

Zima pogleda proti reki, ki se je lesketala v blede svetlobi. »Tu, na robu sveta, teče reka, čista kot kristal. Obdana je z gorami, tako visokimi, da si jih nihče ne upa preplezati.« Za trenutek zapre oči in vdihne svež zrak, ki jo obdaja. »Tako je ta kraj ostal nedotaknjen.«

Obrne se nazaj k Snagi. »Želim ti jo podariti.«

Snaga sklene roke pred seboj, očarana od Zimine velikodušnosti. Brez pomisleka odvrne: »To pa z veseljem sprejemem.«

Zima se skrivnostno nasmehne. »Potem pa uživaj v njeni lepoti.«

Zatem Zima odide z vetrom, ki jo ponese stran od Snaginega budnega pogleda. Snaga se zazre v mirno reko, stopi bliže in brez pomisleka skoči vanjo. Kristalno čista reka se v trenutku obarva črno.

Zaplava, a ko naredi nekaj zamahov, se vodne kaplje okrog nje spremenijo v bleščeče se kristale, ki se ovijejo okoli njenih okončin. Z vsakim zamahom postaja voda težja in počasi jo začne vleči proti dnu.

Snago zajame panika. Hitreje začne zamahovati, vendar namesto, da bi se dvignila na površje, še naprej tone. Nad njo se razbesni nevihta in valovi deroče reke jo vedno znova potisnejo navzdol, ne da bi ji pustili pobegniti. Snežni kristali se naprej kopičijo okoli njenega telesa, dokler ni v celoti ujeta v velik, bel kos ledu.

Okoli nje začne odmevati nežen šepet, prežet z ledeno ostrino:

»Zima, zima bela, vrh gore sedela...«

Panika se je spremenila v bes. V tistem trenutku, Snaga obljubi maščevanje – Levu in Zimi. A ujeta v večni led, je lahko le čakala na primeren trenutek.

In ko sta Lev in Zima najmanj pričakovala, je Snaga iz globin ledu spustila parajoč krik jeze, ki je povzročil, da so se kosi ledu odlomili in razleteli na vse strani. Koščki ledu so se dvignili v zrak in zaradi toplote in vetra spremenili v mehke snežinke.

Zima se je sprva razveselila tega čudovitega prizora – tudi ona je imela sedaj svoje cvetne lističe, ki so plesali v sapi vetra!

A naposled jo je spreletel srh, saj snežinke niso bile njene.

NMN-LIT14 ANA VIDMAR
DRUGA STRAN STEKLA

Pozno popoldne je Beograd barvalo nostalgичno oranžno. Javor je stal ob oknu in od strani gledal ven. Rad je imel jesen, ko se je življenje nekoliko upočasnilo in je veter preganjal listje po ulici. Dnevna soba je gledala na Bulevar kralja Aleksandra. Javor je pomislil, da se je nekoč imenoval Bulevar revolucije.

Napol je poslušal priprave na zapuščinsko razpravo, ki so potekale za njegovim hrbtom, pridušena glasova notarja gospoda Željkovića in njegovega pomočnika. Javorjeva babica Kata je umrla tako, kot si je sama želela: v akciji, kar koli je to že pomenilo.

Na pločniku je nekdo stal pod drevesom. Vsake toliko sta se vžgali dve rdeči piki. Javor se je prestopil in staro neravno steklo je združilo piki v eno in ju ob naslednjem koraku spet razdružilo. Lahko bi bil soj cigarete, popačen v starem oknu, vendar je vedel, da ni bil.

“Gospod profesor,” je rekel gospod Željko tiho in ga zmotil v razmišljanju. “Se nam pridružite?”

Javor se je obrnil od okna in sedel na stol pred mizo. Spogledal se je z notarjem, ki je začel z branjem oporoke. Ni bila dolga in ko je končal, je njegov glas obvisel prašnem zraku pisarne, ki je dajal vtis, da je papir prevzel oblast nad svežim zrakom. Javor je od Kate podedoval funkcijo Varuha Stekla, vendar je vse to že vedel. Kata mu je to pred časom napovedala.

Takrat mu je razložila, da je Steklo samo druga beseda za mejo med svetom ljudi in svetom demonov, Varuh Stekla pa je nekakšen obmejni stražar. To si je Javor mislil, bog ne daj, da bi Kati to povedal. Kar slišal jo je v glavi: ‘Obmejni stražar, pa ja.’ Steklo ni bilo vedno na istem mestu. Pojavilo se je po potrebi, danes tukaj, jutri nekje drugje.

“Demonom pravimo Senčni, ker so prosojno temno sivi,” je pojasnila. “Vidiš jih v sencah med pohištvom, ponoči, ob mraku. Samo njihove oči imajo barvo, rdeče so. Ko pridejo, jih moraš poslati nazaj v njihov svet. Svet za Steklom.”

“Nazaj v njihov svet,” je ponovil, kot da ne bi dojel, kaj mu je povedala.

Steklo je obstajalo od pamtiveka. Ravno tako od pamtiveka so Senčni prehajali mejo v svet ljudi. Javorju se je zdelo čudno zakaj nikoli človek ne gre v svet Senčnih. Prepričan je bil, da se je to dogajalo, samo govorili niso o tem. Najbrž ni sodilo v mitologijo, ki so jo vzdrževali višji ešaloni Varuhov Stekla.

Vstala je in mu pomignila naj ji sledi. V kuhinji je odprla predal z jedilnim priborom. Skrajno desno je ležal starinski revolver. Ne da bi se ga dotaknila, je rekla: “Tole uporabiš.” Pogledala ga je. “Usteliš jih,” je dodala popolnoma po nepotrebnem.

Molčal je. Gledal je revolver s filigranskim ročajem z vstavljenimi rubini. Prešinilo ga je, da je izredno lep.

“Si kdaj to naredila?”

Pokimala je. “Dvakrat.”

Javorja je zmrazilo.

“Mislim, da boš ti imel več dela. Pojavile so se ugodne razmere za migracijo skozi steklo. To je kot stoletna voda. Ko pridere nič ne moreš, samo boriš se lahko proti njej.”

“Vsled prebranega in upoštevanja vse večjo nevarnost, ki prihaja z druge strani Stekla ...” je notar prešel v sklepni del zapuščinske razprave in ga zdramil iz spomina.

V mislih si je ponovil njegove besede: *Vse večjo nevarnost*. Vzdihtil je in pogledal v zlizano perzijsko preprogo, ki je bila podobna tisti, ki jo je ded prinesel iz Teherana, ko je bil tam v diplomatski službi. Vedno ga je učil naj posluša sebe, tudi če je nelogično. Še posebej takrat.

Javor se je spomnil, kdaj je prvič v življenju videl Senčnega. Star je bil sedem let, bilo je poleti, preden je šel prvič v šolo. Ponoči se je zbudil in ob vznožju postelje zagledal visoko postavo v dolgem sivem plašču s kapuco. Zdel se mu je nekako prosojen, skozenj je videl svojo novo pisalno mizo in knjigo pravljič na njej.

Tega Kati nikoli ni povedal. Glede na to kako odklonilno je govorila o njih, se mu ni zdelo, da bi padlo na plodna tla. Rekla je, da Senčni predstavljajo resnično nevarnost, da bodo uničili ljudi. Bodo res? Zavzdihnil je. Zakaj so ljudje tako obsedeni z vojnami, uničevanjem nasprotnika, ki ga niti ne poznajo, varovanjem nečesa za vsako ceno? In zakaj se vedno postavijo v pozicijo žrtve, ki ji grozi nevarnost? Ali nas tako samo učijo knjige in filmi. Če nikogar ne ubijejo, ničesar ne uničijo, ni zgodbe. Čeprav jo je poslušal, se je že takrat spraševal od kod strah pred spremembami. Bi to mesto sploh obstajalo, če od zunaj nihče ne bi prišel?

Kaj pa, če je vse skupaj samo otroška nočna mora, napihnjena do nerazpoznavnosti? Videti je bilo, kot da se Red Varuhov Stekla po stoletjih delovanja ukvarja samo še sam s sabo. Mar res nikogar ne zanima, kaj se resnično dogaja? Kadar koli je to vprašanje privrelo na površje njegovih misli, mu je razočaranje kot čir razjedlo želodec. Tudi bolelo je podobno: ostro in pekoče.

Gospod Željковиć je položil škatlo na mizo in jo, obrnjeno proti Javorju, odprl. V njej je na rdečem žametu ležal Katin okrašen revolver.

Javor je globoko vdihnil in se vzravnal. “Ne sprejemem,” je rekel.

Notarjev pomočnik je slišno zajel sapo. Gospod Željковиć je debelo pogledal, vendar je presenečenje hitro skrnil za hladno fasado. “To se še nikoli ni zgodilo. Zavrniti tako čast preprosto ne gre.” Njegov glas je v sebi nosil svarilo.

“Ne sprejemem,” je ponovil Javor.

Vstal je in se napotil ven, proti sprejemnici. Na pragu pisarne se je obrnil. “Profesor književnosti sem, ne bojevnik.”

Še preden je izstopil na hodnik, je slišal notarjev glas: “Premislil si bo, vse to je novo zanj. Samo čas mu dajmo.” Zaprl je vrata za seboj.

Ne bom si premislil. Nekdo mora stvari videti drugače. Morda je ravno v tem trik. Kje je druga stran Stekla, je stvar perspektive.

Zunaj na ulici ga je pozdravilo milo popoldne, vonj po palačinkah in zven smeha iz stanovanja v prvem nadstropju. Zrak je bil topel, pločniki pa polni ljudi. Iz za hrbta je zasliši trrlink tramvaja, preden je pripeljal na postajo.

V senci prehoda med dvema starima stavbama je s kotičkom očesa opazil sivo postavo. Obstal je. Oči so rdeče zažarele. Ne da bi ga prenehal gledati, je Senčni stopil korak nazaj. Javor mu je sledil. Na koncu prehoda, ki bi se moral odpreti v umazano dvorišče med stavbami, je zagledal motno steklo, v katerem so se v popolni harmoniji nemo prelivale barve. Javor je počasi zajel sapo in začutil, kako mu je topel zrak sušil grlo. Dvignil je glavo k Senčnemu, ravno ko je stegnil roko k njemu. Po začetnem oklevanju je položil dlan v njegovo. Gledal je prosojne sive prste, ki so se sklenili okoli njegovih.

Ob robu vidnega polja je Javor opazil kot pajčevine tanke črne razpoke, ki so razdelile sliko na ostre raznobarvne drobce, ki so polagoma odpadali, na njihovo mesto pa je stopala globoka črnina. Vdihnil je vroč zrak, ki je dišal po prahu in sajah. Resničnost je iz pisanih črepinj razpadla v najbolj črno črno, ki jo je kdaj videl. Preden je črnina pojedla še zadnje drobce barve, je zaprl oči in pustil, da ga je hrmenje izginjanja vzelo s seboj v tišino.

Črna tišina je polagoma spustila vase pramen sive. In potem še en. Tretjič je siva vlekla na modro.

“Jaaavooooor.” Njegovo razpotegnjeno ime je ostro leglo v čedalje bolj modro temo. “Zbuuudiesejaavooooor.”

Zeblo ga je. S težavo je odprl oči. Nad njim se je sklanjal obraz, sestavljen iz modrikastih steklenih delcev, ki so se med seboj deloma prekrivali. Šele ko je izostril pogled, so se sestavili v žensko s kratkimi lasmi in velikimi očali. Njene oči so bile rjave, le da se je rjava tu in tam prelila v rdečo. Zdele so se mu čudovite.

“Jaz sem Milena. Dobrodošel na naši strani Stekla,” je rekla s čistim glasom. Umaknila se je in Javor je za njo videl visokega moškega. “To je Goran,” je nadaljevala. “On te je pripeljal sem.”

Goran se je nasmehnil. “Midva se pozna še iz tvojega otroštva,” je pripomnil. “Se mi je zdelo, da boš nekoč prišel.”

“Mhm.” Javor se je skušal nasmehniti. Sedel je in si dlani pritisnil na sence. Bolela ga je glava, kot da bi vanjo natlačili črpinje, ki so mu rezale oči.

Goran mu je podal roko in mu pomagal na noge. Javor je kot polomljen vstal in jima sledil po prehodu med dvema starima stavbama, ki sta se iz kosov stekla ob tihem žvenketanju počasi sestavljali v resničnost.

Nezaceljena rana

Skozi hladne jutranje meglice so odmevali topi udarci palice v rednih intervalih. Samuel s svojim dolgim plaščem in cilindrom ni bil več kot temna silhueta pod ugasnjenimi plinskimi svetilkami. Po ulicah ga je vodilo le intimno znanje neštetokrat prehojenih ulic. Če bi iztegnil palico pred seboj, verjetno ne bi videl njenega konca. Stara rana na nogi ga je že resno zbadala, ko je končno došel na svoj cilj in je Sonce začelo razblinjati meglo. Ob pogledu na skupino ljudi, ki so stali v krogu, se je namrščil. Ni maral biti zadnji na prizorišču.

»Zdravo Samuel,« je rekel eden izmed častnikov garde in se umaknil. Ob pogledu na krvavo truplo je Samuela zmrzilo.

Spet je slišal krike, hrup mečev in eksplozije. Bil je sam za sovražno linijo, zaradi rane je hitro izgubljal kri in vsak meter plazenja je bila agonija. Ob šelestenju listja je takoj izvlekel revolver in ustrelil, vendar se je zaslišal samo beden klik. Vilin v bojni opravi je stal nad njim z dolgim mečem. Po trenutku opazovanja ga je pospravil in se približal. Samuel se je poskušal umakniti, vendar v svojem stanju ni bil zmožen. Vilin je iztegnil roko in v njej držal povoj. Samuel se je odprtih ust zazrl v njegov obraz in sovražnik mu je ponudil žalosten nasmeh. Nenaden krik je prekinil ta trenutek in skupina ljudi je pridrla čez jarek. V treh strelah je vilin obležal.

»Mojster Samuel?« je vprašal Oskar. Samuelovo srce je razbijalo in moral se je prisiliti, da ni začel hropeti in se umiril. Z ostrim pogledom je premeril svojega asistenta. *Zakaj so mi na ramena naložili tega otroka?* Ni mogel razložiti svojih občutkov, vendar mu je ob pogledu nanj vedno postalo nelagodno. Oskar je bil neizkušen, vendar predan svojemu delu. Ravno prav, da bi lahko nadrejenim poročal vsako Samuelovo nepravilnost.

Pogledal je človeka, ki je opravljal ogled vilinskega trupla. Ni bil običajni oglednik. »Kdo je to?«

»Doktor Klavdij Korth,« je odgovoril Oskar. »Z gospodom Ilenirjem sta bila prijatelja in sodelavca.« Samuel je opazoval nenavadnega človeka. Imel je temne podočnjake in krvave oči.

Svojo pozornost je preusmeril na preminulega. Vilin je bil žrtev mnogih zabodov. Njegovi očesi sta gledali z enako žalostjo kot pred leti vilin v tisti vojni. Eno izmed koničastih ušes je manjkalo. Rezi so bili hitri in nenatančni. Pod odprto srjco je bila vidna dušilna ovratnica. *Torej niti višji sloji niso izvzeti.*

»In to je vse kar lahko povem o žrtvi,« je rekel Klavdij. Razlaga je bila kirurško natančna ter hladna.

»Slišal sem, da ste ga poznali,« je rekel Samuel.

»Ilenir je bil najboljši mož, kar sem jih poznal. Pravi borec za spremembe,« je rekel Klavdij. Ob tem je Samuel zavzdihnil. »Razumem vaš cinizem, vendar lahko povem, da sem delal v njegovi bolnici v vilinskem getu. Prepričan sem, da bi postal član mestnega sveta, kljub temu da je bil vilin.« Dva izmed garde sta se spogledala z posmehljivim izrazom. »Prosim najдите krivca. Naredil bom vse v svoji moči da pomagam.«

Bolnica se je nahajala globoko v getu. Velikost zgradbe je izražala velike načrte umrlega dobrotnika, ki so se izkazali za preveč optimistične, saj zunanost ni bila dokončana. Brez vodje je večina zdravnikov in ostalega osebja zapustila svoje delo in že so se začenjali prvi ropi in vlomi. Ob pogledu na Samuela in Oskarja se je tolpa mladih vilinov razbežala. Znotraj zgradbe so komaj opazili njuno prisotnost. Vsi preostali zdravniki so bili popolnoma zasedeni.

»Razglejva se kar brez vodiča,« je rekel Samuel. Oskar je prikimal, vendar je bil videti na trnih. Sledila sta dvojezičnim znakom po bolnici. Samuel je hotel videti Ilenirjevo pisarno, vendar se je ob pogledu na enega izmed znakov ustavil.

»Kaj je?« je vprašal Oskar. Samuel je s palico pokazal na znak. Oskar se je zdrznil, ko je prebral. »Ali je to nujno?«

Samuel je upal, da njegovo uživanje v asistentovem nelagodju ni bilo preveč očitno. Vseeno si je tudi on pokril nos z robcem, ko sta vstopila v hladno mrtvašnico.

»Preglej kartoteke,« je rekel Samuel in pokazal na predalnik. Sam se je odpravil proti kadavrom na mizah. Vsakega posebej je odkril in pregledal, vendar ni našel nič nenavadnega. Nejevoljen se je odpravil v naslednjo sobo, od koder so odvažali trupla. Smrad je bil precej hujši, vendar je bil Samuel hvaležen, da ni bilo poletje. Z nožem je prerezal mrliški prt prvega vilina. *Spet nič*. Po več neuspehih je skoraj odnehal, dokler ni na enem izmed bolj odročnih trupel našel, kar je iskal. Manjkajoča ušesa, globoke rane po celem telesu in celo odrta koža. *Kirurško natančno*. Vsa trupla razen najbolj priročnih so imela enake rane. Obrnil se je in zapustil sobo. Oskar je pohitel za njim.

»Pregledal sem večino vnosov,« je rekel. »Ali ti jih povem?«

Samuelu se ni zdelo potrebno, vendar je pustil fantu govoriti na poti proti njunemu prvotnemu cilju. Moral je samo še ugotoviti, koliko je vedel Ilenir. Kot je pričakoval, nobeden izmed vnosov ni omenjal grotesknih ran ali posmrtnih posegov.

Na vrhu stopnišča sta končno našla Ilenirjevo pisarno. Samuel je pokljukal, vendar je bilo zaklenjeno.

»Kaj bova sedaj?« je vprašal Oskar. Samuel je brez odgovora iz žepa potegnil kratko žico in ozek nož ter začel vlamljati. »Ne moreva kar vlomiti,« je ogorčeno rekel Oskar.

»Včasih je potrebno nekatere stvari narediti takoj,« je odvrnil Samuel. »Vsak trenutek, ki ga zapraviva, bo pomenil manj možnosti, da ujameva morilca oziroma mu prepustiva še eno žrtev več.« Kljub svojim besedam Samuel ni bil gotov v svoja dejanja, vendar ga je nek temačen občutek priganjal. »Pridi,« je rekel, ko mu je uspelo odpreti vrata.

Pisarna je bila razmetana. Pohištvo je bilo prevrnjeno ali celo polomljeno in veliko listov papirja je ležalo naokrog. Samuel se je nejevoljno zmrnil. Oskar je opazoval sobo z začudenim izrazom. »Kljub vsemu sva prepozna,« je pojasnil Samuel. »Nekdo je bil tu pred nama.« Vprašanje je bilo, zakaj se je storilec potrudil zakleniti in kje je dobil ključ. Ob tem se je Samuel grdo nasmehnil. *Mogoče je poskušal dobiti dodaten dan, če bi jaz upošteval predpise*. »Poglejva, če so nama kaj pustili.«

V zmedi sobe je bilo težko odkriti kar koli pomembnega, vendar sta detektiv in asistent brskala po predalih in po tleh. Oskar je večino časa brskal med raztrošenimi kartotekami.

»Premalo,« je rekel. Samuel ga je pogledal in pokimal, naj nadaljuje. »Ogromno kartotek manjka v primerjavi z vnosi v mrtvašnici.«

»Pojdi po dokumente v mrtvašnico,« je rekel Samuel.

Oskar je strmel vanj. »Ne smeva jih kar vzeti.«

»Teci!« Samuelov glas ni dovolil ugovora in Oskar je pobegnil iz sobe.

V roki je držal pismo, ki ga je našel za prevrnjeno omaro. Bila je pritožba družine o svojcu, ki je izginil po rahli poškodbi. Počasi se je odpravil nazaj po stopnicah. Po celem dnevu na nogah je bila vsaka stopnica kot udarec s palico. Ko se je končno spustil do pritličja, Oskarja še vedno ni bilo nazaj. Tiho je zaklel in se odpravil nazaj v mrtvašnico. Tam ni bilo niti Oskarja niti dokumentov. Samuel je stisnil zobe in kljub bolečinam odhitel iz bolnice. *Izdajalec ali žrtev, kaj je huje?*

»Gospod. Ali bi radi hodili brez bolečin?« je vprašal vilin, ki je stal ob cesti. Odprl je svoj plašč in pokazal zbirko stekleničk. »Eliksir, ki pozdravi vsako rano.« Samuel mu je namenil samo grd pogled in nadaljeval pot.

Še preden je zapustil geto, je opazil fanta, ki je tekel naravnost proti njemu. Ni bil videti nevaren, vendar je vseeno popravil prijem na svoji palici.

»Mojster Samuel,« je ves zadihan rekel fant. »Pismo za vas.« Samuela je zmrzilo. Do sedaj mu pisma niso še nikoli polepšala dneva. Fantu je dal kovanec in raztrgal ovojnico.

Spoštovani mojster Samuel,

ugotovil sem nekaj zelo pomembnega glede umora gospoda Ilenirja. Zvečer bom čakal pri vašem stanovanju.

Doktor Klavdij Korth

Samuel je prispel do stanovanja, ampak Klavdij se še ni pojavil. Vstavil je ključ v vrata, vendar so bila že odklenjena. Naslonil se je na steno in pripravil palico za udarec. Počasi je odprl vrata in pogledal notri. Vse je bilo videti urejeno in tiho. Vstopil je in počasi prečesal jedilnico. Nikogar ni bilo. Prižgal je svečo in na mizi opazil odprto knjigo. Pogledal je in opazil svojo lastno pisavo.

»Vsak, ki ga odprem, mi prišepne nove skrivnosti,« je prebral. »Kmalu bom odkril zdravilo. Celo moja noga bo pozdravljena.«

Nehal je brati in poln jeze začel preiskovati preostanek stanovanja. Ni se več trudil s tišino, ampak je moral preveriti, kaj so mu še pustili v stanovanju.

Ko je odprl vrata kopalnice, je zmrznil od groze. Iznakaženo telo je ležalo v luži svoje krvi obdano s krvavimi noži in raznimi medicinskimi instrumenti. Samuel je padel na kolena. »Oskar,« njegov krik bolečine je na dan prišel kot šepet. Obraz je bil komaj prepoznaven zaradi ran. Njegova ušesa so bila prirezana v konice in njegov vrat je krasila dušilna ovratnica. Samuel je brez besed zrl v svojega mladega asistenta. Iz njegove odrevenelosti ga je prebudilo močno trkanje na njegova vrata.

»Mojster Samuel, tu je mestna garda.«

Samuel ni imel moči da bi vstal ali odgovoril. Slišal je vstop garde in ogorčene vzdihе, ko so ga videli.

»Samuel, aretirani ste zaradi umora gospoda Ilenirja, asistenta Oskarja, vloma in drugih hudih zločinov.«

Pustil jim je, da so ga vklenili. Ni imel volje, da se brani. Prav tako noben ugovor ne bi zadoščal

proti očitnim dokazom proti njemu.

Sedel je v zaporniški kočiji, ki ga je peljala proti njegovi usodi. Njegovo grozo in žalost je v zvoku kopit po tlakovani cesti počasi zamenjeval bes. Samemu sebi je izrekel prisego. *Klavdij Kort, ti in vsi tvoji pomočniki boste plačali za ta zločin. Poskrbel bom za to, tudi če bom moral postati zločinec še v resnici.*

»Že vidiš kaj?«

»Vidim veliko. Kometa pa še ne,« je prišel odgovor iz druge strani ladje.

»Kdaj pa naj bi bil ta tvoj komet?«

»Zdaj približno bi moral biti. Saj bo. Samo še malo.«

Alia se je morala na tiho zasmejati položaju, v katerem se je znašla. Res se ni vsak dan zgodilo, da bi njo in njeno ladjo najela tujka njene starosti – praktično še v najstniških letih -, ki je pripravljena plačati veliko vsoto denarja za eno noč na odprtem morju, ker naj bi se tam boljše videl komet.

Eva North je bila zares posebno dekle. V Alijino pisarno je prihitela z razmršenimi kodri, oblečena kakor, da je ravno prišla iz visoke univerze, v rokah pa je trdno stiskala veliko škatlo. Za odgovor ni bila pripravljena sprejeti besede ne in točno je dala vedeti, ob kateri uri mora biti na morju.

In tako je Alia zdaj ležala na lesenih tleh ladje, ki so se zibala, na drugi strani ladje pa je Eva strmela v teleskop, ki se je skrival v škatli.

Čeprav je bilo vse skupaj nenavadno, Alia ni imela nič proti. Tudi ona je imela rada zvezde. Brez njih bi se njena majhna ladja, ki je bila brez vsakršne tehnologije, hitro izgubila na širokem morju.

»Vau,« je Alia slišala Evo dahniti, ravno ko je tudi sama zagledala svetlečo črto na nebu.

A nekaj ni bilo prav.

»Ali je za ta komet normalno, da se nam tako hitro približuje?« je zaskrbljeno vprašala Alia.

Komet se je večal in večal, kar je lahko pomenilo le, da se približuje Zemlji.

»Kaj- Oh.«

Alia je vstala in opazovala kako se je Eva odmaknila od teleskopa in s široko razprtimi ustmi strmela v komet.

Naraščajoči konflikt med paniko in navdušenjem na sopotničinem obrazu ji je dal vedeti, da tak pojav vsekakor ni običajen.

Nenadoma je postalo nekaj jasno; komet se jima je približeval.

Alia ni vedela, kaj naj stori. Nikoli si ni mislila, da se ji bo kadarkoli zgodilo kaj takega.

Nemočno je stekla k Evi, ki je bila po Alijinem mnenju vse preveč navdušena in premalo alarmirana.

Nato se je zaslišal zvok in v hipu je iz neba nekaj priletelo naravnost v morje.

Zaslišal se je močan pljusk in njuna ladja se je močneje zazibala.

»Ne morem verjeti, da sva bili priča temu,« je očarano dejala Eva.

Alia se ni najbolj strinjala. Srce ji je hitro utripalo in počutila se je budno in na preži.

»Kako ti gre potapljanje?« se je Eva nenadoma obrnila k njej.

Alia je strmela v njo.

»Kaj?«

Pol ure sta se premočeni zavijali v odeje in obe sta v rokah držali kar nekaj kosov kamenja.

Izgledalo je kot navaden kamen. Bil je temno sive barve, zaradi vode na sebi pa je dajal vtis, kot da se svetlika.

Eva je očarano strmela v te kose, Alia pa je razmišljala, zakaj se je to moglo dogajati prav njej. V tem kamenju ni videla ničesar razen navadnega kamenja.

»Kako hitro sva lahko na obali?«

»V približno eni uri.«

Alia ni nameravala več nič spraševati. Ni razumela, zakaj so bili ti kamni tako pomembni, a čimprej kot se astronominje znebi, tem boljše bo.

»Na srečo imate v mestu observatorij z znanstvenim laboratorijem. Nujno moram preučiti ta meteorit. Kolikor vidim, ne ustreza nobenemu elementu na Zemlji.«

»Meni izgleda kot navadno kamenje.«

Eva je zajela sapo.

»Nikakor! Čisto druge lastnosti ima!«

Čez eno uro sta se na obali poslovili in Eva je odhitela raziskovati svoj meteorit, Alia pa se je odpravila domov, medtem ko je razmišljala o svojem nenavadnem dnevu.

Naslednji dan je sedela v svoji pisarni. Bil je ponedeljek, zato ni bilo ravno veliko ljudi, ki bi želeli z ladjo na morje.

Vrata so se nenadoma odprla in skozi je že drugič v dveh dneh prihitela Eva North.

Alia je dvignila obrvi.

»Je še kakšen komet, ki ga želiš opazovati?«

Eva ni odgovorila ampak je na mizo odložila kuverto.

Na njej ni nič pisalo. Alia jo je pobrala, odprla in ostrmela.

Znotraj je bil velik šop denarja.

»Kaj?« zmedeno je pogledala Evo.

Ta je strmela drugam in se živčno igrala s prstanom, ko je odgovorila:

»V zameno za tvojo tišino glede vsega, kar si videla včeraj.«

To je Alia še bolj zmedlo.

»Ali ni veliko takih meteoritov? Ponavadi jih sicer ljudje vidijo, ampak kaj se je včeraj takega zgodilo, da bi morala biti podkupljena? Če bi me samo prosila, bi ti zagotovila, da ne bom nikomur povedala.«

»Prosim, ne sprašuj,« je moledujoče rekla Eva, »Kar sem včeraj odkrila, ima izjemen pomen in je strogo zaupno in nadvse je važno, da nikomur ničesar ne poveš. Žal mi je, da sem te spravila v to. Prosim, pozabi kaj se je zgodilo. Morda te bodo nadzorovali.«

Alia je vanjo strmela pretresena.

»Ne razumem,« je izdabila.

Eva je živčno zajela sapo.

»Če se razve o teh kamnih, bo zavladala panika. Tega si ne moremo privoščiti.«

»Nikomur ne bom povedala, obljubim.«

»Hvala, res iskreno se ti zahvaljujem. Ne veš, kaj je na kocki tukaj.«

Kakor je brez pozdrava prišla, se je nenadoma zasukala in enako tudi odšla. In za seboj pustila zbegano Alia.

Bilo je kakšno leto po tem dogodku, ko se je vse spremenilo.

Cel svet se je znatno ohladil in Sonce se je začelo manjšati. Kar je povzročilo vsesplošno paniko.

Noben strokovnjak ni znal podati razlage, dokler niso glavne astronomske in vesoljske organizacije organizirale svetovnega prenosa, ki naj bi vse razložil.

Ta prenos je kot večina planeta gledala tudi Alia.

Na zaslonu je nenadoma zagledala obraz Eve North. Videla se je njena globoka utrujenost in prisiljen nasmešek.

»Pozdravljeni, moje ime je Eva North in sem ena vodilnih heliofizičark. Tukaj sem, da vam povem kaj se dogaja s Soncem. Pred enim letom sem bila priča padcu meteorja v Jadransko morje. Po podrobni analizi sem ugotovila, da to ni bil noben do tedaj znan element, ter da je prihajal s Sonca.«

Na zaslonu se je prikazal kup kamenja, ki ga je Alia nemudoma prepoznala kljub temu, da so se ji eno leto nazaj zdeli kot navadni kamni.

»Da, prav ste slišali, s Sonca. Kako je to mogoče? Kljub letu raznih raziskav še vedno ne vemo točno. A nedavni dogodki so nam omogočili razvoj večih hipotez. Najbolj verjetna se nam zdi, da se je Sonce spojilo z večjim predmetom brez naše vednosti, s predmetom, ki ima lastnosti, ki jih še nikoli nismo opazili. Očitno ima moč, da vase vsrka energijo Sonca in jo nekako spremeni v ta nov element. Prosim vas, da ne začnete paničariti. Vem, da ne izgleda tako, ampak vse se bo uredilo. Imamo veliko ekip, ki delajo na tem in v zelo kratkem času nameravamo v vesolje poslati več astronautov, med drugim tudi tiste, ki so trenutno na Mednarodni vesoljski postaji. V preteklem letu smo izboljšali naše rakete in vesoljske obleke. Ne skrbite. Našli bomo rešitev.« In s tem se je prenos končal.

Par dni kasneje je bila Alia v pisarni. Svet se je morda končeval, a še vedno je imela službo. Čeprav skoraj nič strank.

Vrata so se odprla in Alia ni vedela ali naj bo presenečena ali ne, ko je skozi njih zakorakala Eva North.

Definitivno pa je bila presenečena nad dvema osebnima stražarjema v črnem, ki sta jo spremljala.

»Zdravo,« Eva se ji je nemirno nasmehnila, »vem, da je to veliko presenečenje in da si verjetno v šoku glede nedavnih novic. Ampak potrebujemo tvojo pomoč. Radi bi preučili mesto, kamor je meteor padel. Je preveč, če upam, da se spomniš mesta?«

Z nje je sevala nervoznost, ko je podrobno strmela v Alio.

»Am,« Alia je potlačila vse kar je čutila in se poskušala osredotočiti, »ne vem, če se točno spomnim, ampak mislim, da lahko najdem približno kje je bilo...«

Tokrat sta stali druga ob drugi na precej večji ladji v precej drugačnih okoliščinah.

Pod vodo so se nahajali vrhunski potapljači, ki so poskušali najti mesto padca.

Eva je zavzdihnila in Alia je pogledala k njej. Na njenem obrazu se je odražala obupanost.

»Tukaj mora biti nekaj, kar nam lahko pomaga,« je zamrmrala, »drugače... smo morda izgubljeni.«

Bitje iz blaga in pepela

Koraki so enakomerno odmevali po labirintu identičnih hodnikov Inštituta. Čeprav sva hodila sinhrono skupaj, najina glasova prepletena v pogovoru, je moja glava ostala prazna.

»Saj si ne želiš postati nepopoln?«

Pogoltnil sem slino ter stisnil ustnice obrnjen proti hladnim industrijskim ploščicam.

»Kaj to pomeni?«

»Pomeni, da boš začel izgubljati del sebe, ki ga ne boš nikoli razumel. Brez inverza boš postajal vedno bolj prazen, kot bi te postopoma brisali iz sveta. Pogoltnili te bodo, Encijan. In tega si nočeš privoščiti.«

Najin pogovor se je ustavil, ko sva prišla do meni dodeljene sobe.

»Hej, vem, da si rahlo nervozen, ampak ni se ti treba bati. Verjamem, da nama bo uspelo in ne glede na vse, se vidiva na drugi strani!«

»Se vidiva, Alan.«

Sunkoma sem se prebudil hlastajoč za zrakom. Pljuča so me žgala, kot bi bil predolgo pod vodo.

Razgledal sem se po prostoru, v katerem sem se znašel. Moje telo se je nestabilno zazibalo kakor, da bi spal več dni, mogoče celo tednov. Pomežiknil sem ter skušal izostriti pogled, a zaznal sem le obrise senc in šibko, hladno svetlobo, ki se je svetlikala od nekod zgoraj.

Zrak je smrdel po rjasti kovini in prahu, v bobničkih pa je cingljala grozljiva tišina. Napel sem oči, da bi kaj videl v tej temi.

In potem sem ga zagledal.

Na robu desne stene je stalo veličastno ogledalo. Steklена površina je skorajda žarela v slabotnem siju.

Kljub nelagodju sem občutil nepojasnen nagon, da se mu približam. Koraki so se ustavili, ko sem zagledal lasten odsev. Zijal sem v suho postavo, ki je uvešeno stala pred mano. Odraz utrujenosti je polzel iz vsake gubice obličja. Bledi obraz so krasili velikanski podočnjaki in oči, te pa so izstopale – globoke in prazne, kot bi vpijale svet, a v njih ni bilo ničesar.

Za sekundo je moj obris začel migetati. Obraz, ki me je gledal nazaj, je bil izkrivljen, moje poteze ukradene in zvite v nekaj tujega. Moje dihanje je zastalo. Pomežiknil sem, preveril, da se mi ne blede. Ko sem se ponovno zazrl v zrcalo, je popačen nasmešek izginil.

Nenadoma me je iz teme za menoj prestrašil glas – nizek, znan, a hkrati nenavaden.

»Dobrodošel v svoji resnici.« je zašepetal.

Besede so se splazile v moj um, se ovijale, prepletale skupaj, kakor leglo sikajočih se kač. Prevzela me je groza. Bil je tam – v odsevu. Stal je za mano in me gledal.

Naj.

Ne, to ni moglo biti res. On ni smel biti resničen. Le del moje imaginacije. Toda tukaj, v tem hladnem prostoru, je vse izgubilo smisel.

»Kdo si?« sem vprašal, upajoč, da bo izginil, če še enkrat pomežiknem.

»Nekega dne sem imel čudovito ime. Zdaj me kličejo Naj. Tvoj inverz. Ampak ti to že veš, Encijan.«

Obrnil sem se, da bi si ga dodobra ogledal. Pred mano je stala identična verzija mene. Če ne bi spregovoril, bi verjel, da sem to dejansko jaz.

»Kaj počneš tu, še boljše vprašanje: kako si prišel sem?«

»Kako sem prišel? Kdo bi vedel ... Sedaj to več ni pomembno. Nimam več dosti časa, a dovolj, da te zbudim iz tvojih absurdnih samo-iluzij.«

»O čem govoriš?«

»Ni se ti treba pretvarjati. Poznam te od glave do pet.«

Nisem vedel, kaj točno mi želi sporočiti. Po premisleku je moja glava ostala prazna, zato sem preprosto skomignil z rameni, čakajoč da mi bo on bolje razložil.

»Ali se spomniš, kdaj si nazadnje prišel v to ustanovo?« je vprašal z dvignjenimi obrvmi.

»Seveda, pred nekaj urami ...«

»Ne. Ne. Ne! Kaj je dejanski razlog, da si tukaj?«

»Tu sem zaradi Svita; preverjanja mene in odnosa z mojim inverzom. Torej, uhm, s tabo?«

Zavil je z očmi. »Prav, če ne gre zlepa, bo šlo pa zgrda.«

Zaploskal je z rokama in prostor se je rahlo osvetlil. Moj pogled je zajela množica identičnih ogledal, ki so bila postavljena vsepovsod okoli mene. Odsev v zrcalu se je razcepil na stotine enakih različic; vsaka kruta kopija tega, kdor naj bi bil.

Prvo ogledalo mi je pokazalo otroka - nič starejšega od petih let. Stal je pred staro hišo z razpadajočo fasado in zanemarjenim vrtom. Poleg njega sta sedela starša, čeprav sta bila njuna obraza zamegljena. Mama se je smejala, očetov strogi ton pa je ukazoval otroku, naj se obnaša. Naj bo boljši. A besed ni bilo možno razločiti.

Drugo ogledalo je začelo migetati in videl sem najstnika, ki je sam sedel v učilnici. Profesorica je hladno odkimavala ob njegovem neuspehu. Toliko oči je zrlo vanj. Njihov šepet je bil oster, kakor bi rezali z nožem. Smejali so se, pa ne kakšni šali – smejali so se njemu. Želel je pobegniti, se skriti, vendar se ni mogel premakniti. Bil je zamrznjen v času.

V tretjem zrcalu sem videl dečka stati ob bolniški postelji. Tam je ležal njegov mlajši brat. Aparati so enakomerno piskali in grobo opozarjali, da je izginjal, in mu ga ni uspelo rešiti. »Pustil si, da je umrl.« je šepetalo iz ogledala.

Ogledala so se spreminjala, naslednji spomin se je izmuznil skozi meglo stekla. Fanta so vlekli po hladnih, sterilnih hodnikih Inštituta. Njegove okončine so bile otrple, misli zaspane zaradi zmedenosti in strahu. Komaj je držal oči odprte, ko so z rokami segali po njegovem telesu. »Zlomljen si.« so govorili. »Ne spadaš sem.«

Spomin se je popačil in ni bil več samo ujetnik, bil je predmet raziskovanja, subjekt za njihove eksperimente. Ob njem je stal Alan, roke okorno ovite okoli njegovih ramen. Na obrazu grotesken izraz lažne prijateljnosti. Alan ni bil njegov prijatelj, bil je varuh dodeljen s strani Inštituta. Njegovo pripravništvo, bonus točke za vpis na prestižno univerzo in zlata vstopnica za delovno mesto na Inštitutu.

»Ti ljudje so sebični. Njihov namen ti ni pomagati, kvečjemu ti škodujejo. Mene so že uničili, ne dopusti, da bodo še tebe. Še posebej pa tvoj koristoljubni bedak Alan.«

»Ne verjamem ti. Res je, da se ne spomnim dosti iz svoje preteklosti, vendar sem prepričan, da je Alan moj najboljši prijatelj. Vedno mi je pomagal in mi stal ob strani.«

»Prijatelj, praviš? Ali bi te prijatelj izkoriščal za lastne cilje? Ali bi bil prijatelj s tabo, samo zato, ker mora? Ker se mu smiliš? Ali bi ti konstantno lagal, se skrivoma norčeval iz tebe brez kakršnegakoli obžalovanja?«

»Ne govori neumnosti. Alan ni tak, jaz ga poznam.«

»Alan, Alan, Alan. Če z vsem svojim srcem verjameš, da je ta ... *ta gnida, ta pijavka*, tvoj prijatelj, potem si zaslužiš biti njegova naivna lutka iz cunj, ki jo bo ob prvi priložnosti izdal in zažgal na najgrši možen način, kot najhujši smrad, ki nima niti na smetišču mesta med ogorki.

Ljudje, kot je on, se mi najbolj gabijo. Sovražim ga.«

Roke so se mi same od sebe začele tresti od jeze. »Zdaj pa si šel predaleč.« Zamahnil sem proti njegovi lobanji, vendar se mi je spretno izmaknil.

»Joj, kakšna agresija.« je sarkastično pripomnil.

Nenadoma so se zrcala razbila in črepinje stekla so letele vsepovsod, po meni, po Naju, po neznanem obrisu.

Pred nama se je pojavil Alan. Njegove oči so s strupom žarele v moje. »Patetičen si, Encijan. Praviš, da imaš nadzor, a mi niti pobegniti ne moreš. Nikoli mi ne boš mogel. Meniš, da sva prijatelja, toda meni predstavljaš le breme do mojega cilja.«

Preden bi se sesul, je Naj prevzel nadzor nad mojim telesom. S tal je pobral stare zarjavele škarje in zarezal v Alanovo telo. Razrezal je vsak košček njegovega telesa, dokler se ni spremenil v prah. Točno tako kot v spominu v enem izmed tistih zrcal.

»Nehaj. Prosim, nehaj. Nehaj! NEHAJ PREKLETO!«

»Kaj si lahko storil? Ha, kaj? NIČ! Ne narediš popolnoma nič. Stagniraš. Ne misli si, da to počnem jaz. Kar vidiš, je delo tebe.«

»Ni res! Lažeš!«

»A res? A sem jaz tisti, ki ga je ranil?

»Ali ni očitno? Razrezal si ga v prah.«

»Izgovori, izgovori, sami izgovori. Tudi, ko ti predvajam lastne spomine pred nosom, se ne spomniš. Ničesar o sebi se ne spomniš.«

»Ne razumem te. Preprosto ne razumem, zakaj to počneš. Kaj bi rad dosegel?«

»Nekoč pred davnimi časi je živel deček, ki je imel čustva. Bil je srečen, a ostali so trdili, da je pokvarjen, da ga je treba popraviti. Dečka so raztrgali in pozabil je, zakaj je bil včasih srečen. Zdaj nima več nobenega cilja, kot da se hrani na kakršnihkoli čustvih, ki jih najde. Bolj so intenzivna ter negativna, bolj je sit.

In zdaj se bo nahranil še s tabo.«

Naj se je pričel metamorfozirati. Prejšnja kopija mene mi ni bila več podobna. Njegova koža se je prelevila v tkanino. Šivanke so se zapičile v njegove sklepe ter začele šivati. Zdaj je bil znova in znova zakrpana cunj, ki je bila znotraj votla.

Zgrabil sem priložnost, da se ga znebim. S tal sem pobral umazane škarje in jih zasadil v njegovo telo. Ob vsakem zarezu ni stekla niti kapljica krvi. Na mestu ubojev so zevale

luknje. Razcefrane, razparane, brez kakršnekoli substance. Njegov popačeni obraz se je trgal, dokler ni ostal le še klobčič ostudne niti.

Ko sem že mislil, da je vsega konec, je vrvica zaplesala in se zasukala okoli mojega vratu. Ko je zategnila in drgnila ob kožo, sem se začel dušiti in na vse pretege s prsti želel odvozlati voz. A moje roke so začele krvaveti, po otipu se je bodeča žica zarezala v krvavo meso in raztrgala še zadnji kanček upora.

Kričal sem in kričal, dokler ni moj glas le še odmeval v črnini razbitih črepinj ogledal.

Slika modrega planeta v oknu ob krmilnem pultu se je nezadržno večala. Poveljnik, njegov pomočnik, navigator in krmar so poglede hkrati uprli proti oknu. Razgled, ki so ga uzrli, jih je privlačil kot magnet. Naznanjal je, da je potovanja skozi črvino konec in potrjeval, da so bili vneseni podatki pravilni. Pred njimi je bil planet, ki ga morajo preiskati in ugotoviti, ali je primeren za preselitev rojakov na varno območje.

Poveljnik je ukazal, naj plovilo zmanjša hitrost in se prepusti gravitacijskemu privlaku planeta. Slika v oknu se je vztrajno bližala. Kmalu so v pilotski kabini že lahko opazovali podrobnosti planeta, modre oceane, zelene zaplate gozdov ter rdeče in peščeno rumene puščave.

»Začnimo s pripravami na utirjenje v orbito,« je ukazal poveljnik Rudolf Karlin.

»Razumem,« sta se oglasila navigator in krmar.

»Prehod v orbito na višini 300 do 400 km. Naklon tirnice 30 stopinj,« je dodal komandant.

Med preходом v bližino planeta je poveljnik vključil sistem zaznaval za daljinsko spremljanje pogojev na planetu pod njimi.

Zaznavala niso beležila ekstremnih vrednosti sevanja, stopnja kisika v ozračju je bila primerna za preživetje brez dihalne opreme.

Poveljnik Karlin je sklical posvet s častniki in skupaj so se odločili, da sprožijo začetek pristajalnega postopka. Glede na lidarsko sliko podlage in klimatskih pogojev so za kraj pristanka izbrali točko približno 45° severno od ekvatorja.

Plovilo se je kot letalo spustilo vse do spodnjih plasti ozračja in se usmerilo proti ravnici na okljuku reke. Skozi okna so z občudovanjem opazovali okolico izbranega pristajalnega mesta.

Nad hribi je vzhajalo sonce. Oblaki so žareli v prvih jutranjih žarkih, ko se je na ravnino ob rečnem okljuku spuščalo vesoljsko plovilo. Slišati je bilo sikanje zaviralnih raket. Pristanek je bil mehak in varen.

Tipala in zaznavala na plovilu so neprekinjeno zbirala podatke in jih pošiljala računalnikom v notranjosti. Na zaslonu pred komandantom so se polja za prikaz kritičnih vrednosti druga za drugo obarvala zeleno. Kot je pričakoval, so bili pogoji v okolici plovila primerni za izhod.

Posadka, ki so jo izbrali za obisk na nekoč naseljenem planetu, se je oblekla v zaščitne skafandre in se začela pripravljati za raziskovanje okolice, ki bi morda lahko nudila življenjske pogoje novim generacijam. Obetali so si, da bodo lahko kaj kmalu sneli zaščitno opremo in se prosto sprehodili po okolici.

Na kraju, ki so ga predvideli za pristanek, je nekoč že stalo mesto, zato so nameravali ob morebitni ponovni naselitvi planeta v okolici jedra starega mesta postaviti novo naselje.

Skupino je vodil Rudolf Karlin, prapravnuk nekoč legendarnega vesoljskega detektiva Aleksa Karlina, slovečega po razkrivanju vsiljenih robotov, ki so hoteli zaslužiti človeštvo.

Kmalu po izstopu iz ladje so se usmerili proti smaragdno zeleni reki, ki se je vila po dolini. Med skalami, ki so izgledale kot ostanki nekdanjega mesta, so se vzpenjali na bližnji griček. Pot so si morali utirati z laserskimi rezili, saj je pobočje prepredalo gosto grmovje z ovijalkami. Na vrhu so se ustavili in ponovno izmerili, ali so tudi na tej točki pogoji, primerni za življenje. Vsa zaznavala, ki so jih uporabili, so posredovala ugodne podatke, zato je komandant dovolil, da si posadka sname zaščitne maske.

Po dolgotrajnem poletu skozi črvino in počasnem približevanju modremu planetu so končno lahko prosto zadihali. Nikoli si niso predstavljali, da bi se jim zrak lahko zdel tako opojno dober.

Nekaj minut predaha je koristilo vsem članom ekipe, zato so se zdaj z veliko vnemo lotili čiščenja površine na gričku. Laserski noži so švisteli po zraku, veje grmovja in podrasti so padale vse naokrog. Vsakih nekaj minut so delo ustavili ter veje zložili na kup ob robu čistine, ki so jo ustvarjali.

Čistina je postajala vse večja in na tleh so začeli prepoznavati obrise pravilno oblikovanih kamnov. Ker so vedeli, da naj bi na tem kraju nekoč že obstajala naselbina njihovih prednikov, so začeli previdno čistiti okolico kamnov. Proti koncu čiščenja so na vrsto prišle manjše lopate in močni puhalniki, s katerimi so odstranjevali nanose zemljine, ki se je na kamnih nabrala v zadnjih stoletjih.

Odkopani ostanki so, glede na njihovo predhodno spoznavanje z osnovami Zemeljskih kultur, kazali, da je na očiščenem prostoru na vrhu grička nekoč stala cerkev, religiozni objekt minulih stoletij. Vodja odprave Rudolf in njegov zvesti pomočnik sta na svojih prenosnih komunikatorjih preverila podatke, ki so jima jih v bazi pripravili pred začetkom odprave. Ustrezali so stanju na terenu.

"Na pravem mestu smo," je ugotovil Rudolf.

"Torej ga lahko poimenujemo Rudolfovo, kajne!" je dodal pomočnik Vid.

"Mislim, da bi bilo primernejše ime za novo naselbino 'Novo mesto'," je zaključil komandant Rudolf.

Člani posadke so z navdušenjem opazovali okolico, ki jo je bilo videti z vzpetine. Navdušenje jih je gnalo tudi pri natančnem popisovanju ostankov, ki so jih našli.

Delu so se posvetili s takšno vnemo, da so skoraj pozabili na bližajoč se konec dneva. Ko se je pot žareče zvezde približala obzorju, je komandant ukazal povratek k vesoljskemu plovilu, kjer bodo na varnem prenočili, zjutraj pa nadaljevali z delom.

Po zaključku dela so se člani posadke zbrali na večernem srečanju, da bi izmenjali vtise in se pripravili za delo naslednji dan. Pogovor se je iztekel v sproščeno klepetanje po napornem delu.

Do besede je prišel tudi poveljnikov pomočnik Vid, ki je začel obujati spomine na dnevniške zapiske svojega prapradede. V njih je prapraded zapisal, kaj mu je povedal njegov ded. »Vem, da so zapisi stari vsaj pet generacij. Spomnim pa se, da so v dnevniku opisi življenja v prijetnem starejšem mestu, prav takšnem, kot smo ga danes začeli odkrivati. Morda, če imamo srečo, gre za prav to mesto!« je navdušeno vzkliknil.

»Najbrž bi veljalo raziskati okolico ruševin, ki smo jih odkrili na vrhu. Nekje v bližini so, po zapiskih mojih prednikov, hiše, v katerih so shranjeni ostanki še starejših naselbin. Če me spomin ne vara, naj bi shranjeni ostanki dokazovali, da je bil kraj na okljuku zelene reke naseljen že nekaj tisoč let prej, preden je na nam neznan način izginila civilizacija, katere ostanek zdaj odkopavamo in katere nasledniki smo mi.«

Med pomočnikovim govorom se je poveljnik lotil iskanja dodatnih podatkov na svojem komunikatorju. Kar globoko v zgodovinske zapise je moral poseči, da so se mu izpisala dejstva, ki jih je njegova civilizacija še hranila o življenju v kraju, kjer so pristali. Splošnih zapiskov, o izginuli civilizaciji, ki naj bi njemu in posadki olajšali iskanje primernih mest za ponovno naselitev planeta, seveda ni manjkalo, podrobnejši podatki pa so bili bolj redki.

Pridobljeni podatki so pokazali, kako obsežna je bila nekoč naselbina na griču. Poveljnik se je zato odločil, da bodo naslednji dan raziskave razširili na področje južno od na novo oblikovane jase.

Kmalu po sončnem vzhodu se je skupina raziskovalcev odpravila na novo iskanje ostankov stare naselbine. Odstranjevali so grmovje, plevel in nanose zemlje ter kmalu naleteli na dele strešne opeke. Z veliko pozornosti so kopali globlje in kmalu našli večjo kovinsko ploščo. Z arheološko natančnostjo so jo očistili in jo pazljivo obrnili. Na plošči so opazili znake, ki so spominjali na črke stare pisave.

Pisavo so fotografirali in sliko vnesli v komunikator. Že po nekaj trenutkih je program na zaslonu prikazal prevod zapisa: »Dolenjski muzej«.

Podatki, ki jim jih je ponudil komunikator, s pokazali, da je bil muzej nekoč stavba, v kateri so hranili ostaline starejših civilizacij. Vsi člani ekipe so se zato zbrali okoli pomembnega kraja, da bi izvedeli še kaj novega o mestu, od koder so izhajali njihovi predniki.

Izkopavanje je na dan prineslo prastare kovinske čelade, meče in nenavadna orožja ali orodja, ki jin na prvi pogled niso mogli določiti namena. Tudi komunikator ni mogel postreči z jasnimi odgovori.

Ko se je dan začel prevešati v večer, so vse dragocenosti pospravili v zaboje, v katerih jih bodo lahko varno prepeljali na matični planet. Z njihovo pomočjo se bodo nove odprave, ki bodo zagotovo sledile, lahko bolje pripravile na nova odkritja. Vse pomembne točke in mesta

izkopavanja so označili in zavarovali pred vremenskimi vplivi in se odpravili nazaj proti matičnemu plovilu.

Tudi ta večer so si izmenjali vtise in izkušnje.

Žal so se morali zaradi ozkega časovnega okna, namenjenega povratku, naslednji dan pripraviti za vrnitev. Mnogi so se s težkim srcem poslovili od planeta, ki je obetal tako dobre pogoje za naselitev. Ohranili pa so upanje, da se bodo z naslednjo odpravo morda lahko vrnili in takrat vzpostavili prvo stalno naselbino.

Na oni strani

Pred Enjviri, pred sodobnim študijem Onkraja. Ko smo tisti, ki smo se ukvarjali s tem, v obredih izgnali iz duše pohlep, ponos in lastne želje. Bili so nespametni poizkusi gradnje odpornosti proti skušnjavam sil, ki tam žive.

Leta po tem ko sem se pridružil redu smo odkrili *Senkreag*, objekte, v katerih se ujame šibka bitja Onkraja, ki potem služijo voljam uporabnikov. Znanje, ki so ga vilinci Gedese poznali že tisočletja, a ga v njihovem preziranju seveda niso nikoli delili z drugimi, kaj šele načine za njihovo izdelavo.

V ekipi takih, ki so v mladosti šli skozi podobne obrede, smo raziskovali mejo med Onkraj in našim svetom, kako to rahljati, kako v tem trenutku privabiti in varno ujeti na naš svet te tuje prebivalce. Hoteli smo vrata pustiti priprta le za trenutek, brez da bi vedeli kako ta zares delujejo.

Poizkušali smo brez uspeha. Naše raziskovanje je vodilo le do katastrof, od prvotnih članov ekipe nas je ostala le še peščica, vsem ostalim se je zmešalo, nekaterim celo huje. Vseeno sem imel iz dneva v dan sodelavcev le več, naši sponzorji so absolutno zavračali predajo.

Dan po enakosončju, sem se zbudil z znanjem, ki ni bilo moje. Metoda, ki jo dandanes pozna vsak študent tega področja, za rušenje mej svetov. Sedaj vem od kod je ta prišla, a takrat sem še naivno mislil, da sem bil sam zaslužen za odkritje. Ironično za osebo, ki ni poznala ponosa in uspeha tako, kot ga jaz zdaj, čeprav mogoče ne za osebo, ki ni poznala same sebe. Želja po upanju ga je tega, navadno bojazljivega in zaskrbljenega človeka, naredila brezglavega.

Kljub naivnosti uporabe načinov, za katere nismo imeli nobene smiselne razlage, so bili rezultati uspehi, prvi, ki so bili kadarkoli doseženi s strani smrtnikov. Sreča bolj kot znanje, tisti, ki je delo nadzoroval, je za uspeh zasluge pripisal celo veri. Pravzaprav pa je bilo vseeno, ustvarjen je bil prvi *Senkreag* zunaj Gedese in vrata do Onkraja so bila odprta.

Tu končno pridem do bistva mojega pisanja. Do nečesa, kar ne ve nihče drug, ne moji sovrstniki na področju in ne tisti, ki sem jih naučil vse kar vedo.

Bil je dan, kot kakršenkoli drug. Veriga uspehov nas je naredili brezskrbne. Zadolžen sem bil za upravljanje stroja moje zasnove, kateri je mešal snovi, ki so rahljale mejo in tako omogočale privabljanje bitji drugih svetov.

Podan je bil signal, ki je označeval pričetek obreda. Ostali so brezskrbno gledali vame, ko sem s svojo tresočo roko začel obračati ročaj, ki je nadzirala ventile moje naprave. Moder

pesek in rdeča tekočina sta iz svojih zabojev počasi pricurljala v osrednjo komoro in se tam zmešala.

Učinke so naenkrat zaznali vsi, kot tudi vsakič do zdaj. Prisotne je do sedaj mogoče prizadela rahla zmeda, mogoče glavoboli. Tokrat se vplivi naprave zame niso ustavili tu. V trenutku so okoli mene po zraku laboratorija plavale gmote, katerih barve in oblike ni mogoče opisati. Naslednje so me zapustili vsi čuti razen vida, četudi ni nič pomagal pri razbiranju dogajanja. Te oblike so že povsem napolnile prostor okoli mene, nisem videl več niti konice svojega nosu.

V hipu sem začutil stotine prisotnosti. Ne s svojimi čuti, ampak skozi njihov vpliv na moj um. Nekatere so mi šibko prišepetavale, vsaka s svojim namenom, druge pa bobnele tako glasno in inkoherentno, da se verjetno še same niso zavedale mojega obstoja.

Občasno je okoli mene prevladala le ena izmed gmot in s tem, če le za trenutek, utišala vse ostale. Nisem si mogel predstavljati veličine takega bitja, če bi le pomislilo name, bi se mi v tistem hipu zmešalo ali če bi bila njihova volja taka, bi moj um postal njihov. Na mojo srečo se očitno niso zmenili za tako majhne zalogaje, bili so kot kiti, jaz pa kot plankton, izgubljen in prepuščen tokovom tega nerazumljivega oceana.

Bil sem prepričan, da nikoli več ne bom videl sveta, kjer sem bil rojen. Da bom preostanek svojega obstoja preživel v tem breznu, brez čutov, s zmedo in glasovi tistih, ki so imeli večnost za dojemanje pravil tega neurejenega, kaotičnega sveta.

Ko me je že skoraj prevzel obup sem zopet zagledal svoje roke. Tresoč se se oklepale marmornih tal, kot tista v laboratoriju. Konice prstov so bile povsem pobeljene, kot da bi jih poizkušal zariti v kamen pod menoj. Vsaka pora na mojem telesu se je potila. V trenutku bi se še najraje zrušil po tleh in omagal.

Z velikim naporom dvignil glavo in z zamegljenim pogledom, zbegano preiskal prostor okoli mene. O gmotah, ki so prej prevladale moje čute, ni bilo več sledi. Znašel sem se nazaj v laboratoriju. Ta je bil isti kot takrat ko sem ga zapustil. Če je bilo od tega le trenutek ali dovolj časa, da bi presahnilo Sinolsko jezero, nisem vedel. Oddahnil bi si, da je nevarnost minila, če se ne bi zavedal tišine, ki je vladala prostoru. Vid se mi je nekoliko izbistril. V laboratoriju ni bilo nikogar, ne mojih sodelavcev, ne vodje, ki nas je nadziral, niti muh, ki so letale okoli v času pred obredom.

Opazil pa sem nekaj. Par metrov stran, naravnost pred mano je bila moja naprava. Oba zaboja sta bila popolno prazna in ročaj za nadzor nad ventili povsem obrnjena. Na temu je počivala roka. Oseba ki ji je ta pripadala je vzravnano stala poleg stroja. Drugo roko je ponosno držal za hrbtom in s tem še bolj poudarjala svojo mogočno postavbo. Obravnavala ga je z razumevanjem, ki ga ni posedoval nihče z izjemo mene.

Spomnim se občutka njegovih prstov, ko so gladili površino ventilov, komore in ročaja naprave, kot da bi bili te moji. Obrnil se je proti meni, njegove noge se, kot da bi lebdeli, sploh niso premaknile.

Takrat sem zagledal njegov obraz. Ta oseba ni bila »on«. Pred mano sem stal jaz, takšen kot sem si poprej vedno želel biti. Izraz na tistem obrazu je bil poln ponosa v kontrastu s tistim, ki je klečal na tleh. Ta je bil poln groze, nikoli ga ne bom pozabil. Bilo je zadnjič, ko sem začutil taka čustva. Zadnjič, ko sem spoznal nekaj zares neznanega.

Oba sva iztegnila roko drug proti drugemu. Eden vzvišeno, s dlanjo obrnjeno proti drugemu, ki je s iztegnjenimi prsti tipal po zraku pred sabo, kot da bi nekaj hotel prijeti, brez znanja, kje to je. V trenutku med nama ni več bilo metrov prostora. Ne da bi se kateri koli od naju premaknil. Bilo je kot, da se je sam prostor med nama skrčil. Takrat je tisti klečeč na tleh zares ugotovil, da drugi ne le izgleda mogočen, ampak tudi je in da je verjetno njegova edina možnost za pobeg iz Onkraja, iz norosti in konca, ki so ga bitja tam predstavljala.

Za hip sem umaknil roko, potem pa hitro segel po tej od neznanca, ki ga sedaj še tako dobro poznam, z istim brezglavim upanjem, ki je vodilo do izgradnje naprave, ki je oba pripeljala do tega trenutka. Sedaj vem, da je med dogodkoma pravzaprav še večja povezava, kot je takrat domneval tisti, klečeč pred menoj, segajoč proti meni.

Ko so se najine roke dotaknile, sta se spojili tudi najini biti. Oba sva prenehala obstajati, a vseeno oba še vedno nadaljujeva. V blisku so se moje večšine tistega, iz druge strani meje, in izkušnje življenja v našem svetu združile.

Predramil sem se, sedaj zares v laboratoriju. Okoli mene je bil hrup in kaos. A o tem kaj se je zgodilo z drugimi ne bom pisal, je nepomembno v primerjavi s naslednjim dejstvom:

Vse znanje, tistega dela mene, ki je bil ujet v Onkraj, tistega, ki je tam proti vsem verjetnostim tam preživel in celo uspeval, je bilo sedaj na našem svetu.

Čutil sem moč, ki je po eni strani vedno bila tam, po drugi pa taka, da o njej ne bi mogel niti sanjati. Ta moč je razlog zakaj se od takrat vsi v moji prisotnosti hočejo podrediti. Kako lahko začutim njihovo mišljenje, njihove občutke. Koncepti, ki jih ljudje Venulijskega cesarstva sploh še niso poznali. Ideje, ki sem jih naučil mojim učencem, prvim Enjvirom.

Ta ista moč je tudi razlog zakaj, se me vsi, bližnji ali čisti neznanci, nerazložljivo bojijo, zakaj se nihče ne počuti udobno v moji prisotnosti in zakaj moja hči joka v mojih rokah.

Vse, kar sem zapisal, bi moralo umreti z mano, če se mi bo to zares kdaj pripetilo. Nihče ne bi smel kadarkoli ponavljati napisanega. To bi bilo vabljenje pogube nase in mogoče celo na cel svet. Ampak... Ponos in cenjenje znanja mi preprečujeta, da bi izzival pozabo mojih izkušenj.

Naj kdor bere prosim ne vzame to kot navodila, ampak kot svarilo, klic za pripravo na stike s drugim svetom, kjer sem celo jaz, takšen kot sem postal, le podgana, ki se skriva pod tlemi.

Zapisano na nebu

Dva dni po pristanku, dobrih deset dni pred koncem planeta, je občutek na njem še vedno ... nenavaden. Ne morem ga opisati drugače. Strah, ki nas je prežemal pred prvimi koraki, ki nas je zadrževal na ploščadi, nas prepričeval, da tal morda že zdaj ni več tam, nas še vedno spremlja. Šibkejši je, a ni izginil.

Dan začnemo že skoraj rutinsko. Nadenemo si skafandre (njihov vonj je približno tak, kot bi ga pričakovali od nečesa, v čemer smo prebili večino dveh dni) in se odpravimo iz pristajalnika. Na koncu ploščadi se za hip ustavimo. Nato stopimo naprej, previdno, še vedno nekoliko nezaupljivo, a naslednji koraki so lažji, in ko se končno lahko ozremo navzgor, se ne skafandra, ne vonja ne zavedamo več.

Planet se vrti počasi, do zdaj smo dosegli šele pozno popoldne. Nebo izgleda še povsem dolgočasno. Vseeno z očmi vrtamo vanj. Morda v upanju, da tam tudi kasneje ne bomo ničesar našli.

Kset in Emi se odpravita po vzorce, jaz obstojim na mestu. Zdi se mi, da me strah sam niti ne hromi toliko kot čakanje. V strahu je vedno nekaj negotovosti, nekaj upanja, mi pa tega razkošja nimamo. Sčasoma – ne vem, kako dolgo traja – se premagam in začnem hoditi. Blodim, tako kot prejšnja dva dneva, z mislimi, ujetimi v zanke, tako kot prejšnja dva dneva.

Mislim, da je mojima sopotnikoma lažje, da je njuna naloga preprostejša. S seboj morata odnesti vse, kar moreta. Lahko se osredotočita le na vzorce. A včasih na njunih obrazih vidim, kako se mučita, kako preigravata različne možnosti in kombinacije. Skoraj karkoli se lahko izkaže za pomembno, a za vsak vzorec, ki ga vzameta, morata tu pustiti toliko drugega, po kar se ne bo mogoče nikoli vrniti. Jaz vsaj te težave nimam. Morda se zato njima moja naloga zdi lažja.

S seboj moram vzeti tisto, česar ona ne moreta. Tisti del planeta, ki ga ne moreš naložiti v pristajalnik in odpeljati domov. *Doživljanje*, čeprav ta beseda še zdaleč ne opiše vsega.

Dosežem vrh vzpetine blizu pristajalnika in se ozrem nazaj. Oba sta zakopana v delo – Kset dobesedno –, vsak na svojem koncu. Počutim se, kot da nimam zares pravice biti tukaj, da tako ali tako ne morem ničesar narediti. Od zadušljivega pritiska neba nad sabo se sključim proti tlom. Potisne me navzdol po drugi strani vzpetine.

Kot ljudje in kot prebivalci Vesolja smo vajeni minljivosti. Vajeni smo je toliko, da jo privzamemo in pričakujemo. Nič ni večno. A kljub temu nam je minljivost včasih nepredstavljiva.

Minljivost nas samih in naših stvaritev sprejmemo. Minljivost pokrajine težje – razen seveda tisti s planetov z letnimi časi. Minljivost velike geografije, dolin, gora, porečij ... ta nam ni več oprijemljiva. Minljivost planeta? O njej lahko govorimo le v teoriji. V abstraktnih številkah.

Pa vendar bodo tla, na katerih sedim, ko zapisujem te besede, izginila pred besedami. Pred napravo, na katero jih zapisujem. Pred mano. Nihče od nas ni spregovoril o tem, a gotovo nam vsem usmerja misli – prek nas se je človeštvo prvič srečalo s planetom, katerega minljivost nam je neizogibno dojemljiva. S planetom, ki ga po našem odhodu ne bomo več mogli obiskati, ne ker bi izgubili spomin nanj ali tehnologijo, s katero bi ga lahko dosegli, temveč ker se bomo lahko kvečjemu vrnili sem in rekli: »Tu je planet bil.«

Kaj bi storili vi? Če bi vedeli, da so planetu, na katerem stojite, šteti – dobesedno – dnevi, kaj bi naredili, da bi ohranili spomin nanj? Da bi spomin vzbudili v tistih, ki planeta nikoli niso videli, ki nikoli niso niti vedeli zanj?

Nič se ne zdi dovolj dobro. Vsak predlog, ki se mi rodi, se zdi ali premalo ali preveč oprijemljiv. Včasih celo oboje hkrati. Morda še najboljša ideja bi bilo en skafander obdržati neočiščen. Prah, ki se na njih nabira, je edini del planeta, ki bo čez nekaj tednov še obstajal, ne da bi ga mi za to izrecno izbrali.

Ko se spuščam po pobočju, me spet prevzame občutek časa, ki neustavljivo teče skozme in okoli mene. Neslišno tiktakanje postaja vse glasnejše in zdi se mi, da mi planet polzi med prsti kakor pesek. Zazrem se proti obzorju.

Neka druga odprava, stoletja pred našo, je obiskala planet, kjer se je čez velik del neba raztezala bližnja meglica. Pisali so, kako se je zdelo, da so zvezde izginile, kako jih niso videli, četudi so zrl naravnost vanje, ker je meglica tako zavladata pozornosti. Še zdaj je ponekod v rabi fraza »Kot zvezde na Megličnici«, če se kaj zdi nepomembno v primerjavi z nečim bolj opaznim.

Mi ne vidimo zvezd. In tega, kar jih zasenči, sploh še ni na nebu.

Druga ekipa ga vidi že od začetka. Pravijo, da ne morejo opisati občutka. Črtast krog na nebu je, tak kot ga eden od njih na domači luni vidi vsak dan, a hkrati se zdi grozeč, kot da je že zdaj veliko bližje. Vedno večji postaja, očem še mnogo bolj kot instrumentom. Gledati vanj je kot gledati v ogenj, vsega te prevzame. Pod njim se še skalovje zdi mehko.

Iz zamišljenosti me zdrami Ksetin krik. Tako glasen je, da sproži alarm v sistemu za komunikacijo. Ne spomnim se, da bi bilo kdaj v kakšnem zvoku toliko navdušenja. Takoj za vzklikom zavpije. Besed ne razločim, a pomen je vseeno jasen: »Pridita sem!«

Stečem. Večkrat mi zdrsne, a se tega niti ne zavem.

Ko pritečem do Kset, je Emi že pri njej. Oba strmita v kamen, ki ga geologinja drži v rokah. Del kamna je odbrušen, da je mogoče videti tanke plasti malo pod površino. Na tleh ob Kset stoji prenosni analizator – večina tega, kar je na zaslonu, mi ne pove ničesar, a dovolj je že veliko obvestilo na sredini:

Verjeten biološki izvor

(≥99,7 %)

Za trenutek ju pogledam, nato pa se vsi trije usklajeno ozremo navzgor in zagledamo nebo. Prej smo ga res kdaj opazovali, a tokrat ga prvič *vidimo*, zroč ne skozi oči in vizirje ali teleskope, temveč skozi misli, skozi bitja, ki so morda nekoč že zrla vanj, čeprav je bil planet ob našem prihodu po vseh podatkih že davno mrtev. Zdi se, da se je resničnost prerazporedila okoli nas. Skafandri, ki naj bi nas ščitili pred planetom in planet pred nami, izginejo, prav tako tla pod nami. Hkrati planet sam postane resničnejši, trdnejši, bolj prisoten. Z njim prisotnejša postane tudi razdalja, ki smo jo prepotovali, da smo prišli sem,

in ki jo bomo morali prepotovati, da se bomo vrnili domov. Prej se je dom zdel oddaljen, a dosegljiv, planet pa blizu, a odmaknjen – zdaj obstajata le planet in nebo nad njim. In na nebu črtast krog, čeprav ga tam še ni.

Zvezd ne vidimo. Zbledele so. Kakor na Megličnici.

Le kaj bi si mislilo tukajšnje življenje, če bi pogledalo navzgor in videlo, kar vidimo mi.

Čez nekaj ur nehamo s poskušanjem, da bi se vrnili k delu, in se odpravimo v pristajalnik. Nihče ne zaspi. Ne vem, kako čas prebijeta sopotnika, a ugibam, da podobno kot jaz prvo polovico: strmeč v steno, izgubljena v mislih. Moje misli me sčasoma odpeljejo drugam. Iz arhiva na matični ladji si prenesem ustrezne posnetke in se zatopim v prve korake ljudi na planetih, ki jih človeštvo predtem še ni obiskalo.

Po »počitku« izjemoma ostanemo na isti lokaciji. Dan na planetu se počasi začenja prevešati v noč. Ne čutimo utrujenosti, ali pa se je vsaj ne zavedamo. Kset in Emi se odpravita po vzorce, jaz pa tudi, na svoj način.

Zdaj se vse zdi tako preprosto. Izbrskam opremo za zajemanje izkustvenih posnetkov in jo odvečem na vrh ene od bližnjih vzpetin, s katere je pogled še najbolj podoben tistemu dan prej. Pokrajina v okolici je nezanimiva, pristajalnik se ob pravi postavitvi ravno skrije za kup kamenja. Ničesar ni, kar bi motilo pogled na nebo ali od njega odvrčalo pozornost. Izključim vse zaznave razen vidne. Zvoki izginejo, tako kot takrat, še tla je komaj čutiti. Začnem zajem.

Skoraj vsi, ki so na kakšnem planetu ali luni pustili prve človeške odtise, vključno z nami, so že po prvih nekaj korakih svoj pogled uprli navzgor in obstali. Se zazrli v človeštvu novo nebo, popolnoma očarani.

Do naslednjega počitka na enak način naredim še dve sliki. Ne vem, ali bodo drugim vzbudile enake občutke, kot jih tu doživljamo mi. Ali bo krog res spremenil nebo, tudi ko ga ne bo na njem, ali se bo res ob vsakem pogledu zdel večji, še bolj kot se je vmes v resnici povečal. Najbrž ne. Skoraj zagotovo ne. A od tu ne morem prinesiti ničesar, kar bi bolje vzbudilo spomin na ta planet. Glede na ves prazen prostor med nebesnimi telesi bi moralo biti to, kar se mu bo zgodilo, nemogoče. Pa vendar se mu, ko pišem te besede, neustavljivo

bliža klateški planet, tisočkrat večji, prost vezi na zvezdo, ki je vse do zdaj blodil po praznem Vesolju. Črtasti krog, ki ga vidimo, tudi ko ga ne. Kot so nam rekli na pripravi pred odpravo: »Dovolj velik asteroid lahko uniči vse življenje na planetu, a planet, čeprav opraskan, se vrti naprej. Kar se bo zgodilo tu, bo uničilo vse. Ostal bo kvečjemu drobir.«

Najtežja stvar pri slikanju je najti pravo lokacijo. Kraj, kjer okolica zbledi in vso zavest prepusti nebu. Slikam ne dodajam časovnih oznak, opremim jih le z imenom planeta in zaporedno številko. Trudim se, da jih ne naredim preveč.

Morda bodo navdihnile druge, podobne. Upam na to. Nebo nam pomeni več kot se zavedamo.

Tu je planet bil velja za enega pomembnejših zgodovinskih zapisov. Je edino besedilo, shranjeno v nebesnicah oz. knjižnicah neba – zbirkah slik, ustvarjenih na način, ki ga besedilo opisuje, in ki prikazujejo nebo vsakega nebesnega telesa, ki ga je človeštvo obiskalo.

Svetilnik

»Polkrožno obrnite.«

Navodilo, ki je prihajalo iz mobilnika, je ignoriral in odpil še zadnji požirek poceni energijske pijače. Skoraj je že bil na cilju, do tja pa je vodila samo ena pot, z obeh strani obdana s kamnito ograjo. Za njo je občasno zagledal črede ovac, za katere mu ni bilo jasno, kaj pravzaprav žvečijo v tej pustinji.

»Polkrožno obrnite!« Zazdelo se mu je, da je v glasu nevidne sopotnice začutil nepotrpežljivost, a jo je brez težav pripisal sebi. Vožnja se mu je vlekla, vse odkar je pred kakšno uro na križišču zavil proti rtu. Zvok na telefonu je z eno potezo utišal, z drugo pa do konca navil gumb za glasnost na prenosnem radiu. Glasno hreščanje ga je prekinilo, ko je ravno začel tuliti o neki drugi cesti proti peklu. Kako nesramno. Na tem pozabljenem koncu polotoka je računal vsaj na radijski signal. Brez uspeha je šaril po gumbih.

»Polkrožno obrni tako zdaj!«

Kdo drug bi si drznil pomisliti, da ga je glas tokrat nagovoril iz zvočnikov malega tranzistorja, a on je vedel, da je kaj takega pač nemogoče. Pomel si je oči. Malo svežega zraka mu ne bi škodilo. Poskušal je zavrteti ročko, ki bi spustila šipo, pa mu je ostala v roki. Luknje na cesti, ki je začela vse bolj spominjati na kolovoz, so ga prisilile, da je moral trdneje prijeti za volan.

Ko je čez nekaj minut zaloputnil vrata službenega kombija, je vanj butnil hrup vetra in valov. Stopil je do roba pečine in se zazrl v jezero morje, ki je skale pod njim že tisočletja poskušalo narediti za svoje. Ob naslednjem sunku, ki mu je zamajal ravnotežje, je stopil nekaj korakov nazaj. Edino razumno, bi rekel, če bi ga kdo kaj vprašal. Ni se bal višine, a po padcu tukaj dol ga še njegova mati ne bi prepoznala. Na njegovi levi so sivo nebo prebadali beli zidovi svetilnika. Bil je ogromen, večji in starejši od vseh, v katerih je delal doslej.

Vedel je, da si dvigala ne more obetati in prav nič se ni veselil vlačanja opreme po zavitih stopnicah. Idejo, da bi mu pri tem lahko kdo pomagal, je pokopal takoj, ko je zagledal bližajočo se postavo. Po poti, skriti med tršatim grmičevjem, je sicer hodila hitro, a si je pri tem pomagala s palico. Starec je s pozdravom uspel preglasiti naslednji sunek vetra in v nepotrpežljivem baritonu je prepoznal glas, ki je pred dnevi naročil servis luči v svetilniku. Ko je raztovarjal opremo iz kombija, ga je starec preganjal. Da se bliža dež in da trga v nogi, pa da se mu mudi na večerjo in v naslanjač ob ognjišče, v njegovo kočo, tam dol na drugi strani rta. Zvečer bo preutrujen, da bi se vračal na vrh klifa, zato mu bo samo odklenil in ko bo končal z delom, naj le zapahne vrata. Tudi prav, si je mislil, ko je, kar tako iz navade, zaklepal kombi. Tale monolog ga je začel utrujati.

Kot bi starec začutil naraščajočo nejevoljo, je starec sredi stavka utihnil in zakorakal proti svetilniku. Oprtan s težkima torbama je komajda uspel loviti njegov korak in ni upal umakniti pogleda s poti. Prepletale so jo korenine in klicale po poškodbi gležnja, ki si je v tem trenutku res ni mogel privoščiti. Bil je sicer prepričan, da njegov spremljevalec ne bi niti trenil, če bi moral oskrbeti odprti zlom. Ozrl se je proti njemu in prisegel bi, da se je tatu morske kače, ki se je ovijal okoli starčevega vratu in izginjal nekam pod srajco, premaknil. Pomežiknil je.

Čez nekaj korakov sta že stala pred vrati. Starimi in lesenimi. Tu in tam prebiti z žebli. Tudi kakšno vrezano besedo bi se dalo prebrati, pa slediti nečemu, kar bi morda lahko bili jarki lesnih črvov. Vrata pač. Če ne bi starec toliko časa mencal na pragu, jim nikoli ne bi namenil toliko pozornosti. Vsekakor bi jim bilo treba naoljiti škripajoče tečaje, je razmišljal, ko je težka vrata moral odpahnuti kar sam.

Ko se je končno znašel v mraku sobe, si je oddahnil. Sedaj je bil na svojem terenu. Poiskal je stikalo in se zarežal, ko so se je stara žarnica brez ugovaranja zasvetila. Prostor je bil skromno opremljen in ne preveč snažen. Starega je hotel še nekaj vprašati, a je ta že izginil.

Popokal je členke in iz torbe potegnil prenosni radio, ki mu je sedaj uspelo uloviti neko radijsko postajo. Našel je vrata na stopnišče, ki se je vilo več nadstropij v nebo, in otovorjen s škatlo se je lotil vzpona. Nekje

pri prvem podestu je radijska napovedovalka poslušalce vprašala, ali verjamejo v zgodbe o duhovih. Da ima podobno barvo glasu kot gospa iz navigacijskega programa, se mu je zazdelo.

Ko je v preznojeni majici pomolil glavo skozi loputo najvišjega podesta svetilnika, je komajda lovil sapo, v ušesih pa mu je bobnel nezdravi ritem srca. Še nikoli ni bi tako visoko nad oceanom in še nikoli ni videl črnine, ki bi z večjo verjetnostjo napovedovala nevihto. Nebo je razparala strela in svetloba šibke žarnice je zatrepetala. Glasen pok ga je prestrašil bolj, kot bi upal priznati na glas. Že je pomislil, da je grom na tako odprtem slišati drugače, ko je za sabo zagledal prevrnjeno mizo. Ni se spomnil, da bi jo videl tako blizu lopute, a je očitno brcnil vanjo, ko se je rinil na podest. Postavil jo je pokonci, nanjo odložil mali radio in iz torbe začel raztovarjati orodje. Oddahnil si je, ko je iz nje potegnil tudi navodila za montažo svetilke. Med prelistavanjem strani mu je okoli ušes zavil hladen piš. Razgledal se je prostoru, da bi zadelal špranje, a jih ni našel. Radio je medtem ponovno izgubil voljo do življenja in se vrnil k belemu šumu. Izključil ga je in knjižico z navodili pobral s tal. Ni mu bilo podobno, da bi bil tako nereden in zjezilo ga je. Pa kaj, zdelan je od vožnje, ta prekleta luč, ki je začela utripati, bo gotovo priklicala migreno, pa še slutnja, da ga nekdo opazuje, ga je obšla. Najbrž je bil samo galeb, ki je pod nadstreškom iskal zavetje pred nevihto. Res ga ni dajala preganjavica.

V daljavi je veter vse hitreje gnal nevihtne oblake, kot da nekam zamujajo, in pena na valovih ga je spomnila na njegovo jutranjo kavo z mlekom. Pomislil je na igro iz otroštva in v vzorcih pene začel iskati znane oblike. Našel je drevo, pa sosedovega psa in fris svojega tečnega šefa, ki ga je spomnil, da je pred njim še nekaj ur dela. V žep je segel po nož, da bi prerezal trak na škatlji, a se je zataknil ob hlačni šiv in se odkotalil na drugo stran prostora. Ustavil se je tik pred nosilcem, ki je najbrž še pred kakim desetletjem varoval staromodno oljno svetilko, edino luč ladjam pred čermi na koncu rta. Preprosta kompozicija je bila nenavadno topla in pod njegovimi prsti je zavibrirala kot napeta struna. Izpustil jo je, kot bi ga nekaj pičilo, in odskočil, ko je trenutek zatem razneslo žarnico.

Izbrani venček kletvic je ustavilo ščemenje v prstih, ki se je širilo po dlani, podlahteh in nato po celem telesu, vse do obraza, ki ga je tako silno skelel, da bi kožo najraje kar slekel. Hotel se je popraskati, pa mu je to preprečila nevidna sila. Lahko je le dovolj premaknil glavo, da je v šipi poiskal svoj odsev. Strmel je v obrvi, ki so postajale vse bolj košate, in v morsko kačo, ki se je sedaj brez dvoma premikala po njegovem vratu. Gledal je, kako so se brazgotinaste roke proti njegovi volji dvignile in kako so prsti uščipnili v kljukast nos, ki se je širil in postajal prevelik za njegovo obličje; vlekli so ga za ušesa in mu na silo privzdigovali veke. Obraz v odsevu se je zarežal in pod sivimi brki je ujel odblesk zlatega zoba. Vanj je butnil vonj po ribah in v ustih je začutil okus po gnijoči morski travi. V glavi mu je šumelo vse glasneje in pritisk na bobniče je bil tako hud, da ga zapustila še zadnja misel.

Nenadoma se je svet umiril. Njegovo telo ni imelo teže in kot v počasnem posnetku je opazoval mehurčke zraka, ki so mu uhajali iz pljuč in se dvigovali proti gladini. Tam je o obstoju njegove ljube Morske kače pričalo le še nekaj desk in eno od jader. Kot duh je lebdelo v temnem morju in mu zastrlo pogled na mesečino, ki se je prebijala skozi ostanke nevihte.

Stresel se je. Nihče se ni rad spominjal svojega konca, a ni ga slabega občutka, ki ga ne bi mogel odgnati spomin na poljub s kako še posebej predrzno sireno. Nekaj res dobrih let je za njim, še boljših tisoč jih prihaja. Nove mišice pod starimi brazgotinami so mlade in močne, je ugotavljal, ko je preskakoval po tri stopnice hkrati.

Ustavil je pred vrati. Pobožal je lesene deske, s katerih je nekoč rjul na posadko. S prsti je sledil ožganinam, ki so jih na ladijskem podu pustile strupene lovke orjaškega lignja. Ko je še imel dušo, ga je ta zaskalela ob vsaki poškodbi trijambornice.

A nič več. Končno lahko temu enkrat za vselej naredi konec. Ob svetlobi naslednje strele je poiskal zapah in ob zvoku groma od znotraj zapahnil vrata. Nihče več ne bo šaril po njegovem domu.

Škrlatno sonce je utočilo v obzorju in noč se je z dolgimi kremplji začela vleči po deželi. Muhe so lazile po grmadi pasjih trupel. Temne, debele in kosmate so si drgnile nožice. Ne hlevi in ne vrtovi, sredi mesta je bila njihova gostija, brenčanje njihova glasba, temna in svetla dlaka njihovo plesišče. Pile so iz potočkov krvi, ki so kapljali med zevajočimi čekani dol po pordelih jezikih. V steklenih, praznih zrklih so se odsevali temni večerni oblaki.

Nenavadna tišina je visela nad celim mestom. Vonjave po začimbah in ribah in grozi so bile dovolj močne, da si jih lahko okusil, jih začutil kot pekoče draženje globoko v grlu. Okoli vogalov hiš je šepetal vetrč, ki je s seboj prinesel vonj po soli in algah. Pregarjal je morečo zatohlost, ki je obljubljala dež, in se podrgnil ob kamnite zidove mestne hiše, edine zgradbe, ki ni bila sezidana iz rdečega lesa. Za trenutek se je ujel v velike železne kroge, na katerih je po pročelju mestne hiše visel prapor, in šepet se je sprevrgel v dolg, mučen krik. Prapor je zaplapolal.

Ake je plaval, še preden je shodil, in to ne zato, ker bi ga kaj prej kot druge vrgli v morje. Ko je postalo jasno, da bo Ake potreboval več božje pomoči kot ostali, ga je oče začel jemati s seboj na stolpič na molitev. Pokazal mu je, kako se pokloni, kako vdihne prasketajočo mešanico, ki je širila dim v nebo. Spomnil se je občutka težkih kapelj, ki so mu drsele po obrazu, ko ju je med molitvijo dobila poletna nevihta, in kako je nagnil glavo in pustil, da mu nebesna voda kaplja v usta.

Ake je imel dve levi roki in dve levi nogi in par ostrih, bistrh oči. Naj je bila to božja pomoč ali ne, v življenju se je znašel. Čolni, ki jih je stesal z brati, so pluli hitreje in dlje. Miril je prepire, razčiščal stare zamere in ravnal zlomljene kosti. Tako ni bilo čudno, da so poslali ponj, ko se je na obali znašel tujec z barvitimi zobmi in temnimi očmi. Nihče ni vedel, kako je prišel tja. Nihče ni vedel, kdo je in od kje se je znašel – groza jih je popadla ob misli, da je tujec zapustil svoje korenine in odtaval. Bogovi so prekleli popotnike. Tujec se je veliko smejal – kazal je zobe, kot ranjena žival. Ake mu je pokazal, naj gre, in je šel.

Ake je imel hčerko, ki mu je bila nadvse podobna, dve levi nogi in skrivljeni komolci. Ko se je smejala, ji je manjkalo en zob. Tudi dekleta, ki ga je Ake opazoval, se je smejala. Ni videl njenega obraza, vendar je videl, kako se ji tresejo ramena, kako maha z rokami. Obraz je imela skrit z belo masko z dvema velikima, rdečima očesoma. Ust ni bilo narisanih. Ake ji je sledil s pogledom. Gledal je, kako se je mastila s sadeži in preganjala mačko. Gledal je, kako se je kopala, kako je tekala po mestu in se spotaknila ob žensko, ki je bila privezana ob prapor. Gledal je, kako se je pobrala in stekla naprej.

Prišli so ponoči, ko je mesto spalo. Samo Ake je bil buden, ko je v globokem predklonu molil na stolpiču. Njegova hčerka je sople in v spanju je spuščala boleče, grlene zvoke. Zato je molil, dokler mu niso otrpnile noge in se mu je vrtelo pred očmi. Skozi otopelost in tiho prasketanje mešanice skorajda ni slišal korakov. Bili so težki in počasni, ko so se bližali po strmih stopnišču stolpiča. Bum. Bum. Srce mu je hitreje bilo. Lahko bi bil someščan, toda kepa v grlu in nenadna slabost sta mu povedali, da se bliža nekaj pošastnega. Zagrabila ga je nenadna sunkovita sila, da bi pobegnil stran, da bi skočil v smrt, da mu le ne bi bilo treba videti, kaj prihaja.

Skozi luknjo v tleh se je dvignila postava. Njen obraz je bil zakrit z belo masko, ki se je v soju mešanice obarvala rdeče, in iz nje sta bolščali ogromni zlati očesi. Ake je stal zmrznjen na mestu. Počasi je dvignil roke in nakazal ribiški znak za mir, in tedaj je vedel, da se postava smeji. Spomnil se je tujca, ki je kazal barvite zobe, kot žival, preden ugrizne. Tisti tujec je bil grotesken v svoji drugačnosti, kot riba, ki ima dve glavi. Tujec v maski je bil slabši. Bil je kot senca, ki zastre sonce, kot zemlja, ki se strese v svoji jezi. Ake bi mu lahko povedal, da je preklet, ker je izdal svoje korenine, da je preklet, ker si je

zakril obraz, toda jezik mu je mrtev obležal. Povedal bi mu lahko, da je preklet vsak, ki prelije tujo kri – zato je stal, s prekrižanimi rokami, s prsti, ki so se mu zarinili v kožo in mišice in kosti, in gledal udarec, kako prihaja.

Ležal je v temi, obdan z orjaškimi božanstvi, ki so plesala, dokler jih ni zajel ogenj. S krikom se je prebudil, zmeden, s topo bolečino, ki mu je odmevala v glavi. Njegov vrat je bila trda boleča gmota in na roke mu je zanašalo žerjavico iz mešanice, pod katero je slonel. Roki je imel zvezani ob ograjo, kamor je padel, in noge ob ograjo na nasprotni strani v širokem razkoraku. Med lesenimi deskami je videl mesto, in želel si je, da ga ne bi. Lahko je videl ljudi, ki so bili zvezani. Ni videl svoje družine, videl pa je svojo hišo – in zamaskirane postave, ki so jo praznile. Odnášali so ribe v soli, sadeže, skrinje s slaščicami, toda vse, kar je Ake lahko vohal, je bila njegova koža, ki se je počasi cvrla.

Srce mu je zastalo, ko je videl dolgo rdečo sled, ki se je vila od vhodnih vrat, in ko ji je sledil z očmi, je naletel na gomilo psov. Ake je imel majhno psičko, ki mu je bila nadvse ljuba. Bila je bistra in vdana, z velikimi, prosečimi očmi. Videl jo je na grmadi in videl je, kako se ji veter igra z uhlji, kot da je bila še živa. Čutil je pekočo tekočino, ki se mu je dvignila v želodcu in je bruhal v svoje naročje, ker je čutil olajšanje, da je bila po ulicah polita le pasja kri. Solze jeze, sramu in žalosti so mu stopile v oči.

Takrat je zagledal deklico s peščenimi lasmi in rdečimi očmi na maski. Strmel je vanjo z neko lakoto, ki ni vedel, da jo je premogel, s sovraštvom, ki ga je žgalo bolj kot žerjavica. Preklet je vsak nedolžen gib, vsako otroško kretnjo, ki je zaničevala njegovo trpljenje. Če bi opečene roke le zmogle strgati vezi, bi planil nadnjo in jo zagrabil za vrat. Naj vsi tujci v maskah vidijo, da je preklet z njimi. Naj zastanejo s svojim vražjim početjem! Ni jih razumel. Ni vedel, kaj delajo, ni vedel, zakaj. Oh, in kako ga je grabila groza, ko se je vedno bolj zavedal, da ne bodo zgolj odšli. Medlo se mu je pred očmi – njihove maske so dobile usta, ki so bila široko odprta in polna barvitih zob.

Molil je molitev za molitvijo in hkrati je gorel, sama duša ga je žgala z močjo čustev, ki jih še nikoli ni izkusil. Temna, temna čustva.

Sence so se priplazile čez njegovo telo in počasi požrle mesto. S seboj so prinesle občutek nemoči in obupa. Meščani, ki so se še mučili z vezmi, so nepremično obviseli. Njihove oči so bile prazne in kot mrtvi psi so strmeli v daljavo.

Pa vendar najhujše še ni prišlo. Ake jih je v soju bakel videl na obali. Otroke, ki so se igrali – deček v črnem, ki je lovil sovrstnike med nogami odraslih. Smejali so se, ti otroci. In Ake je vedel, kaj njihova igra predstavlja. Preklet je bil tisti, ki je preli tujo kri, in smrtno preklet tisti, ki je končal drugo življenje. Iz telesa umrlega se je, še preden je kri prenehala kapljati, vzdignila senca in s seboj v smrt potegnila tega, ki je nosil obraz morilca. In tedaj je Aka spreletelo, zakaj tujci nosijo maske, in mraz se mu je zagrizel globoko v kosti. Mrzilo ga je spoznanje, da bo umrl, da bodo vsi umrli, in da bodo njihove sence tavale v večnem iskanju neznanih obrazov. In hkrati ga je žgalo, da je sopal, spoznanje, da je smrt mnogih postala igra za te otroke, te nedolžne morilce, ki so se prekleli s svojo naivnostjo.

Tujci so zakorakali v morje, kjer so postali in se obrnili, kot zid belih mask in velikih očes. Dva tujca sta tekla čez mesto, v roki vsakega bakla. In za njima so šli plameni, kot val, ki se je vzdignil proti morju in vabil lesene hiške v svoj objem. Ogenj je rjovel, toda Ake ni slišal ničesar. Mesto je bilo zanj tiho. Obzorje se je zabrisalo in svet je posivel. Zvezani meščani pod stolpičem so se zvijali, tresel jih je kašelj. Nekateri, tisti, ki so imeli srečo, so obmirovali. In nato je prišel val. In zadnji trenutek, preden je rdeča smrt pogoltnila stolpič, je Ake v daljavi zagledal orjaška božanstva, ki so plesala, in med njimi, na plaži, je deklici za trenutek zdrsnila maska iz potnega čela.

In potem je začel kričati.

Mala deklica je stala na obali in opazovala ogenj, ki je požiral mesto.

Morda je postala, ker jo je začaral čudoviti ples plamenov in dima. Morda se ni bila pripravljena posloviti od vznemirljivega dneva, od dogodivščin in iger s prijatelji. Morda ne.

Morda bi bilo drugače, če bi stala v hladnem, mirnem morju z ostalimi. Morda ne.

Iz peska tik pred njo je, tiho kot smrt, vstala ena sama senca.

Valovi resnice

Mogočen val modrine je pljusnil čez pečino in jo kot pajčevina ovil s peno. Voda je počasi, a vztrajno lezla nazaj skupaj, stran od kopnega. Nekaj pa je le ostalo tam in se začelo izgubljati v velikih in majhnih razpokah, med kamenčki in skalami, z željo doseči Materino najgloblje, krvavo goreče srce. Čez razburkano morje je zavel hladen piš, ki se je na svoji poti do kopnega spremenil v burjo. Divjala je nad obalo, se izgubljala med drevjem in ko si že mislil, da je ni več, zadala udarec med vasicami. Zrak je postajal gost, težak in zadušljiv, nad kopnim pa so, tako kot voda, skupaj lezli vedno temnejši oblaki. Takrat je zabobnelo. Še nekaj trenutkov nazaj je na nebu gospodovala sinjina, zdaj pa mu je kraljevala črnina. Nebo, ki je postalo platno za kontrastno belino strel, se je raztreščilo na nešteto črepinj, ki so drvele naravnost proti Materi, in se z njimi preslikalo na zemljo ter iz nje ustvarilo zvezde prsti, različnih oblik in velikosti. Valovito morje je te otroke celine odpeljalo daleč stran, ustvarjati svet, za hrbtom pa z nežnim božanjem tolažilo njihovo Mati, celino. Groba mivka obal sestre Zemlje in suha glina njenih gozdov sta se začeli mešati in mehčati ob dotikih sestre Vode ter segati v topel objem bratu Zraku. Iz žalovanja za tistim, kar je bilo prej, se je rodilo nekaj novega, nekaj čudovitega, ob poljubu brata Ognja pa je to nekaj postalo resnično. Bolečina, pomešana s strahom, sramom in z jezo, je iz njih privabila vrtinec čustev, ki se je počasi, kot pesek v peščeni uri, začel razblinjati. Tam, kjer so se sestre in brata združili, so sedaj stala nova bitja, varuhi Matere celine. Prva je k njim segla sestra Zemlja in vsakega, ki se ga je dotaknila, obarvala v barve prsti in gozda. Naslednji je po njih segel brat Ogenj ter v njih naselil moč, voljo in goreče srce. Sledila je sestra Voda, ki jim je podarila prilagodljivost in vzdržljivost, nazadnje pa je nastopil brat Zrak ter jih obdaril s krili in vztrajnostjo.

Ni pomembno, koliko študij, zvitkov ali knjig sem prebrala, zgodba o nastanku našega sveta je bila povsod enaka; Voda in Zrak sta zahrbtno napadla Zemljo in napočila je dolga vojna, ki se je končala z zmagoslavjem Zemlje in Ognja ter izgnanstvom Vode in Zraka. Iz globoke bolečine so se v objemu zmagovalcev rodili glinenci, del njih obdarjen z darovi enega in del z darovi drugega, ki še vedno varujejo Mati pred pošastmi, ustvarjenimi izpod taktirke Zraka in Vode.

Zakaj je torej ta zgodba drugačna?

*

"Ej, glej, kje hodiš!" je, med zalivanjem rož, za mano zatulila starejša gospa, ko sem hitela po glavni ulici. Zadrta se je še nekaj o neotesani mladini, a sem takrat že zavila na drugo cesto. Ubirala sem zapuščene ulice, ki so se vile daleč stran od gnusnih pogledov glinencev. Z desno roko sem močno prijela torbo na svoji rami, kot bi bila skala na vrhu prepada, s katerega visim. Tako nekako sem se tudi počutila.

Še nekaj trenutkov nazaj je bila to čisto navadna torba, sedaj pa je v sebi shranjevala edino stvar, ki je dokazovala, da naša ljudstva morda niso bila vedno sprta. Še tesneje sem se je oprijela, s strahom pred tem, kar me čaka na dnu prepada, in hitreje stekla proti domu.

Mesto se je prebujalo v sončno jutro, v meni pa je divjala nevihta. Nisem vedela, ali bi morala zvitek vrniti, ga uničiti ali shraniti, da ga ne bi uničil kdo drug. Noge so se premikale hitreje od mojih misli, me vodile proti domu, mimo njega, proti previsu. Ustavila sem se tam, s prsti čez rob previsa ter zrla v daljavo, morje ob vznožju pa je mirno valovalo. Veter je nežno božal moj obraz in mi brisal pobegle solze. Moj pogled se je ustavil na enem od bližnjih otokov, ki je od tu spominjal na peščeni grad, ki ga je ravno zalil mogočen val. Zaprla sem oči in za vekami se mi je odvrtela zgodba, ki sem jo prebrala v soju zarje. ... *otroke celine odpeljalo daleč stran...* mi je odzvanjalo v glavi, ko sem s tresočimi rokami segla po zvitku.

*

Veja pod mojimi nogami se je upogibala pod nevarnim kotom, a mi ni preostalo drugega, kot da ostanem tam. Zamudil sem trenutek, ko toplo sonce zlomi hlad noči, v katerem bi še lahko pobegnil domov. Skoraj sem že razprl svoja krila, ko sem zaslišal hiter tek globoko pod svojimi nogami. Odločil sem se počakati, saj na koncu njene poti ni bilo drugega kot prepad, njeni divji ognjeni lasje pa so mi zagotovili, da skok z njega ne bo razkril kril ali škrge.

Na moje presenečenje se je ustavila nevarno blizu navidezni črti, ki loči naš svet od njihovega. Če bi malo priprl oči, bi skoraj lahko rekel, da na tej črti lebdi. V rahli burji so valovali njeni plameni, svobodni kot morje pod njenimi nogami, in njena pozlačena roka je bila iztegnjena daleč proti obzorju. Zabavno je bilo razmišljati, kako blizu padcu je bila... ko sem se zdrnil in zavedal, da je temu preblizu.

Tihoma sem se spustil iz svojega skrivališča in krila skril pod ogrinjalo. Veliko črno kapuco sem potegnil daleč čez svojo glavo in se s previdnimi, vendar hitrimi koraki odpravil proti njej. Le še nekaj korakov naju je ločevalo, ko se je premaknila še nekoliko bližje robu. Z iztegnjenimi rokami sem jo potegnil proti celini, njeno telo, lahko kot oblak, je skupaj z mano poletelo po tleh. Po nekaj globokih vdihih sem prišel k sebi in odprl oči. Zazrl sem se v par prestrašenih, čokoladnih oči. V mojem prijemu se je tresla in po licu ji je spolzelo nekaj solz. Ni se upirala ali poskušala vstati, moj prijem pa je počasi pojenjal. Nakar se je njen pogled izostril, solze so izhlapele in deležen sem bil brce v trebuh.

"Kaj delaš? Izpusti me takoj!" je poltiho zavpila, ko se je kobacala stran od mene. Pogledala je svoje tresoče roke in se panično začela ozirati okoli sebe. Počasi sem se pobral s tal ter že skoraj odkorakal, ko sem na tleh zagledal zvitek. Material ni bil značilen za celino, a zdelo se mi je, da sem ga nekoč že videl. Razvil sem ga in moje začudenje je postalo še večje.

"Hej! To ni tvoje," sem zaslišal, ko mi je zvitek skušala iztrgati iz rok. "Tvoje tudi ne. Kje si ga dobila?" sem rekel odločno in ga dvignil visoko nad glavo. S tresočo roko si je šla skozi lase. Videti je bilo, kot da ji za očmi šviga milijon misli, nobena izmed njih pa se ne more prebiti do jezika.

"Tudi prav, ga bom pa odnesel tja, kamor spada," rečem, da bi jo zvabil nazaj v ta trenutek. Končno preneha s svojo nenehno hojo po navidezni črti in me pogleda. "Saj te bodo ubili, če se pojaviš v našem mestu. Do knjižnice sploh ne boš prišel," se besede kot slap ulijejo iz nje. Njihovo mesto? Knjižnica? Očitno zvitka ni prebrala. "Vaše mesto? Vaša knjižnica? Zakaj bi šel tja, če zvitek pripada podmorju?" odgovorim ter ga previdno razvijem. "To je pečat podmorske knjižnice in tu je zapisano ime podmorskega raziskovalca, avtorja tega besedila." Obraz ji prebledi, kolena se ji zašibijo in kot porušen stolp kamnov se sesuje po tleh.

*

Počutila sem se, kot da bi se name zgrnil plaz. Svet okoli mene se je začel tresti in vse je postajalo megleno. Na mojih prsih je ležala ogromna skala; tista, ki sem se je prej oklepala za preživetje, mi sedaj ni pustila dihati. V tistem trenutku sem začutila trdo zemljo pod svojimi rokami in zaslišala oddaljene glasove, ki so vztrajno postajali glasnejši in bolj razčlovečeni. Nevidna sila se je ovila okoli mojega srca in sklenila pest. Naslednji umirajoči krik se je zaslišal iz mojih ust, temu pa je sledila črnina. Svet je skupaj z njo izginil. Glasovi so potihnili, pritisk je popustil in soočena sem bila z dejstvom, da je zgodba, ki je odločala o moji prihodnosti prihajala od sovražnika. Ukraden zvitek iz mojih rok, besede, ki sem jim prej verjela, so zdaj postale prazne. Kako sem lahko spregledala pečat? Kako sem lahko naivno verjela tem besedam?

Prste si tiščala k stvarjem, ki se te ne tičejo in so večje od tebe, sedaj pa te je strah? Želela si odgovore in izgubila vero v svoje prednike, sedaj pa se skrivaš pred posledicami svojih dejanj? Kdo misliš, da si? Vsako dejanje zahteva posledice in sprejetih odločitev ne moreš vzeti nazaj.

Leden hlad se je zarezal v moje kosti, glavo so mi polnimi glasovi umirajočih duš, hripavi od neuspešnih klicev po odrešitvi.

Če si želela seči po resnici, bi si morala nehati zatiskati oči. Vse, kar si iskala, si od nekdaj imela na dosegu roke, samo oči bi morala odpreti.

Čutila sem, kako se mi pod kožo tresejo kosti.

Vse smo naredili za vas, vam stvari položili pred nos pa jih še vedno niste videli. Spodletelo nam je.

Čutila sem, kako se spreminjam v prah.

In zato bomo poskusili znova.

Stala sem na peščeni obali in nežen piš vetra je pobožal moje lice. Stala sem na zemljini prelomnici in pod seboj gledala brbotajočo lavo. Stala sem na robu prepada, ko je morje nekje daleč spodaj mirno valovalo. Stala sem sredi mesta, visoko nad vrhovi smrek pa so se zbirali temni oblaki. Črnina neba je postala platno za belino strel in črepinje so začele padati proti meni.

Odpri oči.

Pegatka

»Teci! Teci, kolikor moreš, če želiš ostati na mestu!« je vpila kraljica in Neda, drobcena deklica, je tekla. Na vso moč ali celo več kot na vso moč. Sprva je delala dolge in odločne korake, potem pa se je spomnila besed svojega učitelja športne vzgoje, ki je govoril, da je s kratkimi koraki mogoče mnogo hitreje teči. Torej jih je skrajšala in povečala hitrost. Hiitela izmenično premikati roke in noge. Poparčkala je levo roko z desno nogo in obratno. Če je hotela ubežati skrbi o tem, kam jo to pelje, kaj se bo zgodilo, če ne bo zmogla, je morala misli peljati na sprehod drugam. Razmišljala je o prijateljicah, jih hvaležno pobožala, nato pa hitro pristala pri vseh ostalih, ki so jo zaradi dolgih skodranih oranžnih las zmerjali z lisico in bučo. Ko ji je mama naredila dva čopka, je bila čista Pika Nogavička. Še pege so bile Pikine. Rada je imela svoje pege, čeprav se je morala sama s sabo pogosto boriti z izbruhi sovraštva proti njim, ker je bila prav zaradi njih tako pogosto na udaru. »Pegatka, pegatka!« so razposajeno vpili fantje za njo in se cepali na trske za njenim hrbtom od smeha. Na jok ji je šlo in to jo je samo še bolj podžigalo v njeni jezi. *Kakšen usrane sem*, ji je pogosto preplavilo misli, ko se je tako počutila. In zdaj je mala rdečelasa pegasta Neda tekla. Na vso moč, na vse pretege. Na čelu se je počasi začela nabirati rosa od potu. Orošeno čelo tako postaja zbirališče kapljic, ki se kupčkajo, da bi klepetale. Moteče so, seveda. Neda občuti, kako se ji posamezni prameni frufruja lepijo v snope in se sprijeti pritrdijo na čelo. Pravkar je hotela z rokavom desne roke malo podrgniti po čelu, da bi odstranila neprijetno vlago, a ji je bilo težko to narediti takoj po nareku možganov, saj ni bilo preprosto izmakniti roko iz ritma zamahovanja. Ko pa je nesla roko proti čelu je začutila nekaj, kar doslej še ni izkusila. Iz levega lica se ji je odluščila pegica in se skotalila po tleh, hip za tem še ena, nato naslednja in naslednja in tako počasi in vztrajno vse po vrstnem redu. Takrat je Neda zavpila, se ustavila in se z obema rokama zgrabila za lica. *Nočem, da izginete, nočem! Moje ste, a me slišite?! Rada vas imam. Brez vas sploh nisem več jaz.* Tako je glasno tarnala Neda in že skoraj cmeravo nabirala šobico, pege pa so ena za drugo zapuščale njena lica in trkljale po tleh. Zanimivo, Neda je kljub temu tekla naprej. Ni si drznila se ponovno ustaviti. Hotela je ostati, kjer je bila in vsaj za to se je bilo treba potruditi.

»Hej, kam pa ti? A ne greš z nami?«

»Kam naj grem z vami? A v napad?«

»Ja, saj veš, da bomo združene dosegle več. Ne moreš se prebijati sama skozi vse to, kar na vseh koncih preži na ta svet.«

»Že, že, toda tudi vse združene ste premalo. To je preveliko delo, da bi ga lahko zmogle.«

Tisto jutro je bila tišina preglasna. To ni bila tišina spanja ali tišina čakanja. Bila je tišina odhajanja. Kot da bi nekdo odšel in odnesel ves zvok s seboj. Neda je potisnila obraz v blazino. Hotela je zapolniti praznino. Njena koža je bila izpraznjena kot knjižna stran brez črk. Ko se je s prsti od oči proti bradi spustila po obrazu, je čutila to strašno praznino. Manjkala so ji drobna vesolja in zvezde vmes. Nič več peg, ki so še včeraj šepetale vsaka svojo zgodbo. Kljub temu, da je bila vedno središče posmeha zaradi svojih peg in jih je pogosto iz dna duše sovražila, jih je v tem trenutku tudi nepredstavljivo pogrešala. Zdelo se ji je, da ni več ona, da niti nepopolna ne more biti brez njih. In babica, babica ji je dopovedovala, da so pege na njenih ličkih in nosku tako prikupne. In ko je Neda skoraj vreščala od jeze, ko je zanikala babičino trditev, ji je dodala še, da so pegice v bistvu zasidrane zvezde. Zdaj ji je torej ostalo temačno prazno nebo brez nebes. Zajokala je. In glavo potisnila še bolj globoko v blazino.

»No, kaj bomo torej?«

»Ja, ne vem. Moj oče je rekel, da nas je lahko bistveno več, če se povežemo z dežnimi kapljami ali s solzami. Potem pa nam morebiti bi uspelo nekako nekaj spremeniti.«

»Kaj pa bi me sploh spreminjale?«

»No, naš napad si, če sem odkrita, predstavljam tako, da v začetku zares napademo ali naskočimo določene ljudi, se prisesamo nanje in jim vbrizgamo prečiščenje. Izbirale bomo hudobne, krivične, nespoštljive, surove, pohlepne, krute, lažnive, zahrbtne, egoistične in kaj vem, kakšne vse še. Izsesamo jim ves gnoj. Do suhega in potem začnemo graditi od začetka.«

»Ampak, a se zavedate, kakšno delo je to? In kakšen bo rezultat? To bo stanje popolnega kaosa. Kaos pa nikogar ne more rešiti ali spremeniti na bolje ali popraviti. To bo popoln polom. V kaosu se še najbolj neotesana barbarska bitja izgubijo. Propadejo.«

»Glej, vsak red potrebuje za svoj obstoj tudi nekaj kaosa. Dajmo, vsaj poskusimo, pa bomo videle!«

»Tibor, teci! Hitro teci! Pomagaj mi, prosim te!« Lejla se je spustila ob postelji svojega očeta na tla, ga poskušala prijeti za roko, da bi ga umirila, in hkrati je na vse grlo vpila, da bi priklicala svojega moža, ki bi ji morda lahko pomagal.

Tibor je čisto mirno vstopil v spalnico ženinih staršev in stal za njenim hrbtom. Podoba na postelji je bila srhljiva. Njenega očeta je zvijalo, treslo. Oči so se obračale vsaka v svojo smer, telo je drgetajoče poskakovalo, kot bi hotelo delati salte. »Reševalce bom poklical,« je mirno rekel. »Po moje gre za epileptičen napad.«

»Z vašim očetom je vse v redu,« pove Lejli prijazen zdravnik. Naredili smo vse preiskave in izvidi so odlični. Morda malo neravnovesja v pritisku, a mislim, da je to zaradi stresa, ki mu ga povzroči merjenja krvnega tlaka, ki se ga bolno boji.«

»Oooo, kako dobro! Glej to! Glej to! Kot bi se spuščala po toboganu. Daj, pridi, no, kaj se ustavljaš!«

»Ma, ne moreš se ukvarjati s samimi neumnostmi. Sem raje poglej, koliko je tu dela! Cel tovarnjak nekega gnusa. Zato hlo smrdi od prastare navlake samega goljufanja. Glej, kako je tukaj sosedo ogoljufal za zemljo in tukaj, tukaj, glej to – priliznjeno je laskal neki ženski na položaju, jo osvajal kljub ženi, ki mu je med tem kuhala to, kar mu je bilo po vseči, dokler ona druga ni podlegla in je končala v postelji z njim. Pa to še ni konec, cel kup ljudi je odpustil povsem po krivem. In brez slabe vesti vse popoldneve zlival vase kozarčke žlahtnega do tiste mere, ko je doma za dokazovanje svojega ega, ženo lahko le še pretepel.«

»Dajmo ga! Tega je potrebno skrbno premikastiti! Naj ga boli, prekletega hinavca! Zribaj to črnino. Zdrigni vsa te celice hudodelstva.«

»Pomoč bomo potrebovale. Tu je preveč zatohle navlake. Preveč dela. Ne bomo zmogle same.«

»Ja, zakliči tja pod posteljo. Tam jih je še mnogo več. Naj nam pridejo pomagat!«

Med prašnimi nitmi in pozabljenimi kapljami nočnega joka so ležale še vedno okrogle, temno rjave, tople, rahlo utrujene pegice. Pomnožile so se z dežnimi kapljami ali s kapljami solz in kar gomazela je vojska majhnih pegastih vojščakov.

Druga četa se skoraj v slogu koračnice vzpenja po možatem telesu nekoga drugega. Ta na železniški postaji pravkar nekaj bere ali se vsaj dela tako, krepča se s požirki kavnice in smradi brke z dimom iz cigarete. V rokah drži telefon in zatopljeno bulji vanj. Zasvojen s stavami in igrami na srečo je izgubil domala celo premoženje. Pegice se mu naselijo na vrat, v usta, med oči in ga poskušajo znervirati do blaznosti. Moški ne kriči. Samo obstane. Tedaj pa se začne luščiti. Koža postane najprej povsem prosojna. Potem mu začno izpadati iz ust suhi listi. Nič več ne more besedičiti. Njegova podoba se zruši vase in na peronu stoji le še njegova senca.

»Zanima me, če bom padla skozi Zemljo in kako zabavno bi bilo, se znajti med ljudmi, ki hodijo z glavo navzdol,« je na drugem koncu navdušeno vpila nekdanja Nedina pegica prav iz srede njenega nosu.

Neda se zbudi v sobi, ki ni več soba. Stene so bleščeče in prozorne. Kot nekakšna ogledala. Okna ni več. Skozenj prodira čista bela svetloba, da boli. Njene dlani so prazne. Koža na hrbtni strani dlani pa porozna. Peg čisto zares ni več. Niti ene. Spomin na njih je pridušen kot dih pod vodo. Nekoč je z njimi govorila. Ponoči, ko ni mogla spati in je bila sama, so ji

pripovedovale stvari, ki jih nikoli nikomur niso upale povedati. O krivicah so ji pripovedovale. O tem, da ni narobe jokati, da ni narobe če nekaj boli. Le po krivici ni prav, da je bolečina.

V tem trenutku jo obdaja popolna tišina. Oglušujoča tišina. Prereže jo mehak zvok – kot bi bilo slišati korake po preprogah pepela. Vrata, ki jih ni, kot ni oken, se odpro. V izbo vstopi ženska z nasmehom, ki ji na ustnicah tiči kot prilepljena etiketa in vpraša Nedo: »Si pripravljena začeti z nova? Svobodna, brez starih misli in bremen?»

Ali Neda ve, da to pravzaprav ni svoboda? Pač pa neke vrste pozaba?

Bleda, prozorno prosojna deklica, Neda počasi pobira svojo zrušeno dušo, se vzravna in se sprašuje, ali bo v tem svetu še možno živeti.

Andrej Schütz

Kratka zgodba

»Nič, pojdiva naprej!«

Skoči z mize in obstoji na nogah ter se pretegne, z rokami iztegnjenimi nad glavo. Ledveni del hrbtenice zapoka, nato pa še vratna vretenca, ko glavo zamaje levo in desno. Roke spusti in si hkrati popravi črne lase.

»Greš ti po zemljevide?« vpraša sopotnik, ki prav tako skoči z mize in se postavi poleg.

»Ja, bom jaz,« odvrne in prestreže sopotnikov pogled, nato pa se zazre proti prodajalcu zemljevidov nedaleč stran.

»Potem pa kar,« povabi sopotnik in z roko pomahne proti stojnici. »To bo zanimivo videti,« se pridruži.

»Kaj?«

»Nič, nič, kar pojdi!«

»Mhm,« dvomljivo zabrunda, nakar zakoraka k zemljevidarju in pozdravi.

»##### malo, koliko zemljevidov hočeš?« vpraša slednji, ne meneč se za vljudnostni klepet.

»Deset,« ponovi. »Koliko pridejo?«

»Deset? To ## ne vem, če jih imam #####,« zmaje z glavo prodajalec. »Lahko ## jih dam ###več pet.«

Vzdihne in za trenutek obmolkne. Še vedno ne razume vsake besede, a na čebljajoči jezik sogovornikov se vztrajno navaja. Postaja domač, in to navkljub dejstvu, da oblika jezika, ki se siplje preko ustnic, spominja bolj na kotaljenje grušča po melišču kot pa na žuboreče čebljanje, ki je teklo iz ust sogovornikov na prejšnjih osončnih postajah.

»Pet bo v redu,« potrdi po razmisleku. Vedno lahko kupim dodatne, pomisli.

»Osem tisoč kovancev,« pove zemlejvidar in pomoli čitalnik. Prisloni svojo kartico in kovanci se pretočijo.

»Hvala,« pokima prodajalec. »## izvoli, zemljevidi.« Izroči sivkast ključek.

Obrne se in odkoraka nazaj k sopotniku, ki sloni na ograji, gledajočo na pristajalno stezo spodaj.

»Imaš vse?« vpraša sopotnik.

»Ne ravno,« zmaje z glavo, »Samo pet zemljevidov. Zaenkrat bo v redu. Sem pa ob skoraj vse kovance. Nekaj bo treba prodati, da lahko nadaljujema z raziskovanjem.«

»No, bova uredila kasneje. Na,« izvleče iz žepa majhno tablico. »Vstavi ključek, da najdeva prvo nahajališče.«

Pokima in stori, kot je bilo rečeno. Zaslon zasveti in izriše se zemljevid.

»Srečo imava,« se razveseli sopotnik. »Nahajališče je na prvem planetu.«

»Odlično, pojdiva! Me pa res zanima, kakšen kraj je to. Stela, monolit ali ruševina? Kaj misliš?«

»Stavim na stelo,« odvrne in tleskne s prsti.

»Jaz bi pa raje monolit, so bolj zanimivi in uporabni.«

»Bova videla!«

Odkorakata proti ladji. V daljavi se na koncu vzletno-pristajalne steze vidi obris planeta, ki kuka skozi odprta vrata postaje.

Do svoje ladje, ki z rumeno-črno barvno kombinacijo opazno izstopa iz nabora drugih ladij z bolj dolgočasnimi barvnimi rešitvami. Po hitrem postopku se vkrcata, zaženeta ladjo in odletita s postaje, razprostrajoč solarna jadra.

»To!« vzdikne in ploskne. »Zdaj pa je monolit, a? V tretje gre rado!«

»Sreča se ti občasno le nasmehne,« se zareži sopotnik.

»Bolje pozno kot nikoli,« skomigne. »Po dveh dolgočasnih in neuporabnih stelah je bil že skrajni čas, da najdeva nekaj bolj zanimivega, se ti ne zdi?«

Z rokami preprime krmilo in ladjo usmeri proti monolitu, prostemu očesu sicer še nevidnemu, ne pa tudi navigacijskemu sistemu na armaturni plošči, kjer na zaslonu utripa rumena pika—njun cilj.

»No, ne vem, če sta bili steli tako neuporabni, kot praviš,« zmaje z glavo sopotnik. »Mar ti nista dali nekaj novih besed v droboleščini? To je kar uporabno. Pa še stava je bila moja!« hudomušno prida.

»Da se ti ne bo kaj zgodilo,« rezko odvrne in srepo ošvrkne, nato pa nadaljuje v normalnem tonu.

»Sicer so pa te nove besede bolj postranskega pomena. O, poglej, počasi se bližava monolitu.«
Mežikajoča rumena pika na zaslonu postopno utripa vedno hitreje.

»Nikoli ne veš, kdaj ti bo jezik prav prišel,« odvrne sopotnik in pogleda skozi sprednje okno.

Ladja se spusti pod oblake in nadaljuje v ravni črti proti cilju. Ozračje je večinoma prozorno z rahlo sinjo obarvanostjo, površju planeta pa gospodujejo vijolična, škrlatna in karminska, z nekaj odtenki oranžne in rjave raztresenima tu pa tam.

»Kakšno je stanje?« vpraša, medtem ko se osredotoča na mimobežno pokrajino.

»Ozračje je zmerno, ni ne strupeno ne jedko,« odgovori sopotnik, beroč podatke z zaslona.

»Radioaktivnost je zanemarljiva, temperatura okrog 35 stopinj.« Malenkost pomolči, nato nadaljuje,

»In nič ne kaže na kakšno morebitno bližajočo se nestanovitnost.«

»Odlično,« veselo pokima. »Torej tokrat ne bo nobenih težav.«

»Upam,« doda po premisleku.

»Dokler naju ne napadejo pirati ali pa tiste prekleto biološke stvorbe, nama ne bo hudega.«

Ladja švigne preko grebena in pred njima se odpre prostorna širjava, raztezajoča se do obzorja. V daljavi na levi strani se lesketa vodna površina, premočrtno naravnost pa se dviga manjša vzpetina, prerasla z visokimi, bukvam podobnimi škrlatnimi drevesi in cipresastimi drevesi karminske barve.

»Zgleda, da se najin monolit nahaja na vrhu tega griča,« reče, pozorno spremljajoč navigacijske napotke. »Kje bi bilo najboljše pristati?«

»Na pleši,« predlaga sopotnik in pokaže proti vrhu griča, ki ga prerašča vijolična trava. »Poleg monolita, po moje.«

»Ja, se strinjam,« odvrne in s krmilom preusmeri ladjo proti goli pleši na griču. Skorajda na samem vrhu sredi čistine je moč videti sivo-črn monolit, čigar osrednji steber se dviga proti nebu.

»Zdaj pa previdno,« reče, ko z ladjo prijadrata v neposredno bližino monolita in takoj vklopi pristajalni sistem. Navigacija z utripajočo rumeno piko izgine z zaslona in namesto tega se na njem izriše pristajalna konfiguracija. Ladja se počasi spusti in nato nežno pristane.

»Gladko kot vedno,« sopotnik zadovoljno pripomni.

»Kaj pa drugega,« se nasmehne in skupaj uspešno dokončata pristajalni postopek.

»Pa dajva!« skupaj udarita pesti.

Nadeneta si čeladi in po pritisku na gumb se odpre vhodno-izhodna loputa ladje. Stopita na plan.

»Končno!«

»Tale monolit pa ima zanimivo konstrukcijo, moram reči,« meni sopotnik, motreč strukturo pred njima.

»Hm,« se zamisli in zazre v monolit, nato pa stisne pesti. »Upam, da bo za kaj uporaben.«

Skupaj se približata monolitu, ki se v vsej svoji sivini in črnini dviga z vrha griča in daje vtis zapuščenega svetilnika. Ravno tako kot že obiskani steli, je tudi monolit zgrajen iz neke nenavadne snovi, ki izgleda kot kovina, vendar na dotik spominja na kamen.

Zakorakata na osrednjo ploščad, ki jo obdaja nekaj prelomljenih stebrov in okrušenih kamnov različnih velikosti in oblik. Na vsakem vogalu stoji okrogel in čokat valj.

»Kar štirje kamni znanja,« presenečeno zažvižga sopotnik.

»Po navadi jih ni toliko?«

»Ne,« zmaje z glavo sopotnik, »Dva ali trije. Štiri naenkrat pa vidim prvič. Ob monolitu, mislim.«

»Mogoče je to dober znak?« upajoče reče.

»Kdo ve. No, najprej aktiviraj kamne, da pridobiš še kakšno besedo,« predlaga sopotnik in pomigne proti najbližjemu kamnu.

»Ja,« se strinja in pristopi h kamnu. Iztegne roko in jo približa okroglemu znamenju, vgraviranemu v valjasti kamen znanja. Ko se dlan skoraj dotakne kamna, zazna že znan občutek upora in odboja, ki obdaja vgravirano znamenje. Ničesar ni vidnega, samo neka nevidna sila dozdevno varuje znamenje. Zakaj, čemu, ne ve.

Roki doda nekaj moči in premaga odbojno polje. Dlan se stakne s površino znamenja in začuti pretanjene utore in ureze, ki oblikujejo znamenje. Površina pod dlanjo se ogreje. Nagonsko zapre oči in v mislih se izkristalizira nova droboleška beseda: pogum. Očarljiva beseda, zadovoljno pomisli.

Kamen znanja opravi svojo nalogo in znamenje se ohladi. Odmakne roko in odpre oči. Na novo naučena beseda še odzvanja v ušesih. Nato se odpravi še do preostalih kamnov znanja in ponovi postopek.

»In,« radovedno vpraša sopotnik, »Kakšne so nove besede? Da jih slišim, daj.«

»Samo trenutek,« reče in pomolči, se osredini in v mislih ponovi pridobljeno znanje. Nato pa izčeblja četverico besed. »To je vse,« zaključi.

»Ha, zanimive besede,« pokomentira sopotnik.

»Ampak so mi všeč,« zadovoljno doda. »Lepo stečejo z jezika.«

»Zdaj pa,« reče in se obrne proti osrednjemu delu monolita, »je čas za glavno jed.«

Pristopi k podolgovati piramidasti obliki, ki se kot nekakšen obelisk pne v višino. Robovi so zaobljeni in po razmeroma gladki površini se prepletajo številni geometrijski vzorci, večinoma krožni, pa tudi elipsasti in spiralasti. Zdi se, kot da po vzorcih pretaka komaj zaznaven modrikast sij. Izgleda živo. Mar je?

Ko je že skoraj ob obelisku, opazi, da spodnji konec monolita ni stičen s ploščadjo. Dejansko lebdi, presenečeno pomisli, fascinantno. Le kaj drži tolikšno maso v zraku? No ja, po drugi strani pa sta tudi steli že imeli lebdeče dele, tako da tole niti ni tako presenetljivo.

Končno se ustavi tik pred monolitom. Oko zastane na polkrogelni izboklini, štrleči iz strani obeliska. Robovi ob stičišču izbokline in ravne ploskve obeliska oddajajo moder sij. Zdi se, kot da prihaja iz velike globine.

Nenadoma se vzburi vzgib, da se mora izbokline nemudoma dotakniti. Nekaj privlačuje, priteguje, privablja, zvablja. Prišepetava. Dotakni se, pridi bližje. Dotakni se me. Takoj!

Roka se dvigne in seže proti izboklini. Občutek upora in odboja, že znan. In vendar se ne ustavi. Odboj je močnejši kot kadarkoli prej, vendar ne odneha. Zapre oči in se prepusti nagonu. Zaupa? Zaupa.

Stik.

Misli presoji modrina. Zapiska. Nato pa um preplavi nekdanje neznano, sedaj pa že bolj domače žuborenje in žvrgolenje droboleščine. Besede, čeprav neznane, so razumljive.

Ah! vikne v mislih, to je to! Končno!

Z umom zaobjame odgovor na vprašanje, zaradi katerega se je ta odprava sploh začela.

Nato pa—tema.

Tone v temoti. Čeprav, je to res temačnost? Tam se nekaj svetlika, iskri.

»Končno ne spiš več!«

Sopotnikov glas sunkoma potegne um nazaj v resničnost. Oči potrebujejo trenutek, da se navadijo na poplavo svetlobe. Pomežikne in sede. Nato prepozna mrakobni monolit poleg sebe, ladjo z zloženimi solarnimi jadri, in nazadnje še svojega zvestega sopotnika.

Pomane si oči in podrgne po glavi, kar razmrši lase.

»Si v redu?« vpraša sopotnik zaskrbljeno, pozorno motreč.

»Ja, sem v redu,« pokima. »Ni problema.« V mislih še vedno odzvanjajo čebļajajoči in ščebetajoči glasovi.

»In?« pozove sopotnik in stegne roko. Prime zanjo in se postavi na noge. Podrgne se po obleki, da odstrani prah.

»In kaj?«

»Kaj, in kaj! Odgovor, jasno! Imaš odgovor?« skorajda plane sopotnik.

Pomolči in se zazre v monolit. Potem pa počasi prikima.

»Ja, imam ga.«

»Ja? Odlično!« navdušeno krikne sopotnik. »Kako ti je torej ime?«

»Ime mi je—Šiuántar.

»Šiuantar ...« sopotnik ponovi ime, kot da ga okuša. »Všeč mi je.«

»Meni tudi,« se nasmehe Šiuantar. Ime, kot da drami dušo. Ve, da je to pravo in edino ime.

Sopotnik položi roko na Šiuantarjevo ramo. »Kaj pa zdaj?«

Šiuantar globoko vzdihne in si da roko na srce, nato pa skomigne. »Ime imam. Zdaj pa ... novim dogodivščinam naproti?«

»Dobra ideja!«

»Grev!«

Nedonošenčki

Polovico obraza mu je vroče obžaroval plamen, ki je že nekaj dni vztrajno požiral trup tankerja, ki je na čeri nasedel kake pol milje od obale. Druga polovica mu je bila kot zamrznjena. Napadala sta jo hladna megla in lahek dež. Sonca ni bilo. Zrak je bil prežet s smradom po gnilobnem in Bouqa žgal v nosnice. Pred njim se je daleč, vse do obzorja, raztezala plitva obala belega peska, ki je rezala morje od peščenih sipin. Po njej so, kolikor naključno je morje to dopuščalo, kot nekakšne črne mravlje bile nastrojene meglene podobe. Bile so nepremične, le nekaj se jih je počasi in monotonno prebijalo med ostalimi. Kulisa mu je bila znana, nekje jo je že videl. Morda jo je kdaj celo naslikal – takrat, ko si je še lahko privoščil platno in oljno barvo, ko mu denarja ni bilo treba služiti v vojski.

V dlani ga je zaščemelo. Pogledal je in v njej našel okrogel okvir očal s počenima lečama. Le trenutek nazaj jih je pobral na vznožju sipin, pa jih je že pozabil. Plima jih je odložila tja. Tako kot je plima na obalo odložila na ducate črnih mravelj.

Z rokavom si je obrisal meglico z oči. V trenutku so mravlje izginile, na njihovem mestu so ležala trupla. Na ducate trupelj v sivočrnih uniformah, enakih njegovi, ki so svoje ude nehote zarivala v hladno, mokro belino, kot da bi v njej iskala še tako potrebno uteho. Njihova koža je bila osivela in razpadla, njihova usta so prazno zevala. Odločno se je odpravil proti njim. Njegova naloga je bila s trupel pobrati identifikacijske značke ter njihova *črna pisma* – pisma, ki jih mora vsak vojak Imperija spisati pred odhodom na fronto in spraviti v črno kuverto, da so v primeru njegove smrti poslana njegovim najdražjim. Daleč pred njim jih je nekaj drugih že pobiralo.

Bouq je kaj hitro prispel do prvega. Njegova lica so bila v procesu razkrajanja, a kljub temu je njegov obraz izdajal njegovo mladost. S težkim srcem se je spravil na kolena pred umrlim fantom in segel pod njegovo vlažno tuniko. Mladeničev prstni koš se je vdal pod pritiskom Bouqove roke in se vgreznil sam vase. V trenutku so mu v obraz buhnili kadaverni plini. Ni se mogel vzdržati, le pravočasno se je lahko obrnil, da si ni pobruhal uniforme. Obrnjen stran je tipal po notranjih žepih vojakove tunike dokler ni natipal ovojnice in jo izvlekel, s kazalcem in sredincem pa mu je segel za vrat in odtrgal verižico z bakreno ploščico, vgravirano z njegovo identifikacijsko številko in krvno skupino. Instinktivno si je usta obrisal z isto dlanjo. Tokrat se ni dovolj hitro obrnil. Karkoli je še imel v trebuhu si je izbljuval po hlačah. Pograbil je pest peska in ga drgnil po nastalem madežu, da bi ga odstranil. Pismo in verižico je spravil v platneno torbo, ki mu je bila dodeljena. Nihče od ostalih se ni zmenil za njegovo nezgodo.

Naslednji je bil starejši, že deloma osivel in z grobimi brki, spet naslednji ni mogel biti starejši od osemnajst, še naslednji pa je bil nek visok oficir Bouqovih let. Različnih polti in starosti, a vseh obrazi so bili nepopisane knjige, neizpolnjene usode, ki so svojo prihodnost zaupali surovim valovom morja. Vanj so se podali v odrešitev pred ognjem, nezavedajoč, da jih bo prav to pokončalo. Poskakali so na kamnite čeri kot na ostre zobe, morje pa jih je izdalo in jim izpljuvalo telesa po obali, kot da slika groteskno umetnino.

Komu bi takšni nesrečniki sploh pisali? se mu je porodilo v glavi. Ljubljenim bratom in sestram,

brez dvoma, ljubimkam in ženam, pa tudi materam. Pred meseci so se poslovili od mater z obljubo, da se bodo spet videli. A vrnilo se bo le pismo. V njem ne bo ne njih, ne njihove esence ali duše. Le kos papirja, ki bo naznanjal predčasno in krivično slovo. Nekdo drug, sedoč daleč stran v topli sobi s cigaro v roki, je za svoje interese zapravljal njihove sanje o svetli prihodnosti.

V svojih zadnjih trenutkih življenja, ko so s poplavljenimi pljuči hlatali po zraku in jih je premetavalo morje, so si nedvomno želeli še poslednjič čutiti varen objem svoje matere. A le smrt jih je sprejela v svoje nedrje, kot da bi bili njeni otroci. Nedonošeni otroci vojne.

Tu Si. Žal.

Zbudiš se, kar je presenetljivo, saj se ne spomniš, da bi zaspal. Ali da bi bil oseba. Ali da bi na kakršen koli smiselni način obstajal pred tem trenutkom.

Nič hudega—obstoj je zmeda za večino ljudi, tudi tiste ki so imeli nekaj desetletij prednosti.

»Oh, odlično,« reče glas, ki je bodisi v tvoji glavi bodisi v dimenziji, zelo blizu nje. »Spet si tukaj. To je napredek. Predvidevam...«

Nisi prepričan, kaj to pomeni. Ampak prepričan si v eno stvar. ***Nekaj je strašno narobe.***

Za začetek stojiš. To ne bi bilo nenavadno, če ne bi bilo očitnega pomanjkanja tal pod tabo. Pogledaš navzdol. Ničesar ni. Nobenih tal, nobene zemlje, le neskončnost nečesa, kar bi lahko bila tema, če bi tema imela uradno uniformiran standard.

Majhen znak plava mimo. Na njem piše: **PROSIMO, POČAKAJTE NA OBDELAVO.**

Glas vzdihne. To je tisti globok, izčrpan vzdih, ki nakazuje, da se ukvarja s tabo že mnogo dlje, kot bi si želel.

»V redu. Poskusimo znova, prav?«

Praznina se strese. Resničnost naredi nekaj, kar bi lahko opisali kot globok vdih. In potem te, z osupljivo nevljudnostjo, kar spusti.

Pristaneš na stolu. Miza—prej neobstoječa—je zdaj zelo prisotna, in sediš za njo. Pred tabo leži kup papirjev—tista vrsta birokratske dokumentacije, ki že ve, da ti bo pokvarila dan.

Svinčnik začuti svojo priložnost in se zlovešče zakotali proti tvoji roki.

Nasproti tebe pa sedi... nekdo. Ne moreš ga opisati, ker vsakič, ko poskusiš, tvoj možgan vljudno zakašlja in spremeni temo. Vse, kar veš, je, da ima ta oseba avtoriteto. Tisto vrsto avtoritete, zaradi katere se počutiš, kot da si že storil nekaj narobe, še preden sploh veš, zakaj si tukaj.

Nagnejo se naprej. Prepletejo prste.

»Se vsaj tokrat spomniš svojega imena?«

Ne.

Oseba podrgne nekaj, kar bi lahko bil njen nos.

»Seveda ne.«

Spet vzdihne. Tokrat zelo dolgo.

»Dobrodošel nazaj na Uradu za vprašljiv obstoj. Tokrat poskusimo preprečiti, da bi bil spet izbrisan.«

Papirji pričakujoče zafrfotajo. Svinčnik trzne.

In ti maš veliko vprašanj.

Na tvojo nesrečo pa bodo odgovori najverjetneje globoko nezadovoljivi.

Če bi lahko rekli, da obstaja soba, potem bi ta soba izgledala natanko tako, kot si jo predstavlja nedefinirana sivina, ko se ta trudi biti pisarna. Mize so kvadratne, a ravno toliko ukrivljene, da dvomiš o svojem vidu. Luči ne vidiš, a ne moreš reči, da soba ni osvetljena. In stene... no, nekje so, a se izogibajo tvojemu pogledu kot slabo izurjen, nekoliko štorast žepar.

Oseba na drugi strani mize te oceni s pogledom.

"Res nič? Nobenih spominov, vtisov, bežnih občutkov eksistence?"

Zmaješ z glavo.

"Odlično. Potem smo tam, kjer smo bili nazadnje."

Oseba vzame eno od map, jo odpre in zamišljeno pogleda papirje. Vmes kima, kot da se nekaj spominja. Nato te pogleda naravnost v oči.

"Si kdaj pomislil, da morda sploh ne obstajaš?"

To se zdi nepošteno vprašanje. Pojma nimaš, kaj naj bi bil odgovor, ampak nekaj v tebi ve, da je vsak odgovor napačen.

"Torej. Dokumentacija." Oseba zamahne proti kupu papirjev pred tabo. "Samo formalnost. Tukaj podpišeš, tukaj označiš, da potrjuješ svojo prisotnost, tukaj pa preverimo, ali imaš sploh pravico do obstoja."

To zadnje te močno zmoti.

»Oh, ne skrbi. 43% primerov pride nazaj pozitivnih.«

Pojava ne ponudi nobenih dodatnih informacij o tem, kaj se zgodi s preostalimi 57%.

Svinčnik se spet zlovešče zakotali proti tvoji roki. Tokrat si drzneš, in ga pobereš.

»Odlično,« prikimajo. »Zdaj preverimo tvoje podatke. Prvo vprašanje: si bil kdaj kač je jajce?«

Strmiš vanje.

»Verjetno ne. Ampak, saj veš, birokracija. Moramo vprašati.«

Papirji zašumijo, ko nekaj prečrtajo.

»Se spomniš, da bi imel obraz?«

Odgovor ne pride takoj. Logično bi ga moral imeti, a v tem trenutku se ne moreš spomniti niti ene podrobnosti. Oči? Nos? Usta? To bi morale biti relevantne stvari, pa vendar nekako niso.

»Vidim, da smo pri istem problemu kot zadnjič. Nič hudega, to lahko popravimo.«

Iz predala potegnejo nekaj, kar izgleda kot ogledalo, a vsakič, ko poskušaš pogledati vanj, se podoba v njem razlije kot mokra barva.

»Hah. To bo trajalo,« zamrmra uradnik in si popravi neobstoječa očala. »V redu. Poskusimo test identitete. Ponavljaš za menoj: 'Moje ime je—'«

Toda v trenutku, ko poskušaš dokončati stavek, resničnost zadrhti. Stene pisarne izginejo. Prostor se razblini v vrtinčasto meglico podatkov in predpisov, ki se vrtijo kot jesensko listje v neurju.

Uradnik ošine uro, ki ne obstaja.

»No, poglej si to...?«

»...Čas nam je potekel.«

Spet zavzdihnejo—tokrat s tako globokim občutkom vdaje v usodo, da se celo izdahnjena meglica v odzivu nekoliko povese. Nato, kot nekdo, ki je to naredil že prevečkrat, sežejo pod mizo in izvlečejo telefon. Pravi telefon. Takšnega z vrtljivo številčnico in zvito žico, kot da bi se resničnost naveličala vse te abstraktne norije in se odločila prizemljiti v nekaj vsaj približno razumljivega.

»Kličem specialista.«

Ravno želiš ugovarjati—večinoma zato, ker še vedno nimaš pojma, kaj se dogaja—ko uradnik že zavrti številko.

Oddaljen klik odmeva skozi praznino katero brutalistično polni premor. In nenadoma:

»Ja, živjo, jaz sem. Spet. Ne, ista težava. Ja, spet. Ne, še vedno se ničesar ne spomni. Ja, preveril sem. Ne, niso podpisali obrazcev. Ja, vem, kaj to pomeni. Samo pridi dol.«

Odložijo.

Sledi dolga, neprijetna tišina. Ravno ko želiš vprašati, koga so poklicali, se znak premakne.

Vrata se pojavijo. Ne na kak logičen način. Preprosto so, kot da so bila vedno tam in je resničnost zgolj pozabila, da bi jih narisala do tega trenutka.

Vrata se odprejo.

Notri vstopi Poslednjik.

Njegova prisotnost obteži prostor—ne na tak grozeč način, temveč na način človeka, ki že eone opravlja isto delo in je globoko, temeljno utrujen. Oviija ga dolg, zdelan plašč, ki je bil nekoč verjetno črn, a se je skozi leta razbarval v nekaj, kar bi najboljše opisali kot »odtenek obžalovanja«. Njegova drža sporoča, da je bil poklican zaradi še ene zmešnjave, ki je ne bi smelo biti.

En pogled vrže nate. Nato se obrne k uradniku.

»Spet?«

»Spet.«

Poslednjik izdihne skozi nos. Stopi bližje in te pogleda z izrazom, ki je ponavadi namenjen puščajočim stropom, napačno vložnim dokumentom ali posebej trdovratnim madežem.

»V redu, poslušaj. Nimam časa za to, ti ga pa tudi nimaš.«

Njegov glas je hrapav—glas nekoga, ki je že predolgo kričal čez kozmično različico pokvarjenih cevi.

»Mrtev si. Vsaj, tako nekako. Spet. Problem je, da... ne ostaneš mrtev. In to povzroča dokumentacijo. Sovražim dokumentacijo.«

Nasloni se na mizo, grozeče.

»Torej. Rešimo to. Kdo. Si. Ti?«

Vprašanje te zadene. Ni preprosto vprašanje, ne ko ga postavi on. Zahteva odgovor. Vleče nekaj globoko v tebi.

In vendar.

Nič.

Tvoj um je prazna plošča, brez spominov.

»Seveda,« zamomlja Poslednjik. »Vedno najtežji primeri.«

Iz žepa svojega plašča izvleče beležnico, prelista preveč strani in nekaj najde. Zmrači se mu obraz.

»Hm. To je čudno.«

Uradnik se zravna.

»Kaj je čudno?«

Poslednjik obrne beležko proti njim. Stran je popolnoma prazna.

Uradnikov izraz se napne.

»To... tega ne bi smelo biti.«

Poslednjik beležko zapre s hitrim zamahom in te ponovno premeri s pogledom.

»Dobro. Nov problem. Nisi samo amnezičen primer. Si nepopisan. Ničesar ni o tebi. Ne v Uradu. Ne v Arhivu. Nikjer.«

Premor.

Uradnik se zelo počasi nasloni nazaj v stol, ki škripajoče zatarna.

»Oh. To je slabo.«

»Brez dvoma,« zarenči Poslednjik.

Sledi zelo specifična vrsta tišine. Takšna, ki nastopi, ko dva birokrata dojameta, da je nekaj katastrofalno narobe na način, ki ga ne moreta umestiti v nobeno obstoječo kategorijo.

To je ta tišina.

Nazadnje Poslednjik zavzdihne.

»V redu. Imamo dve možnosti. Prva: porinemo te v obstoj in upamo, da nihče ne opazi. To je lena rešitev, in verjemi, zelo me mika.«

»In druga možnost?« vprašaš, ne povsem prepričan, da želiš odgovor.

Poslednjik si pretegne vrat. Zveni kot pokanje grobnih vrat, ki jih na silo odpirajo.

»Ugotovimo, zakaj ne obstajaš.«

Uradnik vidno prebledi.

»To pomeni, da se mora v sistem. Veš, kakšna nočna mora je to—«

»Ja, ja,« zamahne z roko Poslednjik. **»Navzkrižno preverjanje, revizija realnosti, odpravljanje bivanjske napake, bla bla bla. Jebena nadloga. Ampak če tega ne storiva, bomo imeli naokoli tavajočo entiteto brez zapisov, in to je še veliko huje.«**

Ponovno te pogleda, tokrat z drugačnim izrazom. Ne zgolj z nejevoljo, temveč tudi s kančkom radovednosti.

»Torej. Kaj bo, otrok?« doda s tleskom koščениh prstov.

Nisi več v sedečem položaju. Zdaj stojiš. Pred vrati, obrazec v roki.

Pogledaš nedokončane obrazce. Prazne. Z izjemo modrega črnila.

V vrata, katerih barva je takšna, da bi se modreci lahko stoletja prepirali, ali gre za rdečo ali škrlatno.

In nato Poslednjika, kozmičnega hišnika, mračnega birokrata pozabljenih duš, kateri te gleda kot zamašeno stranišče, ki kljubuje fiziki.

Kaj...? Modra. Rdeča. Nisi gledal Matrice?

In prvič imaš izbiro.

Lahko stopiš skozi vrata v neznano, tvegaš, da izveš, zakaj ne obstajaš, kdo si, in kaj to pomeni.

Ali pa podpišeš papirje? Sprejmeš katerokoli vrsto lažnega obstoja, ti ga na uradu poskusijo dodeliti.

Nekaj globoko v tebi se premakne. Nekaj te zvije bolj prodorno kot pozabljen jajčni sendvič, ki se je iz avtomata na gasilski črpalki preselil v tvoj želodec. Usoda.

Greš naprej? V neznano, raznim novim zgodbam naproti.

ali pa...

[SE PREMAKNEŠ NA ZAČETEK.]

Kristijan Šijan Geceg

Dedek in njegove skrivnosti

Na že moker asfalt so padale skoraj zadnje kaplje dežja, medtem ko so oblaki še vedno nadkrivali predmestje. Z vsakim trenutkom so postajali manj sivi in so vse bolj žareli, kot da bi iz njih sijala lastna svetloba. Zrak je dišal po svežini, ki je tistemu sicer turobnemu dnevu vračala občutek vedrine. Lahek veter je nežno božal vse na svoji poti.

Skoraj na samem koncu predmestja je stala ena hiša, ne prevelika, a tudi ne premajhna. Pravzaprav je bila ravno pravšnje velikosti. Zdaj je popolnoma prazna in osamljena.

Pred njo se ustavil starejši avto. Ko so se vrata odprla, so zaškripala, iz vozila pa je stopil moški, ki se je takoj ustavil, se obrnil proti hiši in nepremično zrl vanjo.

V hiši ni bil že deset let, odkar je umrl njegov dedek. Tudi spomini nanj ga ne vežejo na nič prijetnega. S težo v prsih se je odpravil proti hiši in naravnost na njeno podstrešje. Spomni se, da mu je kot otroku mama vedno govorila, naj se tam zgoraj ne zadržuje. Vedno se je spraševal, zakaj.

Trenutek, ko je odprl vrata podstrešja in stopil vanj, je bil tak, kot da bi se čas ustavil. Podobno je bilo v vsej hiši, a na podstrešju je bil ta občutek še izrazitejši. Pogledal je proti enemu izmed kotov in zagledal staro omaro. Stopil je do nje in jo odprl.

Upal je, da so stari dokumenti, ki jih potrebuje za službo, nekje v omari. V njej je bilo več različnih škatel, a ena je izstopala. Te škatle se ni spomnil. Ni bil prepričan, ali jo je vanjo dal on ali nekdo drug. Vzel jo je iz omare in jo prinesel bližje k oknu, kjer je bilo več svetlobe. Škatla je bila lesena, za razliko od drugih, ki so bile kartonske.

Odprl jo je in zagledal veliko starih papirjev, dokumentov, časopisov, fotografij in drugega gradiva. Takoj je ugotovil, da gre za stvari njegovega dedka. Začel je prebirati med vsem tem, in prvi papir, ki ga je vzel v roke, je bil izrezek starega časopisa. Zanimivo je bilo, da je bil list zelo star. Če je prav izračunal, je bil njegov dedek takrat star okoli 55 let. Ko je začel brati, je popolnoma pozabil na tiste dokumente, ki jih je iskal za službo.

14. November 1980

Včeraj je policija v londonskem okrožju Whitechapel našla truplo mlade ženske. Njeno telo je bilo grozljivo izmaličeno - policija je navedla, da sta ji manjkali leva roka in desna noga, na prsih pa je imela številne rane. Na zadnjem delu vratu so opazili

nenavaden simbol, izrezan z nožem ali skalpelom. Policija je potrdila, da pomena tega simbola še ne poznajo. - Na hitro je prebral del članka. Na koncu besedila je pisalo - Ali bo policija končno ugotovila, kdo je morilec?

Iz članka je izvedel, da je šlo že za tretjo žrtev v manj kot šestih mesecih. Vse tri so bile podobne tistim, ki so jih našli pred nekaj leti. Morilec je vedno pustil isti simbol kot nekakšen podpis, vendar policiji nikoli ni uspelo ugotoviti, kaj pomeni. Ta časopisni članek je podrobno opisoval te zločine.

Na dnu strani je bila z modrim črnilom napisana opomba: "Nekaj ostane za vedno skrito." Nato je našel fotografijo iz istega leta, na kateri je bila posneta ulica blizu kraja zločina. Ni mu bilo jasno, zakaj bi njegov dedek imel fotografijo ulice, kjer se je zgodil umor. Je mogoče, da je bil njegov dedek del policije, ali pa je v resnici deloval kot tajni agent?

Izrezek in fotografijo je položil na tla poleg sebe, nato pa začel brskati po leseni škatli. Medtem ko je pregledoval vsebino, je naletel na majhen kovinski obesek v obliki trikotnika s križem na sredini, ki se mu je zdel nenavadno znan. Poleg obeska je našel še en časopisni članek, prepognjen na pol, in ročno napisano pismo v notranjosti. Še en članek o umoru.

3. Marec 1978

V predelu Soho je policija našla še eno žrtev. Moški, star približno 40 let, je imel ubodne rane na prsih in izrezan simbol na zadnji strani vratu. Omenili so tudi, da so ga našli brez desne roke. Natančen čas umora še ni znan, domneva pa se, da se je zgodil v zgodnjih jutranjih urah. To je zdaj že druga žrtev v dveh mesecih, tudi tokrat pa ni bilo nobenih sledi morilca.

Ko je prebral del članka, ga je začelo zanimati, kaj piše v tistem pismu, ki ga je našel skupaj s tem časopisnim izrezkom. Odprl je kuverto in začel brati pismo. Edino, kar je bilo zapisano, je bilo: "Jones, vem, kaj si storil." Pismo ni bilo podpisano, v kotu pa je bil zapisan datum - le dva tedna pred umorom tega moškega.

Na trenutek je pogledal proti oknu in začel razmišljati. Nato je spet usmeril pogled nazaj na pismo. "Vem, kaj si storil...kaj naj bi to pomenilo? Kdo je to napisal in zakaj tik pred umorom? Ni mogoče, da je to tisti tip iz članka. Ali pa?"

Še enkrat je prijel kovinski obesek v roke. Nenadoma se je spomnil, zakaj mu je bil tako znan - njegov dedek ga je vedno nosil okoli vratu. A zakaj je zdaj tukaj, med njegovimi stvarmi? - je tiho pomislil.

Še naprej je brskal po leseni škatli, da bi našel še kaj zanimivega. Škatla je bila polna časopisnih člankov, vsi iz različnih let. Tukaj so bili članki iz leta 1975, 1972,

1968, 1965; vsem je bilo nekaj skupnega - umor istega morilca. Najbolj pa ga je pritegnil članek iz leta 1951.

9. Maj 1951

V učilnici medicinske fakultete je v zgodnjih jutranjih urah policija našla mlado študentko medicine. Priče trdijo, da je bila deklica najdena v grotesknem položaju na mizi, poleg nje pa je ležal učbenik o človeški anatomiji. Policija domneva, da je morilec zelo dobro poznal strukturo človeškega telesa. Potrdili so tudi izjave prič, da je bil na telesu deklice izrezan nenavaden simbol.

V članku je bila objavljena tudi fotografija mlade študentke ter skupinska fotografija vseh študentov, ki so skupaj z njo obiskovali isto učilnico. Adam je na tej skupinski fotografiji opazil nekaj zelo šokantnega. Eden od študentov na sliki je bil njegov dedek. Prepoznal ga je, ker se je spomnil fotografij, ki jih je kot otrok gledal skupaj z babico. Babica mu je vedno kazala slike dedka iz mladih let in pogosto pripomnila, kako je bil njegov dedek kot mlad izjemno privlačen.

Začel je počasi jemati papirje iz lesene škatle, enega za drugim. Med starimi dokumenti, opombami in izrezki je nenadoma naletel na debelo knjigo o človeški anatomiji - očitno iz dedkovih študentskih dni. Ko je dvignil knjigo ven iz škatle, je iz nje izpadla črno-bela fotografija. Dvignil jo je s tleh in opazil mlado žensko i svojega dedka na tej sliki. Obrnil jo je - na zadnji strani slike je bilo napisano z roko: "Emily in William." Nato je pogledal nazaj v škatlo. Na samem dnu je ležal še en predmet - star skalpel, na katerem so vgravirane inicialke "W.J."

V tistem trenutku je njegov um preplavilo morje vprašanj, njegovo srce pa je divje bilo. Kdo je bil njegov dedek? Ali je babica vedela, kdo je njegov dedek bil in kaj je počel? Je mogoče, da je sam kaj narobe povezal? Je mogoče, da je tudi njegova mati vedela in je zato vedno govorila, naj ne hodi na podstrešje? Kaj je dedek hotel povedati z opombo, ki jo je našel na prvem članku? Je dedek res ubil tistega moškega, ker je ta vedel, kaj je dedek storil? Je bila tista študentka njegova prva žrtev?

Ko je sestavil vse sledi, je postalo jasno - njegov dedek, William Jones, je bil eden najnevarnejših serijskih morilcev v Londonu. Njegovi zločini so ostali nerešeni, njegovi podpisi na žrtvah pa nikoli niso pripeljali do njegovega razkritja.

Ko je zadnjič pogledal v škatlo, preden jo je zaprl, je opazil en ključ. Na njem je bil obesek, na katerem je bila številka 1305.

Dan se z jutrom začne

»Čas, da se gre v mesto!« Ciril je z nasmeškom na obrazu iz obešalnika vzel svoj plašč. Pripravil si je rokavice in kapo ter iz omare vzel svoje najljubše čevlje. Črne mokasine z rjavim šivom.

»Nikoli ni vredno zamuditi priložnosti, da se izgleda lepo« je pomislil.

Obul si je čevlje in segel po šalu, takrat ga je začutil. Majhno žuljenje v podplatu. Cirilov nasmeh je izginil iz obraza. »*Nemogoče*« je pomislil. Sezul si je čevlje in jih stresel. Ven ni padlo nič. Vendar kljub vsemu, ko je noga zdrsnila nazaj, ga je pozdravil ta še predobro znan občutek. V čevlju je bil brezdvomno kamenček.

Ciril je bil jezen.

Čevelj si je kar odtrgal z noge in ga zalučal čez predsobo. Sledil mu je drugi čevelj in nato še vse kar mu je prišlo pod roke. Ključi, dežnik, očala... V roko je pograbil žlico za čevlje in se z njo pognal nad mokasin. Vso svojo jezo je prelil v udarce in udrihal po trmastem čevlju. Ta se je začel cefrati.

Nekdaj lep rjav šiv je ležal strgan po predsobi in udobno blago je smetilo tla. Cirilove roke so krvavele od močnega primeža na plastična žlici, ko se je ta drobila in lomila med njegovimi udarci. Udala se je pred čevljem in kar razpadla v njegovih rokah. Cirila je to razjezilo skorajda še bolj kot čevelj, opotekal se je nazaj in njegov pogled je obstal na M1910 mitraljezu z vodnim hlajenjem, ki si ga je lastil izrecno za namene samoobrambe. Vzel ga je iz svojega stojala in pritisnil na sprožilec.

Mitraljez je zagodel čevelj in steno za njim spremenil v meglico prahu. Ciril je odložil mitraljez in stopil do omare za čevlje iz katere je vzel nov par. Popolnoma gladki in udobni, kot morajo biti. Ciril se je nasmehnil. Sedaj pa lahko res začnem ta prelepi dan. Navsezadnje je imel zmenek z dobrim prijateljem!

.....

Lepo poletno jutro in kava v dobri družbi. Ciril je sedel v kavarni nasproti svojega prijatelja. Kaj je še lahko lepšega, si je mislil, ko je s kotičkom oči zagledal natakarka, ki se bliža z naročeno skodelico. »Kava z mlekom?« Natakarkar se je nagnil nad mizo, da bi nanjo postavil kavo (Cirilov jutranji žarek sreče), vendar v tem trenutku sta mimo pritekla otroka, brez da bi gledala kam norita sta se zaletela v natakarka, izgubil je ravnotežje in Ciril je v paniki segel po skodelici. Prezrl je vrelo kapljico kave, ki je spolzela na njegovo roko in jo varno postavil predse.

»Oh oprostite« se je opravičeval natakarkar.

Cirila je dogodek *razjezil*, vendar hitro se je zbral.

»ah, saj se zgodi, nič hudega« in se zahvalil nataraku. Nato se je obrnil nazaj k svojemu prijatelju Janezu, kateri je na videz trenutni pripetljaj komajda opazil.

Morda pa ga ni presenetil je pomislil Ciril, vendar se vseeno nasmehnil Janezu, ki je čakal, da nadaljuje svoj monolog o gibanju finančnih trgov.

»Imam to novo aplikacijo« je rekel Janez, »na njej lahko vidiš čis vse kar se dogaja, dej poglej.« Sklonil se je čez mizo, da bi mu pod nos pomolil telefon.

Ciril je opazoval njegovo roko, kako je naglo šinila čez mizo, hotel je zavpiti pozor, vendar bil je prepozen. Janezov telefon je zadel njegov kozarec popolne kave in ga prevrnil. Temna tekočina se je razlila po mizi in iz nje se je dvignila topla para. Cirilu se je pred očmi zameglilo »vedno« je norel. *sedaj je bil jezen.*

Skočil je pokonci, pograbil mizo in jo zalučal v Janeza, za opravičevanjem katerega je bil prepričan, da vidi privoščljiv nasmešek. Miza je priletela v stekleno izložbo za Janezem in jo z glasnim pokom razbila, Janez se ji je brez težav izognil.

»No stari prijatelj, dobršna mera pretiravnaja, se vam ne zdi«

Ciril je videl samo še rdeče, pograbil je stol na katerem je le minuto prej sedel in se z njim pognal nad nasprotnika, ta se je v zadnjem trenutku zaščitil glavo in stol se je razbil na njegovi roki. Vendar ni mu ostal dolžen, že v naslednjem trenutku je Cirilu z nepričakovano hitrostjo namenil serijo udarcev, ki se jim je Ciril le z težavo izogibal. Pest ga je zadela v rebra, nato v nos, čeljust. Sam je imel z vračanjem udarcev vedno več težav vendar bolečina ga je le še bolj razjezila. Z krikom se je pognal nad Janeza, v katerega je priletel z vso silo in svojo dokaj večjo težo. To ga je očitno ujelo nepripravljenega, in skupaj sta zletela po tleh. Sedaj ga je imel. Namenil mi je močan udarec v glavo, vendar prav v njegovem trenutku zmagovalavja se je Janez pred njegovimi očmi spremenil v temno meglico. Njegova pest je zadela le trd asfalt.

Ciril je zadihan obležal na tleh in se ozrl okoli sebe. Janeza ni bilo več, le še množica zaskrbljeni ljudi in pa mrk obraz nataraka, ki ga je motril z predirljivim in zlobnim pogledom. Ciril je z vstal in stekel stran. Najprej z težavo, nato vedno hitreje. Zavil je iz glavne ceste in stekel v stransko ulico. Eno od tistih smrdljivih stranskih ulic, industrijske cone v katerih končajo zgolj pijanci in obupanci. Ciril se je naslonil na zid in zdrknil h tlem. Ta dan prav zagotovo ni šel kot si ga je predstavljal.

»Zakaj mu to delajo, zakaj prav on. Si je to res zaslužil?« Se je spraševal.

»Seveda si ni!« Celo življenje je poskusil biti dobra oseba in izstopal ni nič bolj kot kdorkoli drug. Vsa nepravilnost tega je cirila prav *razjezila* in z obtočeno pestjo je udaril v zrak pred sabo, vendar se je nato obvladal.

Najprej grem domov, da se uredim, potem pa lahko dan začnem znova

Vstal je in se odpravil po ulici. Izbral si je pot izven glavnih cest, v primeru, da je njegova epizoda v lokalu primamila kakšen več pogled kot bi si želel.

mogoče pa je bil to njihov plan...

je pomislil.

morda so se tudi koordinirali z komerkoli mu je v čevelj postavil kamenček!

Medtem, ko je bil zatopljen v tako premlevanje, ga je nenadoma nekaj zmotilo. Njegova Senca ki jo je metalo jutranjo sonce je izgledala sumljivo. Ustavil se je in jo pogledal.

Morda pa sem si vseeno samo predstavljal.

Nadaljeval je z hojo in s kotičkom očesa spremljal zid tovarne ... in res, senca je za njim.. zaostajala! Ciril je prebledel,

se mu blede ... je to mogoče... senca seveda nebi smela zaostajati, to prav zagotovo ni prav!

Cirila je to jezilo, pospešil je in iz strani še naprej opazoval senco, vedno je zaostajala za pol koraka in... za trenutek se mi je zazdelo, da se mu je.. zasmejala?

To ga je popolnoma vrglo iz tira. Brez pomisleka se je v jezi pognal nad senco, ki tega izgleda ni pričakovala. Namenil ji je močan udarec v glavo, ki pa je v Cirilovo veliko bolečino srečal le trd beton. Senca mu ni ostala dolžna, ustavila se je in mu je namenila udarec nazaj, katerega je Ciril prejel z vso silo. »pa sem te pripravil, da se razkriješ« je zahropel, ko mu je udarec izbil zrak iz pljuč. Senca se je le nesramno zasmejala in z roko šinila proti cirilu.

»Nikoli se me ne boš znebil« je rekla »in Nikoli ne bomo zadovoljni«

Prijela ga je za ovratnik in njegov obraz zabila z zid, ciril je zatulil, ko ga je vlekla vzdolž zidu. Po več metrih se je vendarle izvil iz prijema in se opotekel nazaj. Brez pomisleka iz tak pobral kovinsko cev in z njo kričeče začel udrihati po zidu. Iz njega se je, na senčino očitno nejevoljo odkrušil kos opeke.

»Tu imaš«

Senca je prestregla njegov naslednji udarec, cev mi je iztrgala iz rok in jo kot kopje zalučala proti njemu. Ciril se ji je spretno izmaknil in cev je zadela nasporni zid z votlim klankom.

Jeza je plamtela v njemu kot gozdni požar in Ciril jo je sprejel in ji pustil, da ga prevzame.

Sedaj je bil čas za povračilo

.....

Ciril ni vedel koliko časa sta se borila, vendar videl je, da senca že močno poša.

Samo še malo

Po celem telesu so ga bolele modrice, rane in odrgnine. Mišice so bile utrujene in njegove pesti okrvavljene, vendar bolečino je komajda čutil. »Končaj to« je zakričal in obupani senci namenil udarec z vsemi svojimi močmi. Le ta, očitno dovolj upešana, se ni poskusila niti umakniti. Pod njegovim udarcem se je le še razblinila.

Cirilu je odleglo. Počasi se je sprehodil po ulici in se zadihan usedel na tla ob zidu, na katerem je bil s krvjo še vedno zarisan njegov boj. Pomel si je okrvavljene in razbolele pesti in pustil, da se mu utrujene mišice končno sprostijo. Na nebu nad njim so se začele pojavljati prve zvezdice in Ciril se je nagnil in jih opazoval.

Nasmehnil se je.

.....

Mirko se je ravno odpravljaj na večerjo. Na poti, da zapre okno, je videl človeka kako jezno kriči v zid.

kako jezen človek!

je pomislil in si obul čevelj. Na poti skozi vrata ga je v njem nekaj zažulilo.

oh, kamenček

malo je pomigal z nogo, da je zdrknil na manj moteče mesto »se zgodi« si je rekel in se odpravil na pot.

»Vse je bilo bolje preden smo začeli brati iz te preklete knjige!« je zakričala Jasmina.

Tone je pritekel iz svoje spalnice v kuhinjo »Kaj je narobe? Si v redu?«. Zmeden se je ustavil pri vходу v kuhinjo, ko je zagledal jezno Jasmino, ki je strmela v pico na mizi. »A so ponovno zamešali naročilo ali kaj?«

»NE, nič niso zamešali.« Jasmina se je vsa nasršena obrnila proti Tonetu. »Nespodobni so. ZAŽGALI so jo!«

Tone je skomignil z rameni »Nekako bo že šlo.«. Odšel je do omare po krožnika, ki ju je prinesel h mizi. Ko je prišel do mize, se sedel po pici ter jo šele takrat pozorno pogledal »Ali se ti je popolnoma zmešalo? Kako je to zažgana pica? Samo en mali mehurček je črn.« je zgroženo rekel Jasmini. Vzel je kos pice na krožnik ter se usedel za mizo. »Ne bi ti smeli pokazati tiste knjige.«

--

Naslednje jutro je Jasmina loputala z vrati. Tone je potrpežljivo rekel »Ali si lahko prosim pripraviš toast ali pa kosmiče? Nekaj rabiš jesti, kosilo bo šele ob 17ih.«

Jasmina je prhnila »Toast. Kosmiči. Kaj misliš da sem? Nisem lačna, bom že zdržala. Če ne, si bom pa kasneje nekaj pripravila.«

»Prazna vreča ne stoji pokonc.« Tone se je odpravil proti vratom in je spotoma iz svoje sobe vzel šolsko torbo. »Kakor želiš. Grem v šolo, se vidiva.«

--

»Mmmmm to je bilo dobro. Končno nekaj slastnega.« je zadovoljno zavzdihnila Jasmina, ko se je naslonila nazaj na stolu. »Tale medena rebrca smo pa res perfektno naredili. Kar stopila so se v ustih.«

»Ja, res je bilo dobro.« je rekla mati Tinca. »Pripravila bom čaj. Potem je pa čas, da gresta domačo nalogo delati.«

»Čez 5 minut. Rabi se hrana malo poležt.« zajoka Tone.

Pospravili so mizo, nato je Tinca pripravila zeliščni čaj z medom ter ga prinesla za mizo. V tišini so ga popili.

»No, sedaj pa pojdita delat domačo.« je naročila Tinca. Tone in Jasmina sta se odpravila vsak v svojo sobo. Tinca si je pripravila drugo skodelico čaja, debelo usnjeno knjigo je iz mize pred sedežno pospravila nazaj na knjižno polico, ter vzela ven knjigo Dobra znamenja. S čajem v bližini se je usedla na sedežno ter brala knjigo.

Čez čas se je odpravila zaželeli lahko noč svojima otrokoma. Ko je prišla h Jasmini je videla, da je le-ta že končala z domačo nalogo ter je na postelji brala knjigo Barva magije. »Ne ostani pokonci predolgo. Lahko noč.«

»Brez skrbi, ne bom. Lahko noč.« se je nasmejala Jasmina.

--

»Dobro jutro. Boš čaj? Ravno pogrevam vodo.« je pozdravil Tone Jasmino v soboto zjutraj in pokimal proti sadnemu čaju v vrečkah.

»Jutro. Ne, raje prijem samo vodo, kot pa da bi pila čaj iz vrečke.« se je nejevoljno odzvala Jasmina.

»Bog pomagi! Odkar smo našli tiste stare knjige si prav nevzdržna. Prav obsedena si s *tisto* knjigo.«

»Popolnoma mi spremenila pogled na svet. Ko je ne berem, svet enostavno nima smisla. Na čase lahko pozabim nanjo, vendar ne za dolgo.« je Jasmina zavzdihnila.

»Jasmina, knjiga ni nič posebnega. Samo kuharica je!«

»Ampak recepti v njej so praktično magični. Saj si videl kakšna so bila včeraj rebrca!«

NMN-LIT34 ARIANA HODŽIČ
Modra kri ali črnilo?

Redko dejansko razmišljam ko pišem pesmi. Mitrahil bi rekla, da redko sploh razmišljam. Res je (ne ta del, da sploh ne razmišljam), da verzi kar tečejo iz mene. Že od kar pomnim, so moje misli sestavljene iz podob besed, ki se vežejo skupaj v kaotično in zmršeno tapiserijo, ko pa uspem te besede spraviti na papir, nastanejo pesmi, ki premaknejo ljudi. Začnejo ideje. Poženejo v tek.

Hecno je, kako je mama poezijo tiščala Mitri pod nos. Hotela je imeti svojo malo damo, popolno hčer, podobo same sebe. Mitri pa ni želela drugega kot se tepsti z mano ... no, prej tepsti mene. Nikdar nisem razumel, zakaj je mati prezirala mojo ljubezen do pesmi, pripovedništva.

Nehati moram tavat, že nekaj dni me tišči v prstih, iz sebe ne spravim besede. Vsaj ne tistih, ki sem jih vaju. Tistih o revoluciji, o polju žafrana, o vrabcu in vranu in generalki. Iz nekega razloga se name obešajo spomini iz tistega življenja, od katerega sva pobegnili...

Na mrzel večer zgodnje pomladi, sta se mladenki rodila dvojčka. Deček in deklica. Topel kamin v veliki sobi, prekriti z različnimi živalskimi kožami, je bil nasprotje hladnemu večeru onkraj zidov, kjer so se v polmraku ustavili vetrič in ptičje petje. Rodila sta se ji deček in deklica. Dvojčka. Dvojčka s puhastimi belimi lasmi, temnimi očmi in blede, modrikasto kožo. Če ne bi vreščala, bi človek mislil, da sta se rodila mrtva. Če ne bi imela dveh bunkic na vrhu glave in čudno podaljšane trtice, bi človek mislil, da stare zgodbe o vilah, peklencih in drugih, katerih izvor je najden le v legendah, sploh niso resnične.

A kako pojasniš rojstvo spak v ugledno družino? V družino, v kateri se pretaka samo človeška kri?

Da bi otroka zamenjale vile nima smisla, saj so njune čudne lastnosti opazili zdravniki in pol ducat pomočnikov ter tudi mama sama, takoj ko sta pokukala na svet. Da bi nad družino bilo poslano prekletstvo ima odtenek več smisla, čeprav so uroki, ki omogočajo takšen izid, že zdavnaj pozabljeni. Je mati sklenila posel s hudičem? Nikoli. Njena stran družine že ne.

Zakaj je potem bila kaznovana s takšnima otrokoma? Je užalila starega boga, so ji ponagajale nimfe?

Ali pa je, nekje nazaj po koreninah družinskega drevesa, nekdo, nekaj, že imel polt bledega jutra, že imel bele lase spletene v elegantne kite okoli rogov, pogled pa je spominjal na polje žafrana. In morda je tisti nekdo lažje kot človek poprijel za niti magije. Morda se je s človeško krvjo zlila druga.

Nepošteno pa bi bilo tega Nekoga postaviti v korenine materinega obstoja... Morda je zato oče nasprotoval temu, da bi se spaki tisto noč dalo spati v košaro in odnesti globoko v gozd.

Morda je nasprotoval, ker se je po njunem porodu, še predno bi se lahko luna dvignila nad obzorje, pričel snežni metež.

Pizda, sem pretenciozen.

Rekel bi, da je pretenciozen tudi Beli Vran, a njegove ideje vsaj služijo nečemu...to, služi le meni. V spomin? Uteho? Čeprav že leta bežim od življenja za štirimi visokimi, hladnimi stenami, od življenja razvajanega plemiča, kjer mi ne bi bilo dovoljeno imeti lastnih misli, kjer bi moral biti lutka, enaka ostalim, kjer bi nad mano viselo »kaj pa si bojo mislili drugi,« kjer bi moral skrivati bele lase in vijolične oči, za magijo bi se skrivala še moja polt ... me to pusto življenje vseeno ujame.

Mitri se vedno dere da imam predolge noge, da sem tudi z idejami in lastno nepremišljenostjo vedno dva koraka pred njo (nisem jaz kriv, da je majhna). Vali bi rekel, da imam krila. Pocukrano. A kaj, ko nisem nič boljši.

Pa vendar, nam je ta nepremišljenost zadnjič spodnesla tla pod nogami.

»To ne zgleda kot pesem.« V trenutku zaprem zvezek in pogledam Mitri, ki se je prikradla za mano.

»Zase se brigaj.« Jo podražim in vem, da ve da je nasmešek, ki ji ga namenim živčen. Ne tišči vame. Če bo želela prebrati, mi bo, ali sunila zvezek, ali pa mi, bolj ali manj v igri, grozila s svojo sekiro. Pa le skomigne in sede poleg mene na mojo skalo.

Mojo skalo, hah. Moja skala je le nek velik kamen na robu tabora. Skoraj v celoti jo prekriva mehek mah. Je moje gnezdo.

»Beli Vran je že nekaj časa tiho,« zdaj ona draži mene. Zakaj je načela to temo?

»Mu pač ne gre.«

»Zakaj pa mu ne gre?« Seveda uporablja ta nadležen ton. Enkrat sem ji rekel, da je slišati kot mama, ko naju je karala, ko sva kaj ušpičila. To sem izrekel enkrat in nikoli več, saj mi je draga sestra, ki v svojem srcu vedno najde ljubezen zame, skoraj zlomila nos.

V odgovor ji raje zagodrnjam in se naslonim nazaj na skalo. Gledam v nebo. Tu na robu tabora, zvezd ne moti soj bakel ali dim ali vonj po hrani... Morda sem lačen.

»Skatis.« Preseneti me njen resen ton. Na njenem obrazu je ... skrb. Živčna je. Ne vem, ali živčna z mano ali zaradi mene ali zaradi, no, vsega kar se je zgodilo. Oziroma se ni.

»Ne vem. Nič ne moram izbruhati na papir.«

»Tvoje pesmi niso bruhanje.«

»Eeh, občutek je včasih tak.«

»In zdaj, kaj? Pišeš pravljice?«

»Ne- «

»Ne? Torej se samo smiliš samemu sebi.«

Obmolknem. *Tokrat* se ne smilim samemu sebi.

»Ne! Samo ... zablokiral sem. Ne vem. Nič ne pade ven iz mene. Nič ne ostane na papirju. Nič ni ... dovolj dobro. Nič ni napisal Beli Vran ampak ... Skatis.«

»Bratec, res rabim da se spraviš skupaj.« Odrine se od skale in si poravna tuniko pod oklepom. »Danes smo sprejeli novo skupino. Vsi imajo v žepih češnjevo vejico in belo pero. Iščejo upanje. Po padcu zadnjič, ga potrebujemo vsi. Daj no, pokaži jim spet Vrana.«

Odkimam in pogledam proti taboru. Vidim nove obraze. Njihovih imen se bom naučil v dnevu ali dveh, tako kot vedno. Z otroci se bomo igrali pirate, da pozabijo na dogajanje zunaj, Mitri pa bo deklicam morda pustila, da ji v lase spletejo kite. Da pokaževa, da »Vražja dvojčka« nista srhljiva. Da pokaževa, da sva na strani ljudi, da lahko računajo na naju.

»Kaj če pobegneva?« le šepnem.

Ne vem, če je slišala. Ne vem, če molči tako dolgo zaradi šoka. Še samega sebe sem šokiral. Pripravim se na zaušnico. Namesto tega pokima.

»Prav.« Tudi ona šepne, v njenih očeh se lesketajo bakle iz tabora. »Tu jim bo šlo. Znašli se bodo.«

O ne, ne. Igra se z mano. Podrsam se s skale in stojim na nogah. Igra se z mano...preskuša neke neumne miselne igre. *Ve*, da ne morava odnehati, *jaz* vem, da ne morava odnehati.

Pa za kaj se je borila?

Zakaj bežala stran

od tesnih sten gradu?

Mislim da predolgo buljim vanjo, saj se končno obrne nazaj k meni.

»Beli Vran je le ideja. Upor. Revolucija. Napredek. Začel si jo ti, nekdo drug, pa jo lahko konča.«

Ne morem verjeti. Bi res vrgla vse stran? Vran je res le ideja, le obraz, ampak ... kaj pa njegova generalka? Tista, katere bojni krik požene srh v kosti mehkužcem z zlatim grbom na prsih. Odkimam. Začnem krožiti okoli skale, ne morem stati na miru, misliti moram.

»Ne.«

»Skati, če res misliš- «

»Ne.« Nisem še pripravljen spustiti peresa. In vem, da ona ne sekire. Beli Vran je za zdaj še moj, sem *jaz*.

Borila se je za poeta.

Borila se je za vrana.

Borila se je da ohrani

njun pečat.

»Ne,« ponovim še bolj odločno. Poprimem za zvezek. Končno.

»Znašli se bomo, vedno se, vedno več nas je, več bojevnikov, več zdravilcev, ne bova zakopala sekire, sestra«

Tiho ostane, opazuje me. Ni tistega nasmeška, tistega vražjega nasmeška, ki lahko premakne gore, ki lahko ustavi dež.

Zakaj me gleda s tako žalostjo?

Pa je poet zamenjal pero

za meč.

»Mitrahil, v redu bomo. Prav imaš, Beli Vran mora vrniti upanje, čas je za naslednji korak. Naš tabor poka po šivih, ja, v pristanišču nam je spodletelo, a ni bil hud padec. Poberemo se lahko, smo se praktično že. Sama si rekla, vedno več ljudi je na naši strani, vedno več je upornikov.«

»Vedno več je beguncev.«

Pretvoril se je v bojavnika

Viteza.

Vojaka.

»In to jim da upanje! Midva jim dajeva upanje!« sunkovito dvignem beležko, sranje, črnilo. Z roke si ga pobrišem v srajco in globoko vdihnem. »Mitri, poslušaj. Tukaj sva oba dosegla nekaj neverjetnega. Jaz z Vranom, ti s sekiro.« Pomignem na orožje, ki ga je pustila pri ograji. »Še več lahko storiva tukaj. Še dlje lahko splezamo. Z njimi. Za njih.«

Ne pa v lutko vojne.

Sesedem se nazaj na skalo. »Sej me je strah,« težko mi gre z jezika, »to dobro veš, veš tudi, da skrivam to za mojo zaigrano samozavestjo.« Pogledam jo in ona se končno nasmehe. »Zato ker vem, da lahko vedno računam nate. Morava ostati, oba si tega želiva. Strah lahko potisnem na stran. Vem, da boš vedno tu zame.« Z nasmeškom pogledam nazaj proti taboru, po zraku prinese vonj po slastni obari.

Pa se je,

nekega hladnega jutra

prvič prestrašila.

Pustim, da me prevzame šum glasbe in ducate pogovorov, sladek vonj hrane in piva, za trenutek opazujem sence, ki jih mečejo bakle. Po oveli travi rišejo podobe...

Prestrašila polja rdečega maka,

»Že res,« njen glas je hripav, »vendar jaz ne vem, če bom vedno imela tebe.«

ki je cvet za cvetom krasil njegov oklep.

S prsti sem drsela po neznanem razpokanem kamnu tega, kar je nekoč veljalo za Svetišče Inkvizicije – naše Svetišče. Po vsem tem času mi je končno uspelo najti pot sem. Vzela sem svoj krvni kamen izza majice pred svoje oči. Ostala mi je morda še kakšna ura. Stisnila sem ga v roko. Srce mi je bilo hitreje kot kadarkoli prej.

Takrat sem opazila fresko na stenah. Kamniti obesek sem skrila nazaj za srajco.

Proti pričakovanjem sem prepoznala kaj je bilo upodobljeno na poslikavi. Šlo je za upodobitev stare pravljice: zgodbe o 'zveri iz megle'.

--[*]--

Predavnimi časi je obstajala zver, ki je predstavljala utelešenje človeškega konflikta in trpljenja. Hkrati pa se je s temi pojmi hranila. Toda vse, kar si je kdaj želela, je bilo stradati. In tako je srečala ljudi in jim poskušala pomagati. Vendar so jo zavrnil. Bali so se, kaj je in od kod prihaja. Zver je odšla. Ko so minevala leta je poskušala znova in znova, vendar se njena prizadevanja nikoli niso obrodila. In sčasoma, se je vedno bolj hranila. Ljudje so se pretvarjali, da so prestrašeni in neboljeni, a to ne bi bilo možno dalje od resnice. Zaradi tega se je zver odločila, da postane takšna pošast, kot so jo ljudje videli. Mogoče bi se takrat končno nehali bojevati med seboj in bi zver končno lahko umrla. Toda zver je šla predaleč. Ubijala je, pustošila in oskrunjevala, vse v upanju, da bo končno lahko umrla. Sčasoma so se ljudje združili in jo zaprli na otok, ki ga je pred zunanjim svetom skrila gosta megla. Toda kljub temu, zveri ni bila nikoli uslišana edina želja in ostaja živa do danes ter se obupno trudi ustaviti pošast, ki je človeštvo.

--[*]--

Vedno sem domnevala, da ta zgodba ni nič drugega kot nekakšna nenavadna pravljica, ki naj bi vsem, ki jo poznajo, posredovala neko mračno sporočilo. Toda ko sem gledala ilustracijo otoka zveri na freski, sem se začela zavedati, da je morda več resnice v tej zgodbi kot sem mislila. Natančneje, otok, na katerem je bila zver zaprta, je bil resničen. In to je bil isti otok, na katerem sem trenutno stala.

Stresla sem se. Pogledala sem za seboj. Nikogar ni bilo. Oddahnila sem si.

Nato pa sem opazila še eno fresko. Stopila sem do nje. Te pa nisem prepoznala. Bila je ilustracija zveri iz megle in človeka. Zver se je sklanjala in mu ponujala rdeč kamen.

Umaknila sem se. Kaj je to pomenilo? Nikoli nisem videla ali slišala karkoli kar bi namigovalo, da bi ljudje sprejeli pomoč zveri.

Ponovno sem iztegnila svoj krvni kamen. Skoraj popolnoma se je ujema s kamnom na freski. Spet sem ga spravila. Če je to pomenilo, kar sem mislila, da je, sem mogoče še imela možnost.

Nič mi ne bo preprečilo, da jo rešim.

»Torej, tudi ti si se znašla tukaj, bivša Inkvizitorka Esmee.« Glas, ki je prihajal izza mene, je bil rezek in hladen. Zakaj me je moral vedno tako nazivati? In zakaj me je to vedno zbolelo?

Vedela sem, da je naravnost užival v moji bolečini. »Odjebi, Elias,« sem odrezala, ko sem se obrnila k njemu. »Kaj hočeš?« Izraz na njegovem obrazu je le potrdil, kar sem že vedela.

Stal je tam, naslonjen na razpadajočo steno in se mi smehljaj. Stisnila sem pest. Po tem, v kar me je prisilil, mu nisem nikoli nameravala oprostiti.

Popravljal si je kratke bele lase v isti gnusen slog, ki je tako dobro ustrezal njegovi psihotični naravi, nato pa mi je odgovoril: »Je res tako napačno, da si te želim malo obiskati?«

Poskušal me je razdražiti, »Zaradi tebe sem le 'bivša' Inkvizitorka. Nisva prijatelja,« in uspevalo mu je.

Elias je komaj zadrževal smeh, »Vem, ni me treba dolgočasiti. Nisem tu, da poslušam tvoje premnoge, o tako žalostne, zgodbe. Tukaj sem, ker me zanima, kaj boš storila zdaj, ko si spoznala resnico.« Požugal je proti drugi freski. »Kljub temu, da si ubila nemrtvega in dobila svoj krvni kamen nazaj, se mi še vedno zdi, da nisi prepričana, ali se želiš vrniti.«

To je bila napaka.

»Jaz,« nisem želela dokončati. Čeljust mi je zadrgetala ob misli na to, kar sem storila. Še vedno me je razjedalo. Usmilila sem se nemrtvih, zato so me vrgli iz reda, saj sem 'omadežila' svoj krvni kamen. In potem, ko je bil na nitki kamen, ki sploh ni bil moj, sem popustila in jo ubila. Zakaj sem bila tako neumna? Morala je obstajati druga pot. A ko sem videla tisti kamen, se nisem mogla zadržati. Kamen bi moral biti skrit doma, nato pa sem videla kako lahkotno se je Elias poigraval z njim in hotel, da ubijem mlado nemrtvo deklico v zameno zanj. In jaz sem popustila njegovi grožnji.

»Uboga majhna Esmee.« Elias se je zasmel. »Veš kako napolniti kamen. Zakaj torej tega ne storiš? Saj veš, da je komaj še živ?«

»Dovolj ljudi sem že ubila, da bi pridobila malo več časa!« sem mu zavpila nazaj. Pustila sem mu, da mi je prišel pod kožo.

Nisem imela časa prenašati njegovih norčij. Morala sem prevzeti nadzor nad situacijo, »Kaj je narobe s teboj? Tako se norčuješ iz mene, medtem se še vedno spoprijemam z,« namignila sem na freske, »vsem tem.«

Nasmehnil se mi je, »Kaj res? Misliš na zgodbo o inkviziciji? O tem, kako smo sklenili dogovor z zverjo iz megle, da nam podeli dolgo pozabljene čarovnije?«

Poskušal me je zbadati s tem, kar je mislil, da že vem. No, imela sem svoje pomisleke, vendar nisem imela dovolj informacij, da bi jih potrdila. Zdaj pa je nekdo, ki je bil visoko spoštovan v Inkviziciji to potrdil.

Vse, kar sem morala storiti, je bilo najti zver in upati, da mi bo hotela pomagati oživeti moj krvni kamen. Kljub temu, da sem morala hiteti, se nisem mogla zadržati, da ne bi zbodla Eliasa, »Misliš si, da si vsemogočen, a nisi ravno pameten, kajne?«

»Kaj?« Eliasova maska umirjenosti je skoraj takoj padla. »Kdo misliš, da si?!« je zavpil name, ter izlekel bodalo. Zajel se je v čarobni ogenj in se z njim pognal proti meni.

Ampak bila sem pripravljena. Prevrnila sem se na stran, pobrala nekaj prsti z tal in jo vrgla v njegov popoln obraz. Zavpil je, »Ti prasica!«

Pobrala sem se in začela teči. Ko sem že bila v gozdu, je Elias še vedno pobiral prst iz svojih las.

Nisem si mogla privoščiti, da bi zapravljala čarovnijo zanj. Nisem želela še dalje skrajšati življenjske dobe svojega kamna.

Tekla sem, kolikor hitro sem lahko, potem pa se je zrak pred menoj zvil vase in Elias se je čudežno pojavil iz njega. Preden sem se lahko obrnila, me je zgrabil za vrat in me dvignil z eno samo roko, »Poslušaj! Ne moreš kar metati prsti vame! Ne moreš kar pobegniti medtem, ko jaz okrevam. Ali nimaš časti?«

Elias je zavzdihnil. Vrgel me je proti bližnji skali, kot da bi bila majhen kamenček.

Moj udarec ob skalo mi je nemudoma zlomil nogo. Zavpila sem od bolečine. In preden sem se zavedla, je bil Elias spet pred menoj. »Kaj še moram narediti, da boš končno razumela, da nimaš nič proti meni? Da si omadežena in bi se mi morala podrediti?«

»Moral me boš ubiti.« Rahlo sem obžalovala svoje besede takoj, ko so zaputile moja usta. Konec koncev, če bi umrla jaz, bi tudi ona. In tega nisem mogla dovoliti.

Elias je zavzdihnil in se nekoliko oddaljil od mene. »Pojdi. Poišči, kar iščeš. Prej ko ugotoviš, da ne moreš ršiti svoje hčerke, prej se lahko vrneva.«

Takoj ko je končal, so se drevesa okoli naju začela tresti. Začela so se upogibati, kot da bi pihal ogromen veter, a nisem čutila ničesar takšnega. Slišala sem težke korake, videla pa nisem nikogar. Takrat sem opazila, da sva bila oba zavita v gosto meglo.

»Veš, da bo umrla, če narediš kaj s takšnim obsega?« Elias je zvenel nekoliko zaskrbljeno.

»Tega ne počnem jaz.«

Začutila sem, kako je megla vstopila v moje misli in me prisilila v negiben položaj na tleh. Pritisk je bil premočan. Dvignila sem pogled in videla, da se je isto zgodilo z Eliasom. Zastokal je in kričal. Obupano se je poskušal upirati, a mu ni uspevalo.

Nato sem slišala glas, ki je odmeval povsod okoli naju: »Zakaj morate te poti pripeljati sem?«

Poskušala sem odgovoriti, a pritisk v moji glavi je bil prevelik.

»Pomislite na odgovor, vedel bom.« Glas je zvenel velikanski, a hkrati topel.

Prosim, pomagajte mi najti zver iz megle.

»Našla si ga.« Stvor je odgovoril.

Elias je zastokal od bolečine. Začel je kričati. »Ne, ne boš!« Njegove besede so bile šibke, a hkrati je bila v njih moč, ki je še nisem slišala iz njegovih ust.

Elias je stisnil pest in v trenutku se je magično rezilo dvignilo iz tal in šlo naravnost proti mojemu vratu. Nisem se mogla umakniti. Začutila sem njegovo rezilo, ko je drselo skozi moj vrat. Zagrabila me je panika, vendar se zaradi pritiska še vedno nisem mogla premakniti.

Bitje, ki mi je preprečevalo skoraj vso gibanje, je vzdihnilo in zaslišala sem boleče stokanje, ki je prihajalo od Eliaša, »Se vidiva v naslednji zanki,« je rekel, preden sem slišala trganje mišic in pokažanje kosti iz njegove smeri.

Kmalu zatem sem zaprla oči.

Žal mi je. Umrla boš v tem kamnu. Želim si, da te nikoli ne bi spravila vanj.

Potem je bolečina izginila. Odprla sem oči in pogledala. Potipala sem svoj vrat. Ni bilo nobenih ran. Ozrla sem se okoli. Bila sem pred čolnom, s katerim sem prispela na otok.

Kako sem bila živa?

Kaj se je pravkar zgodilo?

Me je moč zveri obudila od mrtvih?

Princ in lovec

Trava med žalujočo vrbo ob reki in ponosnim hrastom na robu gozda, kjer so našli ostanke grofičinega trupla, je bila po dveh dneh še vedno steptana. Luže goste krvi niso dovolile bilkam, da bi se ponovno vzravnale proti nebu, pa tudi nekaj koščkov njene nekoč nevihtno modre obleke je bilo ujetih v strjeno gmoto.

Princ je pokleknil na eno koleno na robu čiste trave in se stegnil po raztrgan kos krvavega rokava. Ni si želel umazati pozlačenih čevljev, a moral je preučiti kraj napada in ugotoviti, kakšna zver bi lahko storila nekaj tako grozljivega. Že tretjič se je razgledal po travniku, pa se mu kljub temu o napadalcu ni svitalo prav nič več kot ob prihodu. Ob boku si je zrahljal vez med prednjim in zadnjim delom oklepa in si ga nekoliko odlepil od prepotene tunike. Bil je vaje mehkih preprog in gladke svile z živobarvnimi vzorci, ne segrete kovine. Zlate lase, ki jih je mršil rahel jesenski veter, si je popravil za uho, ko je med drevesi zaslišal odkašljevanje. Sunkovito se je obrnil proti izvoru hrupa in v senci dreves zagledal dvojne svetlo rjavih, skoraj rumenkastih oči.

»Kdo je?« je vprašal in se skušal pretvarjati, da mu srce ni poskočilo bolj, ko bi si želel. »Si to ti, lovec?«

»Oprostite, vaše visočanstvo, nisem vas hotel prestrašiti,« se je lovec opravičil z globokim pomirjujočim glasom.

»Saj me nisi prestrašil!« Princ je vstal in si stepel drobce umazanije z vinsko rdečih svilnatih hlač. »Pozen si. Pridi že vendar na plano, da si te ogledam.«

Na jaso je stopila visoka postava bradatega moškega s širokimi rameni. Izbočeno čelo so mu zakrivali temni kodri, mastni in sprijeti drug ob drugega. Njegova oprava je bila preprosta, primerna za nekoga tako nizkega rodu. Nepobarvana lanena srajca, hlače, visoki usnjeni škornji in nožnica za pasom. Od nenehne uporabe zlizan lesen ročaj noža je bil videti od vsega še najbolj čist. Oblačila so bila na več mestih zakrpana in ponošena, kot bi bila leta in leta izpostavljena tako žgočemu soncu kot neusmiljenim nevihtam.

»Pa res izgledaš točno tako, kot te je opisal stari krčmar,« je rekel princ. Če bi takega človeka videl stati pred vrati svojega dvorca, bi nanj nemudoma naščuval pse.

»Hvala, vaše visočanstvo,« se je lovec priklonil tako umirjeno, kot je govoril. Njegove besede so se razlivalo preko jase kot tekoči med.

»Pa si tudi tako večč, kot pravijo?«

»Žal ne vem, kaj so vam povedali o meni.«

»Slišal sem, da v deželi ni boljšega sledilca od tebe. Da lahko izslediš divjega prašiča, ki je šel mimo pred tremi dnevi. Da ti drugi lovci zaupajo bolj kot svojim jazbečarjem.«

»Za prvo ne vem, drugo dvojce pa menda drži,« je skomignil lovec in se rahlo nasmehnil. Zgornja vrsta zob je bila predolga in mu je silila preveč navzven preko spodnje.

»Upam, da res. Meni in moji roki pravice ta stvar ne sme uiti!« je princ stisnil pest, nato pa pokazal na krvavo zaplato trave. »Jaz bi rekel, da jo je volkodlak.«

»Najbrž ne, vaše visočanstvo,« je rekel lovec. »Volkodlaki napadajo le ob polni Luni, ki je bila pred sedmimi dnevi, to dekle pa je stvor ubil pred dvema.«

»Aja, saj res,« se je princ udaril po čelu. »Saj to sem vedel, samo iz glave mi je padlo. Potem pa je bila gotovo viverna.«

»Tudi to najbrž ne, vaše visočanstvo,« je ponovil lovec. »Tukaj so našli ostanke daminega trupla. Viverna svoj plen zgrabi, odleti z njim v gnezdo in ga običajno komaj tam pokonča.«

»Potem pa je bil lahko samo še gorski trol. Nič drugega ni moglo biti.«

»Vaše visočanstvo, ne verjame...«

»Kaj? Boš rekel, da tudi gorski trol ni?« ga je odrezal princ, razdražen od lovčevega zavračanja njegovih predlogov.

»Mislim, da res ni gorski trol,« je rekel lovec in se ponižno priklonil. »Pred zimo ne bi nikoli prišli tako daleč od gora. Pa tudi če bi, niso znani po tem, da bi izvajali več zaporednih napadov.«

»Kako to misliš?«

»Vašemu visočanstvu je gotovo znano, da je prejšnji teden na enak način kot grofica umrl pekovski vajenec, teden dni pred tem pa eden od kmetov na južnih pšeničnih poljih. Ali pa dva ribiča prejšnji mesec. In to so samo tisti, katerih ostanke so lahko našli.«

»Seveda, seveda,« je zatrdil princ, ki se mu ni niti sanjalo o napadih na nizkorodneže.

»Kakšno olajšanje,« si je oddahnil lovec. »Ljudje bi bili zelo zaskrbljeni, če bi Njegova Visokost, naš predragi kralj, poslal najboljše ljudi raziskovati komaj zdaj, ko je bil napaden nekdo modre krvi.«

»Ah ne, kje pa. Očeta skrbi za vse ljudi v Njegovem kraljestvu. Samo, emm, odločal se je, katerega izmed sinov naj pošlje. Odločil se je za najmlajšega, da se lahko izkažem in mu prinesem glavo te preklete zveri.«

»Vsi v kraljestvu bomo mirneje spali, ko pokončate zver, vaše visočanstvo.«

»Brez dvoma. Torej, jo lahko izslediš?«

»Smem?« je vprašal lovec in pokazal na kos krvavega rokava v prinčevi roki. Ko mu ga je princ izročil, ga je razprl proti svetlobi zahajajočega sonca in ga temeljito pregledal. Nato se je spustil na vse štiri k steptani travi, si natančno ogledal krvave madeže in jih prevohal.

»Že veš, kakšna zver je?«

»Ne še, vaše visočanstvo. A odšla je v tisto smer,« je rekel lovec in pokazal proti drevesom. »Kar za menoj.«

Lovec je stopil proti gozdu veliko hitreje, kot je govoril. Bil je na sledi in ni je smel izgubiti, a princu se je kljub temu zdelo skrajno nevljudno pokazati hrbet nekomu toliko višjega stanu.

Dolgo sta hodila skozi gozd. Lovec se je občasno ustavil, si ogledal praske na deblih, z roko sledil odtisom v poteptani podrasti, nato pa odhitel naprej. Tonila sta vedno globlje v temo

pod gostimi vejami, vendar ga to ni upočasnilo. Kljub hitrosti se je premikal povsem neslišno, tako spoštljivo je stopal po mahu in listju.

»Je še daleč?« je vprašal princ, ko se je srebrnkasti sij zadnjega luninega krajca prebil skozi krošnje. »Moj meč hrepeni po krvi.« Izvlekel je svoj kraljevski rapir. Ročaj obdelan z rdečimi in rumenimi rubini se je zalesketal v mesečini.

Lovec se je s svojimi svetlo rjavimi očmi zazrl v princa. »Smem predlagati, da zaenkrat še pospravite meč, vaše visočanstvo? Tako imeniten je, da bi lahko zver od daleč opazila njegov sijaj.«

»Ne samo, da si lep, še preveč lep si,« je princ rekel svojemu meču in ga pospravil nazaj v nožnico.

»Mislim, da sva blizu,« je dodal lovec.

»Končno,« je odvrnil princ. S tresočo levico se je trdno oklenil ročaja svojega meča. Ni se mogel odločiti, ali ga je oblilo navdušenje ali strah. Ampak zakaj bi ga bilo vendar strah? Saj je imel ob sebi izkušenega lovca. To bi moralo zadostovati, pa čeprav s svojo kraljevsko roko ni ubil še nikogar.

»Tam je,« je čez nekaj minut šepnil lovec. Pokazal je proti majhni jasi, ki se je odprla onkraj grmovja pred njima. »Na drugi strani jase se premika.«

Oblaki so zakrili blede lunino svetlobo, zato je moral princ močno napeti oči. Vse kar je razložil, je bilo premikanje velike kosmate sence, ki se je sklanjala nad nekaj ob vznožju borovih dreves.

Princ je že hotel zakorakati na jaso, a ga je lovec v zadnjem trenutku zgrabil za roko. »Ne veva, kaj naju tam čaka. Pojdiva okoli, da naju ne opazi prehitro.«

Počasi in previdno sta stopila proti levi in sključena ostala v zavetju grmovja. Obhodila sta polovico jase, ko je skozi majhno luknjico med oblaki prodrlo nekaj mesečine. Za trenutek je princ razložil kot konj veliko obliko, ki je spominjala na nekaj med psom in človekom. Zagotovo ni bila navadna žival, pa tudi volkodlak ni mogel biti, ti so aktivni samo ob polni luni. Ta stvor je lahko ustvaril samo urok. Ali morda prekletstvo, ki ga bo kmalu končal njegov meč. Natančneje si zveri ni mogel ogledati, saj so se oblaki spet zgostili.

Pod prinčevo nogo je pridušeno počila vejica. Nemudoma je obstal kot kamen, niti dihati ni upal. Ni mogel videti, kaj se dogaja na jasi, slišal pa je lahko samo blag veter, ki je vel med vrhovi dreves. Ko se je končno upal premakniti, se je ozrl nazaj k lovcu. Ta je mirno kot kip stal korak za njim in mu samo rahlo prikimal. Princ je razumel gesto. Zver ju ni slišala.

Po še nekaj korakih je princ z desnico segel proti levemu boku, da bi izvlekel meč. Oblaki so se spet razkadili in luna je osvetlila prazno jaso. Zver je odšla. Še bolj je napel oči, da bi opazil kakšno premikanje v temi med debli, v tistem pa je v desnem boku začutil ostro bolečino.

Princ se je zgrudil na kolena. Skušal je vdihniti, a zrak ni prišel do pljuč. Ozrl se je v bok, iz katerega je skozi razpoko v zrahljanem oklepu štrlel leseni ročaj noža. Zvrnil se je na drugi bok in na robu jase tik pred sabo zagledal ogromen skoraj pasji obraz z izbočenim čelom. Žareče rumene oči so zrle vanj, gobec pa je komaj slišno zarenčal skozi priprte čekane. Za seboj

je zaslišal prestopanje po listju in začutil, kako je nož zapustil njegovo telo. Ni imel več moči, da bi se premikal, kaj šele upiral. Začelo ga je zebsti. Pogled se mu je meglil.

»Poglej, oče, tokrat sem jaz tebi pripeljal večerjo,« je ponosno rekel lovec z globokim pomirjujočim glasom.

V deželi Delerijon je najprej mogoče opaziti tišino. Zdi se, da so bogovi nekega dne razparali nebo in skozi porinili velikanski skalni plaz. Ko so bile kamnite smeti odvržene, so za sabo zaprli luknjo. Kar je ostalo na tej strani, je bilo gorovje suhega in razpokanega kamna, ki je čez leta razpadlo v nekaj podobnega pobočju.

Ker pa se življenje vrine v najbolj zapuščene kraje, kot blato v vse gube, se je to zgodilo tudi tu. Čeprav je bilo med skalami komaj kaj zemlje, so se suha grmovja in vitka drevesa trmasto držala razpok, kot da bi s svojimi koreninami poskušala razklati kamen. Skrivljena debela so iz senc gora segala po svetlobi, kot berač, ki prosi za hrano. Drugega življenja ni bilo videti.

Gledano od zgoraj.

Podzemni rovi so bili čisto druga zgodba.

»Zmajemor si, a nisi? Moriš zmaje?« vpraša človeško bitje.

»In jih požrem,« je dodal Montež.

»Nad našim prijetnim domovanjem leti pošast. Ustrahuje trgovce in napada trgovske poti. Rabim, da ga ubiješ.«

»In ta pošast je zmaj, domnevam?« Lahko bi kaj konkretnega pojedel. Že nekaj tednov ni okusil magije.

»Krilač,« reče človek, kot da gre za isto stvar.

Ne misli plezati na vrh gole gore samo zato, da bi ubil krilača. Saj ni zmešan!

Že veter sam bi bil dovolj, da bi ga lahko pahnili dol. Njegovo telo je bilo sicer ustvarjeno za plezanje in padanje, ampak kot vsako, je imelo svoje meje. Krempļji so se lahko zasadili le v nekaj, kar je bilo v dosegu. Noge, sposobne skakanja v višino, so rabile *trdno* površino za odziv. Koža in ščetinasta dlaka, ki jo je pokrivala, je ščitila pred branečim se zmajem in padcem iz neke normalne višine, ne pa pred skokom v prepad.

Poleg tega, je bilo meso krilača naravnost nagravnó – kislo do točke, ko je bilo skoraj fermentirano. Nikakor podobno žilavim mišicam zmaja in bogatosti njegovega srca.

Nagrada ni bila vredna. V bistvu bi Motež še raje šel v nasprotno smer. Čisto za vsak slučaj, da ne naleti na nagravnó kreaturo ponesreči. Nevarnost naj bi bila zabavna reč, ne pa utrujajoča. Nekaj kar ti postavi kocine pokonci, poskrbi, da ti srce bije hitreje, na koncu pa te časa občutek sreče.

»Hvala, ne.«

Odgovora niso sprejeli dobro. Klasika.

Čakanje na pravi trenutek je pogosto ključno. Kot njegov klan, so bili tudi ti v slabšem položaju zaradi njihove številčnosti. Gibanje vseh okončin je težko nadzorovati, če je vsaka izmed njih ločena entiteta. To mu je bilo dobro znano.

Strupenjača, ki je bila njegov rep, je videla tisto, česar oči v njegovi glavi niso. Spekter temperature je zaznaval segreta telesa in v kontrastu, hlad jekla, ki zapušča nožnico. Motej ne bi šel staviti, da je podlež sledil kakšnim skritim navodilom. Verjetno ga je imel le poln kufer. Mogoče je želel zaščititi tistega na skalnem prestolu. Najverjetneje pa mu niso bili všeč kremplji, zobje, pasja postava in ugled njegove sorte.

Ubiti zmajemora ni bilo tako preprosto kot ubiti velikega psa. Kostí so bile pretrde, da bi se enostavno zlomile. Koža praktično neprebojna, če si jo hotel preluknjati s čim bolj topim od zmajevega zoba. Ogenj sploh ni bil grožnja. Edina prednost, ki so jo imeli, so bile številke in utesnjen prostor jame.

Ampak, on je bil Montež. Izgnan iz lastnega klana zaradi več umorov svoje sorte. Vstopil je v jame Delerijona v iskanju vzburjenja. In tole je bilo veliko bolj zabavno od le gledanja bojev v areni spodaj.

V prijateljski gesti se je nasmehnil vodji in s tem pokazal svoje ostre zobe. Njegov kačji rep je zasikal v svarilo, ko se mu je nekdo približal od zadaj. »Ne boš sprejel 'ne' kot odgovor?«

Iz stropa pade kapljica na sredo sobe. Glasna v napeti tišini.

Model na prestolu je bil videti jezen nad spremembo razpoloženja. »Iz teh jam odideš kot moj zaveznik ali pa sploh ne.«

»Grožnje?« je Montež prhnil v smeh. »Zakaj nisi tega povedal že prej!? Koliko mož imaš?«

»Dovolj.« Ob dvigu roke gospodarja je nekdo pri vhodu v sobano zazvonil z malim zvončkom.

Vrata skoraj zletijo s tečajev. Pet oseb vstopi. Vsi oboroženi do zob in v oklepih. Stojijo mu na poti do izhoda.

Njegovo navdušenje je rastlo. »Čudovito!«

»Kaj-?«

Montež je s prstom pokazal na tipa na prestolu. Želel si je, da ne bi prejle preslišal njegovega imena. »Ti. Všeč si mi.«

Model še vedno ni dojel, da bi ga morala biti groza. Čutil se je najmočnejšega in najvarnejšega v njegovem kraljestvu.

»Ubili te bom na koncu.«

Nato se je Monteževa strupenjača stegnila proti plenu. Njegovi lastni čakani so okusili človeško kri.

Zaks, vojni poglavar, je imel pod nadzorom ne eno, ne dveh, ampak kar tri celotna oporišča v teh jamah. Kar ga je naredilo za praktično plemiča. Njegovi vojaki in on sam so vzbujali strah v okolici dežele. A kljub temu so bojevniki, gladiatorji, kockarji in trgovci pogosto obiskovali to votlo zavetje. Njegove zasede so

prinašale razkošje, ki je bilo redko v Delerijonu. Zadnji ulov jim je prinesel bogastvo v obliki pravih oklepov, usnja, piva, krompirja in nevarnih poživil. Vse ostalo se je lahko pridobilo s trgovanjem ali stavam.

Dobili bi tudi živino, a je krilač odnesel vseh pet koz, še preden so jih lahko spravili pod površje. Ta zmajemor bi bila dobra kupčija. Videli so ga poželjivo pogledovati mamila. Ravno ta ponudba ga je spravila na to srečanje. Tudi pošasti, morda še posebno one, želijo otopiti um. Slišal je, da so bili zmajemori ustvarjeni, ne rojeni.

Toda ta grda zver ni hotela sodelovati. A ni štekal, da sta imela skupen cilj!? Saj je bil zmajemor, kajne?

Kača, ki je bila njegov rep, je spomnila Zaksa na mit o troglavi pošasti. Ta kača ni izgledala nič posebnega. Sicer je sikala in okušala zrak kot vsaka, a se je držala blizu pasjega hrbta, kot da bi se bala okolice.

Zaks se je pogajal z barbarskimi poglavarji, ki so bili močnejši od njega. Prepričal odvratno bogatega trgovca, da mu je podaril cel zaklad. Marsikaj se da doseči, če zapreš nasprotnika v utesnjeno sobo, polno zvestih vojščakov. Med njimi je bil velikan, preveč neumen, da bi vedel kaj je bolečina, roke pa je imel tako velike, da bi lahko zdrobil zmajemorovo glavo z enim samim prijemom. To je bil Zaksov ponos in mož, ki si ga poslal v areno, ko si hotel zaključiti z dnevnimi bitkami.

Pošast se je zasmejala s toplino uživanja v omami. Zaksu je po hrbtu stekel ledeni srh. Prst je pokazal nanj, preden se je stisnil v pol-pest, podobno šapi, iz katere so izstopili pravi kremplji. Zasvetili so v svetlobi. Kot luske. Ali morda kovina. Dolgi kot cela šapa, preden so bili skoraj povsem potegnjeni nazaj. Kot mačji. S svojim renčečim glasom je spaka izrekla zavezo.

Nato je nekdo za zmajemorom zakričal, kot da bi mu iztrgali notranje organe.

Zmajemor se je pognal nad oklepljenega moža pred njim. Zaks je videl kri, ki je brizgnila iz raztrganega grla. Njegov najboljši varnostnik se je sesedel kot lutka.

Šape so segle naprej, kremplji iztegnjeni. Zgrabili so drugega bojvnika, se zarili v oklep kot v svilo in ga povlekli bližje. Zaks je videl, kako je njegov mož zabil svoje najljubše bodalo naravnost v hrbet zveri. Zdrsnilo je mimo. Strupenjača je zasadila svoje strupnike v stegno pod oklepom.

Padali so kot za stavo. Zmajemor je skakal od enega do drugega kot zajec. Samo nizek strop mu je bil v napoto. Kremplji na zadnjih nogah so bili prav tako mogočni kot tisti na prednjih.

Bojvniki najbližje izhodu so jo mahnili stran. Zaks je stekel za njimi. Kaj pa naj?

»Zrušite tunel!« je zavpil in štel korake do konca hodnika in varnosti.

Venomer lene usluge so se tokrat odzvale prehitro. Usta tunela so se zrušila sama vase. Obtičal je napačni strani tunela.

Motej se je zabaval kot že dolgo ne. Vse do točke, ko je zabil poglavarjevo glavo v tla in se je ta razbila kot jajce. Vsi so bili tako krhki. Njihov oklep tudi. Okusil je strah in kri v zraku in njegova strupenjača je navdušujoče sikala, vendar se je med spopadom bitje njegovega srca komaj kaj pospešilo.

Čuteče zadovoljstvo je bilo od nekoga, daleč stran. Tisto, ki je kot eksperiment okužilo zmajeva jajca z njegovo vrsto. Nekoč jih bo pozvalo, da postanejo del legije v boju proti Zaščitnici. Takrat Montej ne bo več izgnanec. Toda tudi to ne bo, kar je sedaj.

Posameznik njegovega klana ni želel biti edini čekan v lovu. Vedno le še ena ostra konica znotraj celote. Montej pa je čutil nemir potenciala. Napasti svoje je bil največji zločin, ki ga je vodil iz utrjene poti. Vendar trud hoje po nevarnih tleh je bil njegova last. Ni ga želel enostavno izbrisati.

Um strupenjače ga je kot kompas vedno usmerjal proti lokaciji njegovega klana. Zdaj, ko je brezdelno stal med trupli, se je tisti zoprni topi glavobol vrnil. Poglavar mu je uspešno odrezal pot do narkotikov, s katerimi so trgovali na drugi strani skal. Pizda mu.

Vrnil se je nazaj v sobo s skalnim prestolom. Raztrgana telesa in oklepi so pokrivala tla v celoti. Med njimi se je rdeča tekočina mešala z vodo, ki je kapljala s stropa. Montej je imel štiri noge in vajo z nestabilnimi površinami.

Ogenj na sredi je tlel navkljub osebi vrženi nanj. Plamen pod zemljo je zahteval zračne jaške. Vsaj enega. Pogledal je gor. Sence so pomagale razbrati krivino v skalnem stropu. Luknja je izgledala dovolj velika, da bi se lahko stisnil skozi. Bilo bo neudobno, ampak saj je imel dovolj ostre kremplje, se bo že spraskal gor.

Sicer bi šel staviti, da ga bo rov popeljal nekam k vrhu gore. Saj veš, tja, kjer je živel tisti prekleti krilač.

Igra modrih oči

Sedaj

Nick je zaslišal Katin glas. Zdelo se mu je, da prihaja nekje od daleč. Pekoča bolečina mu je zarezala skozi možgane. V grlu je čutil neprijetno kepo. Torej ne sanjam, je pomislil, sanje nikoli ne bolijo. Odprl je oči.

»Nick, Nick.«

«Kaj je, kje sva?»

»Zbudi se, prosim.«

»Ne še. Pusti me. Spal bi.«

»Ampak, Nick,« je zašepetala Kate in ga močno stresla. »V dreku sva.«

Nick je vzdihnil in s pogledom objel okolico. Poskušal je zakričati, vendar mu je Kate v zadnjem trenutku z obema rokama zaprla usta. »Čim bolj tiho govori. Nihče naju ne sme slišati.«

»Kdo? Kaj se dogaja,« je vzdihnil Nick. »In kaj je s tvojimi očmi?»

»Vse ti bom povedala. Vsaj nekaj ur sem že pokonci. Nisem te mogla prebuditi. Samo to vem, da morava biti tiho, drugače naju bodo ubili.«

»Spet pretiravaš. Kaj se dogaja? Kdo naju bo ubil?»

»Ozri se okoli.« Kate je imela solzne oči.

Prostor je bil gromozanski. Na nobeni strani se ni videlo konca. Kot bi nanizal nogometna igrišča. Kamor koli se je ozrl, ogromna mreža odprtin.

Kate mu je pomignila. Pogledal je v odprtino poleg njiju.

»O, prekletu, nekje v zraku smo.« Skozi luknjo poleg njiju je globoko spodaj opazil strehe nebotičnikov.

»Ja, in v to se mečejo ljudje.«

Vse okoli je bil travnik, na katerem je sedelo ali ležalo nešteto ljudi. Eden zraven drugega. Nad njimi so lebdele kreature, še najbolj podobne žogi nepravilne oblike, ki so spuščale nadležen neprekinjen piskajoč zvok. Frekvenca je bila izredno moteča. Kadar se je s tal izvil človeški krik, je najbližja kreature odletela do vira zvoka, za trenutek utihnila, oseba pa je vstala, stopila do najbližje luknje in skočila vanjo.

Nick je strmel v Kate. »Konec je,« je ponavljal.

»Daj no, nehaj,« trdo mu je stisnila dlan. »Potrudi se. Ne bova se kar tako predala.«

»Poglej, ljudje se sami mečejo v luknje.« Nick je imel odprta usta, glavo pa je neenakomerno obračal z ene na drugo stran.

»Ja, sem opazila. Mislim, da izločajo ljudi, ki se jim ni spremenila barva oči. Ali vidiš tistega starejšega gospoda v sivem plašču?»

»Ki mu laser sveti v oči?»

»Ja. Čez nekaj sekund se bo laser ugasnil, on pa bo vstal in odšel do prve luknje. Tiste, ki imajo prozorne oči, pustijo pri miru. Ostale prav tako obsvetijo z laserjem in jih očitno hipnotizirajo.«

»Ampak saj ne morejo tako. Pritožila se bova. Pokliči koga. Podpisala sva pogodbo. Denar nama bodo vrnili. Tožil jih bom.« Nick je skušal vstati, vendar ga je Kate potisnila ob tla.

»Si zmešan? Kaj ti je vendar? Ali ne vidiš, kaj se dogaja? Oba bova umrla, če ...«

Sedaj minus enaindvajset ur in dvanajst minut. Sekunde niso pomembne

Še vedno je, tako kot prvič, občutil kanček ponosa, ko je s svojim Dodgem zapeljal iz ulice, za njim pa so se prašili začuden pogledi. Dodge zanj ni bil samo prevozno sredstvo, bil je delček zgodovine, spominov na neke druge čase.

»Joj, kako se nekomu zopet zdi. Nikoli te ne bo minilo,« se je nasmehnila Kate. Še vedno ji ni bilo jasno, kaj vidi na, vsaj njej se je tako zdelo, odsluženem avtomobilu, ki bi prej sodil na odpad kot na cesto. Nick pa je vsako prosto popoldne preživel pred garažo. Avto je postavil na dvorišče in se motovilil okoli njega, vse dokler se kdo od mimoidočih ni ustavil, Nick pa mu je nato v nedogled razlagal karakteristike avtomobila.

»Želim si, da bi ti med drugim izbrisali tvoje podrkavanje,« ji je zabrusil.

»Tebi pa ljubosumje, pozabljivost, nerazgledanost,« mu ni ostala dolžna.

»Nazaj greva. Tebi ni pomoči. Če ti bodo odvzeli sposobnost očitanga, ne boš imela kaj početi.«

»Pomiri se. Ti in ta tvoja večna jeza. Dvanajst ur vožnje naju čaka, če bova tako nadaljevala, se bova še pobila.«

Nebotičniki za njima so postajali vedno manjši. Usmerila sta se proti zahodu, proti Evanstonu.

»Naju bodo kar čakali tam? Tudi če prideva sredi noči?« je bila radovedna Kate.

»Da, dan in noč so odprti. Namestili naju bodo v sobo, ter naju zjutraj vzeli v obravnavo.«

»Komaj čakam.« Popravila si je kodre s čela. »Najprej sem bila proti, sedaj se pa veselim.«

»Česa?«

»Veselim se vsega. Da bova postala drugačna. Boljša. Moram pa priznati, da ne verjamem povsem v to.«

»Tehnologija je napredovala.«

»Vendar gre tu za karakter. Popravili nam bodo prirojene lastnosti. Ti, recimo, si od nekdaj ljubosumen.«

»Ne morem se strinjati s tabo.«

»Seveda ne, nihče, ki je ljubosumen, tega ne prizna.«

»Saj v bistvu je popolnoma vseeno. Ti boš izbrala moje najslabše lastnosti, jaz pa tvoje.«

»Že veš, kaj boš izbral?« Kate je odprla okno.

»Nisem se še povsem odločil. Zagotovo očitanga in podcenjevanje. Vedno misliš, da si v vsem najboljša. To mi gre na živce. Pa tvoja pretirana radodarnost. Za zadnji dve lastnosti imam pa več idej.«

»Sploh pa, ali poznaš koga, ki je prišel nazaj? Nikogar. Kakšen par, ki je šel skozi to?« Kate je s kazalcem krožila po stranski šipi.

»Res ne poznam.« Nick je zmajal z glavo. »In ne dotikaj se šip. Vse boš usrala.«

Kate je roko umaknila s šipe. »Se strinjam. Mislim, da je že to dober korak, da sva pripravljena na spremembo.«

»Oba jo potrebujeva. Tako ne gre več naprej.«

»Si kdaj pomislil, kaj bo, če si potem ne bova več všeč?«

»Meni sedaj nisva všeč, slabše ne more biti.«

Sedaj minus en dan, štiri ure in nekaj minut

»Poslušaj, Kate, čas je, da obiščeva dr. Prica.«

»Pa si prepričan, da bo delovalo?«

»Nisem,« je odvrnil Nick in zazehal, »vendar, kaj nama pa preostane drugega. Ali to ali ločitev.«

Kate in Nick sta bila poročena slabih devetnajst let. Čez devet mesecev ju je čakala dvajseta obletnica, za katero pa nista bila prepričana, da jo bosta dočakala skupaj. Že vse odkar je najstarejša hči Lauren odšla v Pariz na študij novinarstva, se jima je zakon zdel nevzdržen. Vse razlike, ki sta jih ob Lauren še nekako krpala, so sedaj privrele na plano s polno močjo. Vse pogosteje sta se prerekala, obtoževala. Nick je bil ljubosumen na Katine sodelavce, sosede.

Vsak moški, ki se je približal Kate, mu je predstavljal sovražnika. Prepričan je bil, da se Kate rada spogleduje. Prišlo je tako daleč, da ji je na skrivaj pregledoval telefon. Kate mu je stalno očitala, da ne pospravlja, da premalo zasluži. Karkoli je naredil, ni bilo dovolj dobro. Postajala sta sovražnika.

Sedaj minus približno štiri mesece

Mike je dodobra okajen prebudil Kate. »Draga!«

»Koliko si pa spil? Že dolgo me ne kličeš draga.«

»Veliko sem spil, ampak nima veze. Našel sem rešitev. Poslušaj, blizu Chicaga, v Evanstonu, obstaja zdravnik. Oba morava k njemu na kliniko.«

»In, kaj bova tam? Ali ne bi raje jutri o tem?« je zaspano dejala Kate.

»Ne,« je bil odločen Nick. »Poslušaj, obstaja moderna terapija, ki nama lahko vsakemu izbriše pet napak.«

»O čem ti to? To je nemogoče.«

»Ne, o vsem sem se pozanimal. Stvar deluje. Pomaga parom, kot sva midva, da izboljšajo partnerski odnos. Prvi dan naju pregledajo, če sva zdrava. Potem pa naju zaprejo v komoro, na glavo nadenejo katode in nato leživa osem ur. Ne vem točno, kako to deluje, ampak naprava nama zbriše pomanjkljivosti, ki jih sama določiva. Tebi bo recimo lahko izbrisal privoščljivost.«

»Lahko tebi izbriše pijanost?«

»A vidiš, to mi gre pri tebi neznansko na živce. Karkoli naredim, kadarkoli se za kaj potrudim, vedno boš našla napako.«

»Nič ne razumem. Ulegla se bova v neko napravo, oba nezadovoljna z zakonom, čez nekaj ur pa se bova zopet ljubila?«

»Kako ne razumeš? Ko bova odšla iz ordinacije, bova zopet srečna. Popravili nama bodo vse napake, vsakemu maksimalno pet. Zopet bova normalno živela.«

Sedaj plus sedem minut

Kate in Nick sta se držala za roke, negibno sedela in opazovala okolico. Ljudi je bilo vedno manj. Nick je čutil Katino prepoteno roko.

»Kate?«

»Kaj je?«

»Sem ti kdaj povedal, da te obožujem? Z vsemi tvojimi napakami. Nočem, da karkoli popraviš. Želim te tako, kot si. Le oči bi ti obarval nazaj v modro.«

Kate je globoko vzdihnila. Poljubila ga je na čelo. »Veš, otrok, služba in še ta mena. Vse se mi je nabralo. Tudi sama sem že nekaj časa tečna. Vse mi gre na jetra, najbolj pa sama sebi. Ljubim te takega, kot si. Sem ti kdaj povedala, kako mi godi tvoja ljubosumnost? To pomeni, da me imaš rad.«

Travnik je bil vse bolj prazen. Ljudje so hodili eden čez drugega in se metali v brezno. Vsake toliko časa je nekdo zakričal in čez nekaj sekund vstal, stopil do odprtine in se vrgel vanjo.

»Kate?«

»Prosim?«

»Kakšno barvo oči imam?«

Kate je zahlipala.